

BIBLIOTHECA
UNIV. JAGELL.
CRACOVENSIS

~~Est. 1526~~
35352

I

Mac. St. Dr.

P

THEOLOGIA.

N. 77.

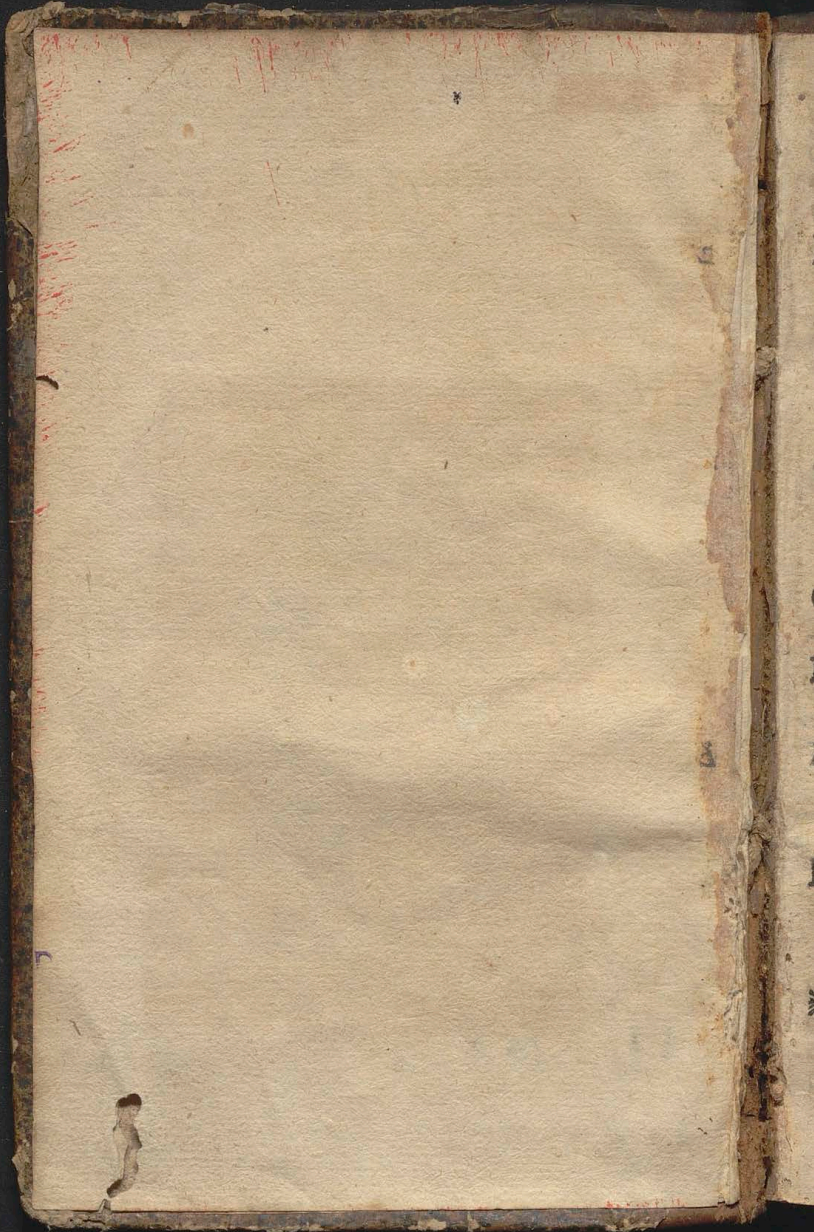
35352

I

- XIII - 72

95.

10 11 12

CORONA DECENNII

Explanationi Theol: moralis utri-
usq; lectionis impensi,

seu

Practica ratio agendi
In arcano colloquio, Confessarii docti
& Doctoris

Cum pœnitente præsertim rudi.
Opus Conscientiæ arbitris & pœnitenti-
bus perutile propositum
Per varia Confessionum paradigmata
operosè collectum

*Ex generalibus Principiis recentiorum Theo-
logorum.*

Authore

P. JACOBO BARTOLT
Soc: JESU Theologo.

Reimpressum

Typis Collegii Sandomiriensis Soc: JESU.

Anno Domini 1728.

Pro Cœlesti Ignotiensi 1766.

*Benedices Coronæ Anni
benignitatis Tuæ.
Pfal: 64. v. 12.*

Antiquitus dabantur Co-
ronæ Sapientibus in si-
gnum, eos honore & gra-
tiâ aliorum dignos esse.

Lyranus. 35. 3527.

*Ms. Bibl. de S. Germain
ca. 1000. fol. 100. r.*

APPROBATIO.

Libellum, cui titulus CORONA DECENNII, eruditâ operâ & pio labore Admodum Reverendi Patris JACOBI BARTOLT, Soc: JESU Theologi Conscriptum practicam rationem agendi in arcano Colloquio Confessarii docti cum pœnitente præsertim rudi in se continentem, legi, dignumq; adinveni & approbavi, qui propter publicam utilitatem prælo excudatur. In quorum fidem datum Pultoviæ Die nona Mensis Julii Anno Domini 1726.

*Paulus Dominicus Dromler U. F. D.
Cathedralis Plocensis & Pultoviensis Canonicus,
ac in eadem Diacesi Librorum Censor.*

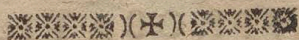
FACULTAS.

R. P. PRÆPOSITI

PROVINCIALIS Litvanæ Provinciæ Soc: JESU

Cum librum, qui inscribitur CORONA DECENNII, à P. Jacobo Bartolt nostræ Societatis Sacerdote conscriptum, aliquod ejusdem Societatis Theologi recognoverint; & in lucem fructuosè edi posse judicaverint; potestate mihi facta ab Admodum Reverendo Patre nostro Michæle Angelo Tamburino, præfato Societatis Præposito Generali, concedo, ut Typis mandetur, si iis, ad quos pertinet, videbitur. In cujus rei fidem has literas manu mea subscriptas, sigilloq; munitas dedi Vitebscis 12. Xbris 1725.

*Ex Libris Laurentii & Josephi
Anielaki Tomassa*
**VLADISLAUS
DAUKSZA S. J.**

Ad Lectorem.

EXperientiâ magistri à didicerūt, qui
examinatoris in ordine, ad excipi-
endas Confessiones, munus practicé o-
blerunt, interdum Confessarios scire
generalia principia rité præsidendi
Sacro tribunali; at dum venit coronā-
da condigna praxi scientia in diudi-
canda conscientia, hallucinari, hærerere,
& ad peccata non rite explicata, veluti
mutus piscis tacere, omnino interro-
ganda non interrogare, docenda non
docere, nec morbis mederi. Proinde
quâ interno impultu, quâ Doctorum
monitu & svasu inductus sum ad tra-
dendam practicam methodum agendi
cum pœnitente. Utere hac lector, &
velut Ariadnæ filium, in perplexo tot
difficultatum foro, in conscientia La-
byrintho prehende, & à recto Sacra-
tuz functionis tramite haud exerrabis.
Ne etiam cespites, sancta & dividua
textuum Trias præluceat. Imus est
Hugonis in Matt: 23. *Si erramus mo-
dicam penitentiam imponentes, nonne
meli-*

melius est propter misericordiam dare
rationem, quàm propter credulitatem de-
ficere pœnitentem. 2dus est Chryso-
stomi: Ubi Paterfamilias largus est, di-
spensator non debet esse tenax. Si DEUS
benignus, utquid Sacerdos austerus?
Vis apparere Sanctus? circa tuam vitam
esto austerus, circa aliorum benignus.
3tius est Lucae Abbatis qui in illud
Can: Labia eius distillantia Myrhã
sic ait. Labia Christi esse Confessarios,
quia per illos loquitur Christus ad cor
pœnitentium, eisq; Myrham pœniten-
tiæ, viteq; austere instillat.

Quod si in hoc theatro vitæ huma-
næ pœnitentis refert personam, ad
hanc ritè in conspectu Regis Regum
effingendam, animant te fidei, & mo-
rum Magistri, sequentiumq; textu-
um faces ministrant, 1ma fax est S.
Antonius Padv: Dom. 3. quad: *Multis
Cameris demon habet, vel habere potest
ingressum in domum Conscientiæ nostræ,
scilicet animæ; sed tamen nunquam, nisi
per unum ostium potest ejici, & expelli,
scilicet oris, seu Confessionis.* 2da est
Vincentii Ferr: Dom: 14. post Pentec:

Non

Non dicit ostendite caput, vel faciem,
vel manus, sed Vos, id est omnes pla-
gas ostendite Sacerdotibus. Recta Con-
fessio non est nisi ostensio plagarum. 3tia
Cassiodori in Ps: 74. Mortem plerumq;
generat vel semel terreno Iudici crimi-
na confiteri; DEO autem frequentata
confessio, non parit periculum, sed
salutem. 4ta S. Bernardini Sen. serm:
15. Plerique minimum, aut nullum
fructum de Confessione reportant, quia
imparati ad illam vadunt. Interea
quilibet es, monitum te volo Lector,
si huius operis principium rite leg re-
voles, incipe à fine, DEO optimo
Maximo, memor illius effati;

Finis Coronat opus.

LI-

LIBER TRICEPS

In uno Capite Coronato.

Liber hic triceps in uno capite non refert speciem mostri. Tria eius uno grandiori, capita, formam non informem, sed speciosam eximia recentiorum Theolog: venustate, commonstrabunt, dum angustum suum ita exporrigent sinum, ut angustum Confessarii, quâ prohi iudicis, quâ periti medici, quâ sapientis Doctoris, & Consilarii, munus completantur. In aliquibus tamen Confessionum, utiq; non ex foro interno acceptarum, paradigmatis, solum manus Iudicis, sed ad debitam noxis pœnam haud condemnatis exercebitur, non quod non debeant pœnâ proportionatâ iniquitates in Sacro tribunali plecti.

sed quod brevitati operis consulatur,
& ex prænотatis quantitas pænæ pæ-
nitentibus destinanda perspiciatur.

Expeditis Confessionum paradi-
gmatibus, Corona stellarum 12. hoc
est radians in 12. resolutionum mo-
rallum exemplaribus lux redimet,
libri tricipitis.

CAPUT Unicum.

De triplici munere Confessariz.

ANtequam triplex hoc unico capi-
te munus Confessarii in ratione a-
gendi cum pænitentibus paulò
longiùs evolvemus, prænотatis aliquit 9
generalia principia Theologorum
brevisiter involvemus.

Prænотo imo. Ut pænitentem, qui
scienter non explicat numerum vel
speciem peccati mortalis, sic & Con-
fessarium, qui non habitâ iusta causâ
negligit interrogare, quoties & in qua
specie sit peccatum, delinquere morta-
liter, adeoq; teneri quærere; si occur-
rat immediatè, ante a^h solutionem, non
esse

esse factam in materia Confessionis necessaria interrogationem. Sacerdos enim est Judex, ergo debet cognoscere causam, sive peccata omnia, quæ pœnitens tenetur eius sententiæ subicere. Nec in hoc tribunali habendus respectus personarum, quia Christus (ut ait P. Gobat) non contulit pro Principum, vel Magnatum Confessionibus peculiarem Theologiam, sed voluit omnes eadem lege teneri. Discreti tamen pœnitens enumerans peccata debet iuvare interrogando, ne confessio reddatur odiosa. Imò non tenetur Confessarius interrogare, si sciat pœnitentem nosse, quid ad validam exomologesim requiratur. Hinc Religiosi Clerici, & alii in Theologia versati non facile interrogandi, nisi clarum sit, quod aliquid omissum sit, vel non satis discernatur species peccati, vel aliquid necessarium.

Prænoto 2do. Dum Confessarius quærit numerum, vel speciem peccati, supponi ordinariè debet illud peccatum

tum esse mortale, vel dubium de eo. Non enim tenetur, quamvis possit interrogare numerum, vel speciem peccati ventralis, cum id solum sit sufficiens materia penitentiae. In hoc autem opere confessarius supponitur, agendo cum penitente, interrogare numerum & speciem solum mortalis. Penitens quoque in secuturis paradigmatis Confessionum, cum addit numerum certum, vel plus minus, supponendus est mortalia confiteri.

Prænoto 3tio. Confessarium debere statim interrogare, ne postea obliviscatur, si penitens ex scripto confiteatur, & omittat aliquid, quod omnino addi deberet. Imò etiam si penitens de memoria confiteatur, melius statim interrogare, si Confessarius per experientiam scit, se in fine plerumque oblivisci: Expediit tamen prius audire, quodnam peccatum dicere voluit, post illud, quod non rite explicabat, ut postea reduci queat ad cursum suæ Confessionis.

Prænoto 4to. Cùm etiam in Sacro Tribunali ad munus Judicis spectet causam bene intelligere, & proportionatis penis noxas plectere, obligari confessarium, congruas peccatis pœnitentias iniungere. Porro quanta pro uno mortali pœnitentia sit proportionata, respondet Arsdekin in trip: Theolog: esse proportionatam coronam sex decadum: non tamen juxta eundem, opus est pro 100. mortalibus injungere 100. coronas, sed hoc relinquitur determinandum judicio prudentis Confessarii, Et consuetus est interdum minoribus pœnitentiis plectere, quàm maioribus à Sacramento reflectere. Hinc possunt aliquando pro pœnitentia iniungi consveta ieiunia Ecclesiæ, Missæ auditio die Festo, & alia ordinaria diei opera Ordinariè tamen imponenda est oratio, ieiunium, eleemosynæ, spectata conditione & capacitate pœnitentis.

Prænoto 5. Ut Confessarius ex æquo functionem Doctoris & Consiliarii impleat, teneri eum rmo ad hoc,

ut illum moveat qui, ex ignorantia mortaliter culpabilis est in malo statu. Si vero sit invincibilis ignorantia, *vg.* si in hac, pœnitens nuplit affini in 2do gradu, obligari quidem ad monendū & docendū cum est spes fructūs nec mala graviora timentur, sed non debere, nec posse monere, si non sit spes fructūs, vel prudenter gravius malum timentur. Obligatur enim bono pœnitentis providere. 2dò. Teneri motiva à peccatis absterrentia pro conditione, & qualitate, ac capacitate pœnitentis, præfertim rudis proponere, & minùs rectè dispositum ad dolorem efficacem excitare; Suggesto hic aliqua motiva *imo*. Unicū mortale detraxit Angelos é Cælo ad ignem æternum. Adā & Evam eiecit é paradiso, & tu post tot mortalia quid non mereris? Quanta Dei bonitas, quodd te hucusq; incolumem servet, qui multos in actu peccati perire fecit. Vivus es in corpore sed fœdissimum cadaver in anima, Ancilla, corpus vivit anima, Regiæ stir-

pis

pis Domina, mortua probrosè iacet.
 2do. Peccatum mortale facit mancipi-
 um diabelli, tam crudelis hostis, ut si
 Deo permitteret, uno quadrante omnes
 in orbe homines, interneconi daret, &
 tu et te tradidisti peccando. Nolles re-
 bellis esse DEO, si scires, te in pœnam
 peccati. Turcarum mancipium futu-
 rum, & ausus es, te sæviori tyranno
 in servitutem crudellissimam dare. 3tio
 Quodvis mortale occidit animam, tol-
 lendo gratiam sanctificantem, quæ est
 vita animæ. Si scires te in pœnam pec-
 cati statim interficiendum, utiq; legem
 non præsumeraris, & ausus es pecca-
 re, sciens, fore ut moriaris in anima
 præstantissima tui parte. Plus tu æsti-
 mas vitam ancillæ, hulus sordidæ car-
 nis, quàm vitam Dominae, animæ im-
 mortalis. 4to. Unicum mortale pri-
 vat hæreditate regni cælestis. Si scires
 tibi mox post peccatum omnia, quæ
 habes amittenda, itaq; non peccares,
 & victas dedisti sceleri manus, bene-
 gnarus, exuendum te aurea chlamyde

grati-

gratiæ divinæ, animam sanctificantis,
 & tamen iuxta S. Thomam: *Bonum
 gratiæ unius, est majus, quàm bonum
 totius universi, & sic exutum, privan-
 dum jure ad Regnum celeste.* Pluris
 æstimasti lutum, quàm aureos montes,
 bona transitoria, quàm æterna, po-
 mum putrescens, quàm regnū, 5to. Si
 quis haberet vitam tuam é filo pen-
 dulam, quod semper posset præscin-
 dere, utiq; ei non malediceres, aliàs
 mittendus ex alto in lacum rabidorum
 Leonum subiectum; & DEO toties
 maledixisti, quoties male vixisti, &
 tamen ille, cùm posset statim deicere
 in gehennam, te conservat. 6to. Quid
 tibi boni fecerunt dirissimi tui hostes
 mundus, caro, & dæmon. Non tibi
 vitam, non vitæ bona dederunt, &
 tamen illorum obsequio te mancipâsti,
 & noluisti obsequi Deo, qui te & pro
 te tam multa fecit. Quid mercedis pro
 tuis obsequiis ab his hostibus recipies?
 Non aliam mercedem, nisi vermem in
 conscientia, damnū in fama, turpitu-
 dinem

dinem in anima, pœnas æternas in inferno. Si stipendia merereris apud tyrannum, utiq; fugeres ab eo, si posses, ad Dominum divitem, svavem, liberalem, Sanctum. Fuge & ab his hostibus per seriam vitæ emendationem, fuge ad Dominum DEUM & Patrem tuum, & implebit omnia tua desideria.

7mo. Non venderes equum vel villam guttà mellis, quid est voluptas in peccato, nisi stilla dulcoris? & tamen pro huius pretio nullo, reddidisti hosti tuo animam, præstantiorem mûdi thesauris, ut innuit Hyppon: Doctor dicens. *Unusquisq; animam suam vendit diabolo, accepto tanquam pretio dulcedine temporalis voluptatis.*

8vo. Non attentares in Principem tuî peraman-tem insurgere, & ausus es in Regem Regum delinquere; & tamen ex sensu, S. Chrysoft: hom: 62. in Matt: *Quantum centum denarij à decem millibus talentis, tantum imò vero multo plus, ea, quæ in hominem peccata, distant ab his, quæ in DEUM committuntur.* Terre

respe-

*respectu celi est veluti punctum, Cælum
 & terra respectu DEI, est quid minus,
 & tu quid es? & tamen in tantam pec-
 care ausus es Majestatem? O homo
 mentis emotæ! gno. Si esses filius cu-
 iuspiam Principis, nunquam velles es-
 se filius rustici mancipii; & tamen cum
 esses filius Regis Regum per gratiam
 sanctificantem, factus es per tot sce-
 lera filius dæmonis. Ut inquit Christ:
 Joan: 8. v. 44. Vos ex patre diabolo es-
 stis. homo. Si scires te statim post pec-
 catum in aliquam bestiam vel mon-
 strum transformandum, utique nolles
 peccare: & peccâsti; cum tamen sicut
 in corpore humano os serpentinum, sic
 in ánima humana vitium detractionis;
 sicut in corpore humano rostrum porci-
 num, sic in anima humana gulositatis
 vitium, & sic de aliis. Imo incompara-
 biliter majoris indecentiæ Monstrositas
 ista Spiritualis, & magis horribilis a-
 spectu, quam illa corporalis. Gviliel:
 Paris: l. de virt: c. 7.*

Prænoto 6to. Cùm incumbat Confessario etiam munus medici ritè exequendum, & cum nullum in periculo proximo peccati versantem possit absolvere, debet per media præscripta ex occasione proxima facere remotam. Sunt, qui naufraganti in peccatorum Oceano auxiliarem non porrigunt manum, sed dissimulanter faciunt perire. Male faciunt Duces militiæ, qui suos milites armis validis contra hostes non instruunt, peiùs confessarii, quia remedia efficacia, ignorantibus pænitentibus cõtra morbos animæ non suggerunt. Remedia hæc complura in Theologia Catholica, Varsaviæ non pridem in lucem publicam edita polonico idiomate proposui, hic aliqua ex mente ascetatum in operis suggeram decursu. Cùm autem teneatur Confessarius, ut habituato interdum neget, interdum differat absolutionem, quatenus famæ pænitentis coram astantibus consulatur, debet super monitum priùs pænitentem de non danda absolutione, proferre

E

ferre

ferre, *vg.* Miseriatur &c. & omnia
 forma absolutionis facere Crucem ra-
 cité dicendo *vg.* Ego te benedico In
 Nomine Patris, &c.

Prænoto 7mo. Inratione agendi
 confessarii denotati per C. maiuscu-
 lum, cum pænitente signato per gran-
 dius. P. intelligitur Confessarius ca-
 rens iurisdictione in casus reservados,
 ut hinc melius innotescat, quò recur-
 sus cum huiusmodi noxis fieri debeat,
 His prænotatis præcurrat aliis.

Ratio agendi cum Sacrilego
 Pænitente.

PÆnis; Benedicite Pater. *Confess:*
 Dominus sit in corde tuo &c. P.
 Confiteor DEO, quia peccavi ni-
 mis cogitatione, verbo, & opere. Post
 Confessionem factam à mense: invanū
 nomen Domini invocavi. C. an tunc
 invocasti cum mentitus es? aut dubita-
 bas de tuæ assertionis veritate. P. ita
 est. C. quoties ergo DEum testem
 mendacii fecisti? P. aliquoties. C. die
 certum

certum numerum periurii, ut tibi dicat conscientia, fuit ne decies tale perjurium? P. fuit & pluries. C. quoties ergo? P. vigesies. C. quare prius dixisti aliquoties? dicendum prius erat: peleravi 20. scito te gravem tuis perjuris dishonorem DEO presentem fecisse. Non auderes Principem personam toties quoties in testem mendacii vocare, & ausus es orbis Dominum, qui tale nefas etiam subitanea morte punivit, ut habet vita S. Edvardi Regis. *Minus creditur hominibus, qui jurant frequentius*, ait S. Basil: in Ps. 14. Et hæc est periurorum pœna, ut etiã si verum iurent, non credatur eis. Perge ultra. P. quoddam mortale peccatum in præteritis confessionibus ex pudore reticui. C. peccare nos cogit fragilitas innata, & confiteri prohibet confusio peccati cognata. Malum enim facere pudor non est, & pudor est confiteri, timemus dicere, quod committere non timemus. Hæc tibi Chrysologus serm: 34. tu mihi explica, quod-
7.
nam

nam fuit illud mortale. P. Copulam habui bis cum sponsa mea consanguinea in 2do gradu. C. nupsisti ne postea huic sponsae? P. nupsi. C. putastine id licere? P. dubitavi an non intercedat aliquod impedimentum dirimens. C. Omnino intercedit affinitas dirimens matrimonium. Debes talem fictam uxorem deserere. P. non, possum sine scandalo, infamia & aliis gravibus incommodis, praesertim cum susceperim ex ea 3. liberos. C. saltem debitum à

8. ficta coniuge nec pete, nec ei redde, & cum illa interea sic versare, semper praesentibus arbitris, tanquam cum sorore tibi exosa, & in alio lecto pernoctata, donec dispensatio superveniat. P. Benè, sed quis poterit in hoc dispensare? C. potest etiam Episcopus, sed in foro conscientiae solum, idq; si haec omnia verificentur in te; hoc est si matrimonium tuum fuit publicum, & impedimentum occultum, de quo etiam sponsa prorsus nescivit; item si in separatione esset scandalum, & non sit facilis

facilis aditus ad Papam ob paupertatem vel aliam causam, vel certé ob periculum usûs putati matrimonii. Cardenas in crisi d. 79. n. 2. &c. quod tenet, & si sponsus ante matrimonium cognoverit Matrem sponsæ. Vide P. LaCroix l. 6. par 3. n. 835. P. ista omnia in me concurrunt, supplico Pater age meam causam, C. fac, quod faciendum dixi: ego curabo ab Episcopo dispensationem. Sed impedimento per dispensationem sublato, ut tuum convalescat matrimonium, debetis illud privatim etiam sine Parocho & testibus contrahere, ponendo cum sponsa novum consensum, allegata hac *vg.* ratione, quod in priori, in facie Ecclesiæ contractu, consensum non habueris. Consensus enim invalidus, re ipsa non fuit consensus, cum fuerit nullus & irritus. V. LaCroix &c. sed de hoc puncto convenies me extra confessionem, melius informandus. P. dictis morem geram. C. quot annis in tali persistis matrimonio? P. 10

B3

annis

annis. C. quoties tali usus es coniu-
 gior? P. DEUS novit, C. id proba-
 scio, sed & confessarius ex officio iu-
 dicis, id debet scire. Fuitne talis u-
 sus quotidie semel? P. ita est, inter-
 cesserunt tamen saltem 12. Menses,
 in quibus vel absentia, vel infirmitas
 prohibuit usum. Tactus autem turpes
 extra tempus coitus fuerunt quotidie
 bis p. m. C. à quot annis illud pecca-
 tum cum consanguinea sponsæ sacrile-
 gus subiecuisti, P. à 12. C. quoties sin-
 gulis annis confessus es, & Sacro epu-
 lo reffectus, memor obligationis, cōfi-
 tenti? P. ter p. m. C. hæ tuæ confessio-
 nes, & Communiones fuerunt sacrile-
 gæ, & infructuosæ. Meliùs foret, si
 hucusq; nunquam esses confessus. Re-
 petendæ tibi sunt confessiones, his 12
 annis factæ. Itaq; compara animum
 pro confessione generali & comparato
 sistes te Sacro Tribunali. P. scio, quid
 10. me premat, possum ulcera mea etiam
 nunc detegere. Fac quod vis Interea
 prius quæro ex te. Confessus es mihi
 per-

perjurta commissa post ultimam confessionem, an etiam his fuisti obnoxius à puero, & quoties? P. difficile est assequi numerum. Puto singulis hebdomadis totâ vitâ, quæ est annorû 35. me peierâsse 6. p. m. semel autem cum gravi damno tertii, sed hoc damnum, non vivente parte læsa, quantocius ex asse compensabo, dando pro Missis de Requiem stipendia, pro Xenodochis stipem. C. publicum cum gravi damno tertii perjuriûm, est in hac Diœcesi casus reservatus, at ego careo iurisdictione reservata. P. sed ego hoc scelus sum confessus habenti potestatem absolvendi à reservatis. C. si ita est possum absolvere, quia per confessionem etiam invalidam factam coram habente potestatem in reservata, tollitur reservatio peccati, etiam si fortè quis oblitus fuit, inculpabiliter reservati casûs, nam tunc confessarius vult facere, quantum potest, sed potest tollere reservationem peccati non cogniti, ut habet LaCroix l. 6. Lugo

II. Viva &c. contra Svarez &c. P. etiam
 tres alios singulos seorsim induxi ad
 periurium cum præfato damno. Pol-
 lutiones tactu proprii corporis cau-
 savi 30. p. m. C. fuitne tunc delideri-
 um ad aliquas personas vel affectus?
 P. fuit ad liberas, & maritatas imò
 ad quascunq; C. dic quoties? P. ad
 liberas 15. p. m. ad maritatas 8. p. m.
 ad quascunq; 7. p. m. C. per quas-
 cunq; solasne liberas intelligis? P. so-
 las C. fuitne etiam pollutio seu molli-
 ties voluntaria sine affectu ad ullam
 personam? P. fuit bis, C. ignis lignis,
 stimuli carnis, tactu crescunt. In ho-
 norem Christi manuum perforata-
 rum, abstine manus à tali contactu,
 & mente ad DEUM conversa per actum
 contritionis aliquem corpori inflige
 dolorem, vel recogita, an dares con-
 sensum huic tentationi, si tibi hic & nunc
 esset moriendum, si te viri timentes
 DEUM, viderent: vel ineffabiles de-
 licias Cæli recogita, respectu quarum
 voluptates carnis, sunt merum fel: vel
 DEUM

DEum præsentem, in adiutorium, ne succumbas, invoca, vel mentem aliqua re violenta aliò abstrahere, v.g. aliquid memoriter discendo, aut retrogradè recitando. P. habui desideria merè interna ad personas voto castitatis ligatas 6. maritatas 10. liberas 20. mascululas 3. Defixi oculos in coitum animalium cum affectu ad bestiam bis, ad liberas 3. Cogitationibus obscænis morosè cum delectatione deliberata sine affectu ad ullum inhæsi 10. p. m. Cantiones obscænas cecini pluries. C. quoties cum delectatione plena venerea, & sine affectu ad personam ullam? P. non memini. C. fuitne 100. P. non fuit his 12 annis, C. sed totà vitâ fuitne P. fuit 500. C. sic inclusisti numerum minorem in maiore, sed quoties cecinisti cum desiderio? P. cum desiderio ad liberas 40. p. m. ad maritatas 10. p. m. C. an & quot & quali peccato sumpturunt hinc alii occasionem peccandi? P. 10. p. m. & peccato solius impudicitie. Væ peccatori, qui solus

12.

13.

non

non vult ardere in æternum, sed etiã
 alios ad id pertrahit, diaboli Apосто-
 lus. P. iactabam me bis de fornicatione
 semel commissã. Imprecatus sum
 matri malum, id audienti, bis. De-
 14. traxi in materia gravi & occulta cum
 gravi damno famæ ter, C. in qua
 materia & quem infamasti? P. dixi
 quendam militem fornicationi deditũ,
 & Sacerdotem certi Ordinis sacrile-
 go coitu temeratum. C. primus for-
 te suam non curat famam, sed Reli-
 giosi famam teneris reparare. P. sed
 illi coram quibus detraxi, non habue-
 runt fidem detractioni. C. cur ergo
 addidisti cum gravi damno famæ?
 P. de quodam etiam cum sit Nobilis
 dixi, quod sit rusticus. C. si is resc-
 ret id à te dictum, quo animo ferret?
 P. in diras & rabiem ageretur. C. an
 famam restitulistis? P. non, sed nunc
 habetur ille nobilis pro tali, & coram
 quibus detraxi, sunt vitã functi. Un-
 tamen adhuc meã culpã, famæ damnũ
 patitur, sed pari modo me prius in-
 fama-

famavit. C. ut servetur æqualitas, de-
 bes famam restituere, si ille tibi resti-
 tuerit. P. sed nequeo sine iactura fa-
 mæ. C. Utiq; fama tua non est præstan-
 tior, quàm fama eius cui detraxisti.
 P. ita est. C. ergo restituat tibi famã,
 & tu debes restituere. P. graves pæ-
 nitentias pro mortalibus post confes-
 siones sacrilegas non implevi. C. nec
 tenebaris implere, cùm in solis vali-
 dis confessionibus pænitentia iniuncta
 obliget. Sed nonne erronee iudicasti
 eas sub mortali implendas. P. ita est.
 Retraxi domesticos sine causa ab au-
 dienda Missa die festo. C. quot &
 quoties. P. 5. domesticos decies re-
 traxi, & ipse Missam partim ex ne-
 gligentia, partim ex iusta causa non
 audi vi die Festo. C. quoties ex negli-
 gentia? P. totã vitã vicibus 50. p m.
 ieiunia Ecclesiastica decies sine causa
 violavi. C. quot diebus, quoties, quo-
 modo? P. diebus 10. bis in diem car-
 nes manducando. C. Nonne etiam
 comedisti diebus esuriãlibus cum solis
 lacti;

15.

lacticinis, & quoties? P. comedi 6. diebus ter in diem. C. nonne etiam sine iusta causa comedisti bis in die stricti ieiunii cibos esuriales ad satietatem? P. comedi feriã ztiã, & stã ac Sabbato in quadragesima, item feriis s̄ris per annum non impeditis aliis ieiuniis Ecclesiasticis, quia audiui id utrumq; ex consuetudine in hoc Regno Poloniæ licere. C. consuetudo sequenda, quam communitas sequitur. P. iussi serviliter sine gravi causa laborare diebus s̄ris. C. quot festis, & quamdiu? P. festis 20, p. m. & horis circiter 4. singulorum Festorum. C.

16. *Plus proficiunt bona vestra ex bona observatione Festi, quàm ex vestris laboribus.* Hæc S. Vincentius Ferrerius in asc. Dom: tu scito esse pec: mort: laborare die festo tribus horis. Ita Gobat in clypeo n. 283. Fill: &c. Quid habes amplius? P. plurium non memini. Doleo de omnibus, quòd DEum offenderim, nolo amplius peccare. C. si aliquod grave peccatum
 poste-

6. postea tibi occurrerit, quòd adhuc rite
 iam non es confessus debebis illud clavi-
 die bus subicere. Nunc agnosce DEI
 tie benignitatem, quæ te tam diu sustinu-
 â ac it, & iram Creatoris plus non provo-
 eris ca. Laborasti strenuè pro interno, la-
 aliis bora posthac pro Cælo. Non tibi
 vi id quadret illud Kempisii. *Pro modica*
 Re- *præbenda, longa via curritur, pro æter-*
 o se- *na vita vix pes, à terra levatur &c.*
 itur. Ut autem pænas noxarum luas, pro
 a la- pænitentia ieiunabis feris 4tis toto
 s, & anno. Confiteberis his singulis anni
 oris mensibus dices Coronas 6. decadam
 C. 70. & alia opera tua DEO pro pec-
 ob- catis quotidie totâ vitâ offeres. In oc-
 abo- catione verò peccati recordaberis iam
 rius DEI præsentis iudicis tui, iam Chri-
 ort: sti pro te passi, iam mortis, & inferni,
 Ita ad quem multi in actu peccati detrusi
 &c. sunt Quoties verò per annum ten-
 non tationi aliquod ex his, vel simile me-
 uòd dium non opposueris, toties sextari-
 pec- um dabis pauperibus, vel toties in di-
 um em semel tantum capies cibum. Esne

contentus hâc pænitiâ. P. sum contentus, sed adhuc mihi occurrit, quod in una quadragesima extra tempus meridianaæ cænæ, comedi sæpius esuriales in parva quantitate cibos, & quidem quavis die, ut hi cibi simul sumpti sufficerent ad explendum 2da refectione appetitum. C. *Paulum,*

17. *jejunium in Cælum evexit.* ait S. Bâsilii Or: 1 Tu posthac cave, ne te gula in infernum præcipitet. Excitet in te amorem ieiunii S. Chryf; hom. 2. in Gen: dicens: Jeiunium est animarum nostrarum tranquillitas, senum decor, adolescentium pædagogus, continentiaæ magister, quòd omnem ætatem, & sexum quasi diademate quodam coronat. *Misereatur tui Omnipotens Deus &c.*

Ratio agendi cum palliante delicta sua.

PÆnit: Cōfessus sum pro Paschate peccata absolvi. C. forè pænitentiam non peccata. P. ita est. cogitationes

fiones malas habui. C. an maledicas,
 vel blasphemias vel alias. P. blasphemias.
 C. an placebant tibi? P. ita placebant
 sicut placeret fur ingressus concubia
 nocte domum meam. C. salua res. P.
 die esuriali, & non esuriali comedi
 anates, & anatem unam occidi. C.
 cur confiteris esum anatum? die non
 esuriali, cum id liceat, extra dies
 abstinentiæ à carnibus. P. ego audivi
 esse peccatum. C. Pro comedere, in
 Scriptura intelligitur imitatio, ille enim
 alium comedere dicitur, qui mores ipsius
 imitatur, ait Berchorius l. 2. moral. super
 Exod. c. 22. Si imitatus es anates
 pedibus vacillando ob excessum potus
 utiq; peccasti. P. rem acu tetigisti
 Pater. C. ergo dicendum erat: excessi
 mensuram in potu, ut pedibus vacillarem.
 Sed per casam anatem quid intelligis? P.
 animal alienum. C. comedisti nè id. P.
 horret natura talem cibum. C. anatem
 comedere non horret natura. P. sed
 ego hominem occidi, vocatum Anas.

C.

C. ineptias loqueris, dicendum erat for
 hominem occidi. Compensâstine da P
 mnum hinc secutum. P. nullum da for
 mnum fuit secutum. C. hic homo an la
 erat uxoratus, & cuius conditionis it l
 P. fuit rusticus uxoratus. C. damnun ad
 uxori, & Domino intulisti, compensa re
 At cur dixisti fuisse indemne homici me
 dium. P. quia nihil è rebus occisi P.
 accepi. C. promittis ne damnum ex ve
 morte occisi, uxori, liberis & Domino fuit
 18. compensare? P. hec homicidium fuit it
 soli DEO notum. C. si tibi quis fura xa
 retur bovem valde occultè, an tenè nu
 retur ad restitutionem? P. utiq; C. er tia
 go & tu teneris restituere, an id pro nu
 ponis? P. propono. Cingulum amisi qu
 C. iterum ineptis, quid culpæ, pro um
 prium cingulum amisisse? Nonne il bes
 lum cingulum intelligis? de quo San no
 ctus Chrylost: serm. 23. innuit dicens pu
Lurabos nostros iubet Dominus adstrin- fito
gi balteo castitatis . P. mi Pater, In de
 spector cordium es. C. quid ergo, Ac
 an es fornicatus & quoties? P. tum tib
 forni-

erat fornicatus bis. C. habesne uxorem?
 P. habeo. C. hoc peccatum non est
 fornicatio, sed adulterium. P. sed il-
 la cum qua commixtionem habui, fu-
 it libera. C. esto, tamen hoc nefas est
 adulterium. P. potui iccari cum uxo-
 re aliena. C. multa potuisti, quæ ta-
 men non fecisti. An re ipsa iocatus es?
 P. ita est. C. nonne iocari intelligis
 verba obscæna? P. ita est. C. nonne
 fuit secuta hunc iocum copula. P. fu-
 it secuta semel. C. cur has tuas no-
 xas his palliis involuisti. P. nolui
 nuditate oculos offendere. C. stulti-
 tia est, velle curari à vulnere, & vul-
 nus medico non detegere. C. dolesne,
 quòd hac insincera confessione DE-
 um offenderis? P. doleo. C. quid ha-
 bes amplius? P. nihil habeo. C. cur
 non confiteris pecceta, de quibus ex
 publica fama constat. P. ut quid con-
 fiteri scienti. C. etiã notum aliun-
 de peccatum debet confessario dici.
 Accusa te primò, quod operarium
 tibi operas suas nolentem ultra locare,

C

spo-

spoliatum in solis albis reliqueris & ei nolueris debitum dare stipendium. 2dò quod grave damnum intuleris fortunæ tui vicini. P. utiq; has duas iniurias iam compensavi, & pro secunda etiam pœnas à iudice inflictas lui, ut quid ergo confiteri? C. ut ab his Sacramentaliter absolvaris. Accusasne te de illis. P. accuso. Dolesne quod DEUM offenderis, & proponis emendationem? P. doleo & propono. C. pro pœnitentiâ ieiunabis fertis 4tis quinque, aliquam elemosynam dabis & septiduo decies Pater & Ave recitabis; & alia opera ordinaria pro peccatis offeres, recordaberisq; pœnarum Infernalium in periculo peccati, &c. Miseriatur tui Omnipot. Deus &c.

Ratio prima agendi cum reſer-
vatorum reo.

Pœnit. C. D. O. in libro hæretici legi bis paucas lineas continentes rem, quæ est contra fidem.

C. sciviffine id esse veritum sub ex-
commu-

communicatione Papali? P. scivi, sed
 Becanus ait: *Catholicos in Germania*
non excommunicari, quia legunt libros
prohibitos. Hinc in Germania, ut &
 in Polonia inquisitores fidei non sunt.
 Et P. Layman ait: *in his partibus se-*
ptentrionalibus, bulla cœnæ, quo adlectio-
nem librorum prohibitorum secundum
eum rigorem non est recepta. Itaq; in
 sententia. P. Claudii LaCroix &c.
 peccavi graviter, illas paucas lineas
 legendo, cum me exposuerim pericu-
 lo, & egerim contra finem totum le-
 gis, non tamen incurri excommuni-
 cationem. C. novi bene hanc senten-
 tiam, tu quid ultra. P. svasi alteri
 duellum ex condicito bis. C. hic ca-
 sus est reservatus Papæ, at ego à re-
 servatis absolvere nequeo? P. utique
 casus Papales habent sibi annexam
 maiorem excommunicationem. C. ita
 omnino. P. sed ego prorsus nescivi
 svasionem duelli esse vetitam sub ex-
 communicatione, adeoq; non fui con-
 tumax Ecclesiæ. C. si ita est, perge

C2

ultra

20. ultra. P. incendi domum mei adversarii sciens, id esse prohibitum sub excommunicatione Papæ reservata. Sed mihi cum incenderem prorsus non occurrit lex excommunicationis latae in hoc nefas. C. quid tum. P. utiq; non pecco contra legem Ecclesiæ, si carnes comedam die esuriali prorsus immemor ieiunii. Ergo & in hoc casu non fui contumax Ecclesiæ. C. bene arguis, stat pro te Suarez l. 4. secti. 10. num. 4. Diana p. 3. t. & 41. Delbene, Krimer &c. contra Clarkin, Avilameti, & ratio est, quia c. 2. de const. in 6. dicitur: Sententiis per statuta Ordinariorum prolati non ligari ignorantes, ut animarum periculis obvietur, nisi sit ignorantia crassa seu supina. Hinc si scias percussio- nem Clerici sub excommunicatione esse prohibitam, sed nescias esse clericum illum, quem percutis non incurres censuram. Sed tu memor esto obligationis compensandi totum ex incendio damnum. P. non possum
 fau-

pauper restituere. C. impotentia te
nunc excusat, at cum poteris, resti-
tues. P. Bene est. Victus tentationi-
bus perstiti in hæresi interna 6. dieb9.
& eam prodidi externo signo, nulli
alteri cognito. C. est hic quidem ca-
sus bullæ cænæ reservatus Papæ, sed
in aliis partibus, non in Germania,
vel partibus Septentrionalibus, quia
hinc non est facilis imò moraliter
impossibilis ad Papam accessus, ob
sumptus magnos, iacturam rei dome-
sticæ, molestias, & pericula vitæ. Ita
Layman, Gobât, & alii docent iu-
xta quos possunt quicumq, approbatî
in Germania (idem dico de Polonia)
absolvere ab hæresi, & lectione li-
brorum prohibitorum, nec est obli-
gatio tunc Episcopum, vel Nuntium
Apostolicum adeundi, etiam per E-
pistolam, vel per Nuntium, quia Ca-
non solùm obligat ad adeundum supe-
riorem. Lugo Bonaâ: vide Domin:
Viva; in prop: 3.f. 32. P. Sacerdoti 22.
simplici instigante diabolo inflixî ala-

21.

C3

pam

pam' ad sanguinis effusionem. C. hæc
 percussio, cum non sit enormis, re-
 curre ad Episcopum, vel mendican-
 tes, qui possunt absolvere à casibus
 iure communi reservatis Episcopo
 inter quos est etiam iste casus. Ita
 LaCroix &c. contra D. Viva. Jam
 verò postea, si non vis sine Sacramen-
 tis é vita migrare, disce Clerum ho-
 norare, P. in hoc autem casu ad
 quem recurram, quod cuidam Cleri-
 co enorme vulnus inflixerim. C. re-
 23. curre ad Papam. P. sed mihi morali-
 ter est impossibilis ad Papam acces-
 sus ob sumptus magnos, iacturam rei
 domesticæ & pericula viæ, & vitæ.
 C. ergo recurre ad Episcopum. P. at
 nec Episcopum sine magna difficul-
 tate, & mora possum adire, cum sim
 pauper, valetudinarius, senex, rogo,
 absolve me Pater, ne forte tritius
 mors occupet inexpiatum. C. com-
 pensasti ne Clerico illatam iniuriam?
 P. compensavi. C. si hæc sunt vera,
 quæ opponis, possum te absolvere, sed
 cum

cum onere, & cessante hoc diuturno
 impedimento, coram Episcopo pœni-
 tens compareas. Rationem verò, quod
 possim te ab his casibus absolvere,
 hanc pro tua informatione do, quia
 iuxta Perez, Dian. p. 11. tr. 8. res. 49.
 &c, contra Suarez &c. Potest quisq;
 confessarius à casibus etiam publicis
 bullæ cænæ absolvere, quando datur
 impedimentum perpetuum, vel diu-
 turnum adeundi Episcopum, tam in
 reservatis Papæ, quàm Episcopo, a-
 lias reservatio non esset in ædificatio-
 nem, sed in destructionem. Quare
 sicut Papa censetur annuere, quòd
 possit Episcopus absolvere à casibus
 bullæ cænæ in casu necessitatis, etiã
 extra mortis articulum, ne pro dila-
 tione pœnitentiæ imminet periculum
 animarum, ita etiam censetur annue-
 re, quòd possit aliùs Confessarius,
 si nec Episcopus possit adiri perso-
 naliter, & si Pater LaCroix l. 6. n.
 1020. de cas. refer: doceat, faciendum
 tunc recursum ad Nuntium Apost:

vel Episcopum per literas vel nunti-
 um: Sed Henriquez & Dicastillo a-
 pud LaCroix de cens; ni 138. dicunt
 eo casu non esse obligationem ad scri-
 bendum, quia mens censurantis, vel
 reservantis videtur esse ut delinquens
 si possit, ipsemet adeat personaliter,
 alioqui censeatur esse impotens adire.
 Idem apud eundem docent, in casu
 necessitatis, quando adiri nec Papa,
 nec Nuntius Apost. nec Episcopus po-
 test, posse Parochum a calibus Papa
 reservatis absolvere. P. rogo mi Pater
 quid intelligis per impedimentum
 perpetuum, & diuturnum. C. illud
 dicitur impedimentum perpetuum,
 quod est valde longum vg. 5. vel
 plurium annorum, quia in illo mo-
 raliter subest mortis periculum, si au-
 tem non censeatur adesse mortis peri-
 culum, ut si quis uno vel altero die
 deberet expectare copiam confessa-
 riis habentis facultatem delegatam, di-
 cetur impedimentum temporale. Jam
 vero impedimentum diuturnum illud
 est

est, quod habent impuberes, valetu-
 dinarii, pauperes, senes, fœminæ. V.
 Viva in prob: 3. f. 31. Tambur. l. 2.
 in decal: c. 1. s. 8. P. mi Pater, video
 te pietate & literis præstare, tot pec-
 cata mea revolve in defectum vivæ
 fidel, quæso propone mihi motiva cre-
 dibilitatis. C. motiva hæc potes vi-
 dere in Theologia Catholica &c. Hic
 ea huic includo syllogismo. Illa sola
 religio est vera, & in suis dogmati-
 bus infallibilis, quæ & ad perfectio-
 nem vitæ ducit, & licentiam peccan-
 di excludit, & plurimos Sanctos om-
 nibus sæculis habuit, & plurimis
 miraculis claruit & gentes semper con-
 vertit, & semper habita, & dicta est
 Catholica, & summam habet Docto-
 rum omnium circa fidel capita con-
 sensionem, facileq; controversias fi-
 nit, sed sola Religio Romano Catho-
 lica est talis. Ergo illa sola est vera.
 E. contra illa Religio est falsa, quæ pri-
 mo nova est. 2do. successione Mini-
 strorum ab Apostolis caret. 3tio. In-
 ducta

25.

ducta est ab iis, qui legitimè missi non sunt. 4to. Nullis miraculis confirmata. 5to. Inducta ab hominibus malæ vitæ, & infamiâ notatis. 6to Habet Authores in doctrina valde inconstantes, erroneos, sibi ipsis contradicentes, dolo malo, fraudibus, & mendaciis utentes, ut suam Religionem propagent. 7mo quæ omne studium bonorum operum tollit, sed licentiam vitæ tribuit. 8vo. Antiquas hæreses renovat. 9no. Nullam certam credendi regulam habet. 10. Multa secum adfert absurda. Sed aliæ Religiones, ut Lutherana, Calvinistica &c. sunt tales. Ergo sunt falsæ. Maior est certa, minorem evidenter probat in libello, cui titulus: *Quæ fides capessenda?* Lessius, ut nec hiscere adversarii possint. Hæc tibi hic & nunc sufficiant. P. de his & omnibus peccatis doleo, &c. P. pro pœnitentia &c.

RATI-

Ratio Secunda cum eodem.

PÆnit: Violentas manus inieci in Matrem. C. hic casus est reservatus. P. ego nescivi esse reservatum. C. ignorantia non excusat à reservatione. Vade ad habentem in reservata iurisdictionem, & si vis esse longævus super terram, honora Parentes. qualiter te velles honorari à tuis liberis &c. &c.

27.

Ratio tertia cum eodem.

PÆnit: Inebriatus sum. C. an ad amissionem usus rationis. P. ita est. C. bibendo an prævidisti te ratione movendum. P. prævidi se-xics, interdum etiam non prævidi. C. remedium ebrietatis est, si quis inconditos & fædos tum suos, tum aliorum mores velut in speculo intueatur: ita Lacones pueris ostendebant servos temulentos, ut eorum gestus inconditos videntes, odio haberent ebrietatem. Hæc Cornelius tibi. Tu quid amplius mihi. Vota aliqua vio-
lavi

26

lavi. C. quæ illa vōta? P. votum
 quotidie dicendi Coronam 6. deca
 dum. C. quoties hoc votum violā
 sti. P. toto trimestri, item voto ca
 stitatis obstrictus nupli C. an sim
 plici voto; P. solenīn, sum enīn
 Subdiaconus ex certo ordine Aposta
 ta C. matrimonium tuum est inva
 lidum, & sacrilegum. Fuiſti haſte
 nus corvus, esto columba, & ceu ad
 arcam Noë, ad claustrum tuum redi
 P. amor liberorum reditum inhihet
 C. amor salutis æternæ perſvadeat
 P. timeo perpetuum carcerem. C. &
 carcerem infernalem non times? ſtul
 tum te, si mavis in æternum ardere,
 quàm brevi tempore pro tantis deli
 ctis tribulari. P. referam pedem ad
 claustrum, absolve me Pater. C. ex
 cedit id meam potestatem, redi fili
 prodige à siliquis porcorum, ad do
 mum Religioſorum, & ibi vinculis
 scelerum eximeris &c.

Ra-

Ratio quarta cum eodem.

PÆnit: Fui ebrius sapius. C fut-
 sti ne tuuc mentis compos? P. fui. 28
 C. ergo non fuisti ebrius, sed so-
 lum excessisti mensuram in potu, ad
 hoc ut sit quis ebrius mortaliter, o-
 pus est, ut saltem unâ horâ privetur
 usu rationis. LaCroix n. 327 P. ra-
 pui supellectilem post interstatum Sa-
 cerdotem in ea Diœcesi, in qua hic ca-
 sas est reservatus. C. qua ratione huc
 venisti? P. Ut in hac Diœcesi, in
 qua hoc peccatum non est reservatum
 absolverer. C. si alia ratione huc mi-
 grâss, ex tacito consensu Episcopi
 tuæ Diœcesis possem te absolvere, quia
 hac ratione huc te contulisti in frau-
 dem reservationis, Episcopus tuus non
 censetur consentire ut te absolvam.
 Clemens etiam X. vetat. Vide La-
 Croix l 6 p. 3. de refer: Remea ad tu-
 am Diœcesim, confessurus habenti iu-
 risdictionem in reservata, interea re-
 stitue ablata, ne sis similis Philisteis.
 apud quos fuit arca Domini 7. men-
 sibus 1. Reg: 6.

Ratio agendi cum converso
hæretico.

29. PÆnit: Pater mi esto, Pater ani-
mæ meæ. Ego ovis perdita ad ovile
redeo. Amplector fidem Catholice
cam cuius veritatem ab anno plenius
cognovi. Hæresim eiuro. C. an com-
parasti animum pro confessione ge-
nerali ex tota vita? P. comparavi
Ab annis 10. ferè quotidie DEO re-
velanti discredidi 5. p.m. Dubitavi de
liberatè de articulis fidei 15. vicibus
ceremonias, & ritus Ecclesiæ derisi 10.
contra agnitam fidei veritatem per-
tinaciter loquebar 9. Docti ter quæ-
dam hæresim. C. an secuto effectus?
P. secuto. C. cura, ut ab hoc vene-
no ocysime salves. P. malè locutus
sum de Matre DEI vicibus 4. de
Sanctis v. 6. irrisi Reliquias SS. v. 7.
dixi verba blasphema & iniuriosa
DEO. v. 6. blasphemias contra fidem
libenter audivi v. 10. cænam luther-
ranam sumpsi v. 9. Dæmonem inclu-
sum

sum annulo portavi annis 15. Volui
 peierare v. 15. non implere in gravi
 id, quod iuravi v. 3. Svasi ter alteri
 transgressionem voti castitatis
 cum libera. Falsas interpretationes
 Scripturae excogitabam v. 6 Laudavi
 ter quosdam, quod Ecclesiae Festa non
 servent. Volui Parentibus meis ter
 in faciem maledicere, & proximum
 graviter vulnerare bis, vindictamq;
 gravem de altero sumere v. 9. Dua-
 bus hebdomadis proximum gravi
 odio habui, ut illum etiam aspicere
 & alloqui nollem. Animo graviter
 laedendi honorem contumeliis affecti
 proximum v. 20. Bis inieci alterum
 sine causa in periculum proximum
 mortis. Svasi, effectu secuto, ut in-
 sons Catholicus includeretur carceri
 ad longius tempus. Ex odio fidei
 nolui Catholicum in aquis pericli-
 tantem salvare. Meum famulum non
 corripui de fornicatione, domi meae
 ab eo committi solita. Uno actu
 volui commisceri cum maritatis 5. &
 libe-

- liberis 6. C. esne nunc, aut fuisse
 30. conjugatus? P. nec sum, nec fui
 Somnis turpibus venere's delectabar
 v. 20. In cogitationibus turpibus
 morosé delectatus sum 100. p. m. cum
 prævisione secuturæ pollutionis in
 somno. Juribus confictis adiudicata
 meo Avo bona teneo. C. pereat
 mundi lucrum, ne fiat animæ da-
 mnium, teneris restituere, arbitrio pru-
 dentis compensando lucrum cessans
 damnum emergens. P. restituam
 Svasi ut damnum cuidam Monaste-
 rio infereretur, idque ex odio fidei
 & securo effectu. C. si damnum in-
 ferens non restituit, tu teneris totum
 restituere. P. ad expensas magnas
 31. iniquè citatum induxi bis, sed resti-
 tuam. Mutuos modios siliginis cor-
 ruptæ dedi cum pacto, ut mihi toti-
 dem sani grani redderentur modii,
 sed curabo ut mutuaris indemnus
 fiat. De his & omnibus peccatis
 doleo &c. C. si tibi aliquid nunc non
 detectum occurrerit crimen, debebis
 illud

fuisse illud postea confiteri. P. utiq; nunc
 e ful ab omnibus absolvar. C. absolveris
 abab à commissis directè, ab aliis indire-
 pibus ctè. Ut autem directè ab omnibus
 cum obfolvaris, debes omnia clavibus su-
 s in biicere. Interea recogita, quàm
 licata gratus esses ei, qui te ex inferno ad
 pereat hanc vitam pro agenda pænitentia
 e da revocaret, vel qui ex servitute Tur-
 pru- cica eximeret, vel qui tibi cæco visum
 ffans restitueret. Infernus quidam est rea
 tuam conscientia, servitus dura, esse obstri-
 atte- ctum, hæresi, cæcitas summa Deo re-
 fidei velanti discredere. Ut fias DEO
 n in tuo in libertatem assertori, & illumi-
 otum natori gratus, posthac serva DEI
 gnas mandata, & pro pænit: singulis duo-
 resti- rum annorum diebus in gratiarum
 cor- actionem, pro beneficio vocationis ad
 toti- fidem, dices 10. Pater & Ave, & A-
 odii- ctus fidei, spei, & charitatis repetes
 mnis v. 20. si aliqua die omiseris, compen-
 ccatis sa sequenti. Confiteberis etiam saltem
 e non octies singulis vitæ annis. Ad hæc
 obis ieiunia singulis Sabbatis, & alia to-
 ad

D

tius

tius vitæ opera DEO quot diebus offeres. Interea, ut constet fidelibus de tua conversione, facies publicam, me assistente, fidei professionem &c.

Ratio agendi cum rustico lapidè rudi.

Confesi. Quid taces? ad quid huc venisti? P. pro confessione. C. confitearis ergo, quo DEUM offendisti? P. vel ego scio quo. C. quis debet melius scire, nisi tu? P. scio, quòd nec cultro, nec securi, nec falce DEUM offendi, pedem tantum meum securi offendi. C. sed ego, quæ sunt peccata tua quæro? P. interroga me. C. tu ipse non interrogatus fateri debes culpas tuas. Præparasti ne te pro confessione? P. utiq; C. dic ergo peccata tua. P. peccata tua. C. ita est, tua dic peccata. P. non occidi, non clepsi, non irascor. C. hæc tua confessio est Pharisæica, non venisti te laudare, sed accusare. Dic tua peccata, non occidere, non furari,

ri, virtus est. Nonne es mentitus?
 P. vel semel. C. an tunc iurabas?
 P. iurabam. C. quid dixisti iurando?
 P. doli Bog, ut DEUM timeo. De-
 us videt. C. voluisti tunc DEUM
 facere testem mendacii. P. nolui.
 C. non dic ergo iuravi. Juramentum
 enim est, cum DEUS in testem vo-
 catur. P. sine iusta causa graviter
 diu laboravi diebus festis totius æ-
 statis. C. *servando Dominicam diem*
magis proficiunt bona tua, campus,
vineæ, grex, quàm ex tuo labore totius
anni. Hæc S. Vincentius Ferrerius
 serm: 3. Dom: 5. Trin. Tu perge
 ultra. P. adhuc Missam hic audiam
 C, sed ego dico, perge confiteri alta.
 Nonne laborando pro Domino, plùs
 otio, quàm negotio dedisti? P. ita est,
 sed ego non culpandus, sed defectus
 superintendentiæ. C. DEUS est In-
 spector cordis, hunc non es reveritus?
 quantum temporis tam infideliter la-
 borasti. P. anno 1. C. solvitne tibi
 ex asse salarium Dominus? P. brevè

32

Dz

solvet

solvet. C. fustibus deberet solve-
 re. Nunquid pro otiositate merces acci-
 pitur. Pars tantum stipendii pro ra-
 tione laboris tibi debetur, sed si vis
 totum accipere, ulteriori labore forti
 & gnavo negligentias compensa, ut
 Dominus indemnus fiat. P. sed ego
 sum insuetus strenuo labori. Hinc
 ab hæreditario meo Domino, relicta
 mea coniuge, fugam arripui metu pla-
 garum corpori meo infligendarum.
 C. à quo tempore fugitivus? P. ab
 annis 9. Domine. C. es ne iam con-
 fessus? P. sum. C. an es iussus redi-
 re? P. ita, sed metus plagarum re-
 ditum dissuasit. C. times plagas, &
 non timuisti causam plagarum? Pla-
 gæ te non temporales in aula, sed æ-
 ternæ in orco manent, nisi reditum ac-
 celeres. P. accelerabo. C. ita tuos
 iam ludebas confessarios, nec tamen
 stetisti promissis? Ego non absolvam,
 redi prius ad Dominum, uxoremq;
 tunc eris capax absolutionis. Cate-
 rum dolesne, quod DEUM offen-
 deris, &c. &c.

Ratio agendi cum Nobili.

PÆnit; C.D.O. Rusticum mihi 33.
 noti heri, ab anno profugum
 apud me detineo. C. sicut furari,
 sic & conservare rem furtivam non
 licet, sed rusticus ad te profugus, est
 res furtiva; nam se furatus est legi-
 timo Domino. Illi proinde significa,
 te transfugam extraditutum, sicut te-
 nereris denuntiare, si haberes eius
 equum ad te profugum. P. utiq; non
 tenerer denuntiare, si ad me profu-
 geret ob periculum vitæ, vel mutila-
 tionis iniustæ. C. solus DEUS est
 Dominus vitæ, & membrorum. Sed
 num tale periculum egit in fugam
 hunc hominem? P. protervia fuit
 causa fugæ. C. ergo teneris indi-
 care; utiq; in simili velles rationabi-
 liter id tibi fieri. P. parebo iussis. Non
 invigilo, ut mei subditi, & domestici
 diebus festis intersint missæ, templo
 non procul distante. C. quot anno-
 rum est tua negligentia hæc? P. uni-
 us anni. C. durissimum iudicium his,

D₃

qui

qui praesunt fiet, Pastor es, teneri
 bono tuarum ovium praesertim Spi-
 rituali providere. Postea renitentem
 sine causa, hac in parte, plebem ru-
 sticam, multa pecuniaria mendicis
 tradenda, domesticos negato illa di-
 prandio plectere poteris. P. operibus
 indebitis gravavi rusticos. C. quo-
 ties cum gravi singulorum damno
 & quot. P. singulos 6. rusticos v. 7.
 C. resarcito damnum cito prudenti
 arbitrio. P. ex levi causa graviter
 iussi semel fustigari subditum, ut tri-
 duo decumberet. Debitum grave
 semel non solvi praefixo tempore,
 cum essem ea solvendo. C. nonne hinc
 subditus & mutuator grave damnum
 passus. P. scio passus. C. ocyus damna
 compensa, debitum solve. P. co-
 gitationibus venereis delectabar 10.
 sub secuta pollutione in somno. C. an
 praevidisti subsequituram. P. ita est.
 C. esne tu conjugatus. P. non sum,
 versus & libros spurcos legi cum vo-
 luptate obscena v. 10. C. non aude-
 res

res presentis Regis thronum luto com-
 maculare: Thronus Christi Regis
 Regum, est lingua tua, in qua per
 tot Communiones resedit: Thronus
 DEI est anima tua, in qua per gra-
 tiam sanctificantem requievit, & au-
 sus es hunc thronum talibus spurcitiis
 fœdare. P. stuprum duabus liberis in-
 tuli. C. quoties? P. singulis semel,
 & gloriatus sum hoc peccato bis, sed
 non est habita mihi fides. C. tene-
 ris uni nubere, & aliam vel utramq;
 commodé dotare, vel curare effica-
 citer, ut æquè bene nubant, ac si essent
 virgines. Justitia enim exigit repa-
 rari, damna. P. id curabo. C. sed
 ego tibi absolutionem non dabo, cum
 in hac Diœcesi stuprum sit casus re-
 servatus. P. sed hic casus est ocul-
 tus, C. etiam oculi casus reservan-
 tur. P. & cur? P. Drews recensitis ca-
 sibus reservatis in Diœcesi Varmiensis,
 adiungit in distr: itiner. Hæc forma-
 lia: A præmissis casibus (inter quos
 etiam est oppressor Virginis) dum

- occulti sunt, omnes approbati absol-
 vere possunt: exceptis homicidio &c
 C. quod in una Diœcesi concessum
 est ab Episcopo eius, ad aliam non de-
 bet trahi, ex qua tu es diœcesis? P. ex
 hac, in qua non subest reservatio
 stuprum. C. si ita est, possum te ab-
 solvere per iurisdictionem, ex usu ab
 Episcopo tantum circa peccata suo-
 rum diœcesanorum, & in bonum pro-
 pria diœcesis. P. quod si hæc senten-
 tia est falsa, an valebit tua absolutio.
 C. valebit, quia in dubio iuris, Eccle-
 sia supplet iurisdictionem, cum sup-
 plere possit, hic autem est dubium
 iuris, cum alii pro, alii contra senti-
 ant. P. de his & aliis doleo &c. C.
 Decimas an persolvisti? P. ut video
 Domine Propheta es, ulcus meum
 tetigisti, ab annis 10 non solvi, habens
 copiam solvendi. C. forte non agno-
 scis DEUM Supremum Dominum
 omnium, qui in sui recognitionem
 domini, dedit hominibus ius exigen-
 di decimas. Infideles olim diis suis de-
 cimas

abfol
 io &c
 cessum
 non de
 P. ex
 zation
 te ab
 usu ab
 a suo
 n pro
 enten
 olutio
 Eccle
 sup
 bium
 senti
 C.
 ideo
 neum
 bens
 gno
 num
 nem
 gen
 de
 s

cimas persolvebant. ut innuit Plautus
 dicens: *ut decimam solveret Herculi.*
 Et tu non vis vero DEO solvere.
 Esto alter Jacob, qui 'Gen': 28. sic
 loquitur DEO: *Si dederis mihi panem
 ad vescendum &c. decimas offeram tibi.*
 P. Decimas solvere, est se damifica
 re. C. erras toto caelo. Multum
 hominis interest reddere decimas: ut
 docet S. August: l. de Doct: Christi
 dicens: *Si decimam dederis, non solum
 abundantiam fructuum recipies, sed e
 tiam sanitatem animæ & corporis con
 sequeris, quia decimas dando, terrena,
 & caelestia præmia poteris promereri.*
*Hinc qui decimas dare nolunt, res alie
 nas invadunt, hæc ille si ei non cre
 dis, crede DEO Malach: 3, 10, di
 centi. Inferte omnem decimam in hor
 reum meum, & sit cibus in domo mea,
 & probate me super hoc. Si non ape
 ruero vobis cataractas cæli, & effudero
 vobis benedictionem, & non corrumpet
 fructum terræ vestræ, nec erit vinea ste
 rilis in agro &c. Huc spectat, quod*
 legi

36.

legitur in vita S. Anselmi Episcopi
 Cantuar: Villicus quidam S. Anselmi
 fructus collegit autumnales, & deci-
 mas, quas pro S. Anselmo debebat,
 retinuit. Cùm itaq; Sanctus horrea
 eius videret vix semiplena, quæsiuit
 à Villico, quam ob causam tam pa-
 rum frumenti collegisset. Miror,
 inquit villicus & ego. Nam univer-
 sum triticū huc reposui, imò & deci-
 mas ipsas, quas non persolv: Ex-
 trahite, inquit S. Anselmus omne
 frumentum, & decimas statim per-
 solvite. Quod cùm factum esset, &
 frumentum in horreum reductum fuis-
 set, post decimationem ita frumen-
 tum crevit, ut horreum vix illud ca-
 pere posset. Vide labat. tit: decimæ.
 Hinc rectè concludit S. August: l.
 cit: *Si non decimaveris, decimaberis,
 & dabis impio militi, quod dare nolui-
 sti Sacerdoti.* P. Pater mi lumen cæ-
 co dedisti, experior dictorum veri-
 tatem. Sed de his & aliis doleo. C.
 Trident: Sess: 25. de refor: c. 12. pro-
 hibet

hibet decimarum detentores absolvere, donec prius satisfaciant. Redde quod debes prius, & tunc venies pro absolutione. Interea actus contritionis frequenta, ne te mors in malo statu occupet. P. Pater mi impetravi annum induciarum à Parocho, cum obligatione solvendi duplo plus, si non stabo promissis. C. si ita est, absolvam te. Pro pœnit: confiteberis sequenti bimestri toties, quoties adverte, te gravi tentationi succubuisse non differendo confessionem ad triduum, ut non differres certam gravis morbi medelam. Venereas etiam cogitationes in honorem B.V.M. statim relicias &c. P. bene. C. Misereatur &c. Ego te absolvo &c.

Ratio agendi cum sponso
inferi.

PÆnit: Sponsam meam osculatus sum cum delectatione venerea. C. scisne id esse p. m. P. scio, quia cui finis, id est copula non licet, etiam

tiam medium ad talem finem non
 licet. C. cur ergo non dicis numerum
 talis peccati. P. non me reflexi, fuit
 id 10. p. m. Delectabar futuro actu
 conjugali venereé 7. sed oro, an pos-
 sum ego nubere sponsæ meæ Nobili
 cum sim in re rusticus adscriptus
 glebæ, licet in vicinia habear ut no-
 bilis. C. decipies sponsam in re gra-
 vi, sed tuum matrimonium foret va-
 lidum, quod Sanchez de matr: dicit
 fere certum: sed esset invalidum, si
 sponsa tecum contraheret sub condi-
 tione, si es Nobilis. Desiste omnino
 à talibus nuptiis, quære similem tui
 sponsam, & ad Dominum redi: an
 præstabis id? P. præstabo. Peccavi
 cum bestia septies, & falsificare sigil-
 la, & chirographa attentavi bis. C.
 bestialitas, & talis falsificatio sunt hic
 casus reservati, in quo careo iurisdic-
 tione: P. sed ego non effectu sed so-
 lo affectu hæc scelera commisi. C. di-
 cendum erat prius, interna peccata
 38. non reservantur. P. tactu impudico
 partis

a non partis veneræ meæ oblectatus sum si-
 erum ne pollutione. v. 20. Tetigi me turpi-
 , fui ter ob delectationem veneræam v. 5.
 , act sed hæc non subsequuta. Non accepto
 n pos stipendio pro annuo famulatu, nec
 obill habita spe solutionis, clam accepti à
 iprus Domino rem, parem stipendio, an
 t no teneor restituere? C. restitutio sup-
 gra- ponit culpam. Hic tua non fuit cul-
 t va- pa: si tibi Dominus volet satisfacere,
 dicit dices: sit hoc interea apud te, modo
 m, si non indigeo, quando requiram red-
 ondi- des, & postea non require. P. dum
 nino raperet quidam refertam aureis ci-
 n tui stam cuiusdam Domini, occidi iniu-
 : an stum aggressorem. C. an cum mo-
 cavi deramine inculpatæ tutela, seu an
 igil- poteras ex charitate alienam rem de-
 . C. fendere aliter, quam occidendo. P.
 t hic non poteram, at hæc occisio unicé
 isdi- ordinabatur ad conservandum bonū
 l so- hoc temporale. C. hoc in pucto tua
 . di- intercessit culpa. Debebas malum hoc
 rata proximi ordinare ad bonum longé
 dico præstantius, scilicet ad quietem in
 Repu-

39. Republica. Vide Doct: Viva in prop
 15. ab Innocentio confixis: P. an
 mitus mihi optavi mortem, ad eva
 dendas leves calamitates. C. proxi
 mo optare mortem ex levi causa est
 peccatum mor: ergo & sibi, cur no
 dicis numerum quoties tibi optasti
 mortem. P. 20 plus m. C. an non
 stultus est, qui volens evadere lectum
 virgæ, resolvit se ad ignem æternum.
 Talis es tu: an post mortem putas te
 recipiendum in sedes Beatorum, præ
 misso tali crimine. Pænâs æternas me
 ritus, malè refugis temporales. Sin
 gulare DEI beneficium, hic pro pec
 catis affligi: & tu tam ingratus fuisti
 huic gratiæ singulari, inmemor illi
 us, quod Sacra Litera de DEO ait,
 quem diligit, casticat. P. de his &
 aliis doleo &c.

Ratio agendi cum sponsa de
 præsentanti.

Pænit: C.D.O. Conscia peccati
 mor: contraxi insciis Parentibus
matri.

matrimonium: C. cuius peccati? P.
 fornicationis factæ cum sponso. C. de 40.
 buisti prius confiteri, aut saltem con-
 teri, sed quoties hæc fornicatio facta.
 P. 4ter. C. & quoties te coniecisti in
 proximum periculum fornicationis
 cohabitando sponso. P. bis: Marito
 debitum petenti primò bimestri non
 reddidi, erroneè putans me ad id o-
 bligari graviter. C. quoties cum tali
 errore conscientie instanter petenti
 non reddidisti? P. 20. p. m. cum affe-
 ctu ad alium reddidi v. 10. C. an ad
 liberum? P. nobilis est. C. non hoc
 quero, sed an liberum matrimonio
 vel voto? P. ita est. Inobediens fui
 marito in re gravi v. 6. In faciem
 maledixi marito graviter hinc offen-
 so 3. Maledixi ex impetu iræ dome-
 sticis crebro, ut impotens mei essem.
 C. sic irata respice speculum, & illud
 te feræ non homini consimilem exhibe-
 bit. Recogita etiam Christi agni
 patientiam, & leoninam depones fe-
 rociam. P. de his & aliis doleo &c.

Ratio

Ratio agendi cum coniugato
sciolo.

PÆnit: In excommunicatione minore
incurfa per auditionem Miffæ
cum excommunicato vitando con
traxi matrimonium in facie Ecclefia
C. an per auditionem totius Miffæ
& fine gravi caufa. P. ita eft, pro
pter folam voluptatem, non propter
prolem nupfi, idq; fponfæ coactæ me
tu gravi. C. matrimonium tuum eft
invalidum. Quoties durante tali me
tu ufus es matrimonio. P. 10. C. &
42. quoties voluifti uti, non fecuto effe
ctus? P. v. 7. C. omnino tibi defisten
dum eft à tali connubio. P. at post
quam ceffavit caufa metûs habuimus
copulam sincero affectu maritali, &
animô nos ad mortem habendi con
iuges, & pacificè viximus per annum
& medium, nunc difcordes. C. fi ita
eft, omnino perfifte in matrimonio,
nec illud iteratô contrahere teneris in
facie Ecclefia (V. Gobat n. 261.) &c.

P.

P. sed istius nunc meæ uxoris patri-
 nus fui in Baptismo. C. an in Bap-
 tismo solenni cum ceremoniis consuetis
 Ecclesiæ. P. in Baptismo privato,
 dum illa infans esset in periculo mor-
 tis. C. persta in matrimonio, quia
 probabilis non incurrit patrinus im-
 pedimentum cognationis Spiritualis
 exbaptismo privato. Si vero in re in-
 currit, Ecclesia in dubio iuris dispen-
 sat, cum dispensare possit. P. sed du-
 bium prudens habeo num mea uxor
 præterita vivat. C. adhuc in hoc
 matrimonio persiste, sed debitum nul-
 latenus pete, si habes spem obtinendi
 maiorem certitudinem de vita prio-
 ris consortis. Non enim fas est stan-
 te dubio prudenti, operari contra le-
 gem. Debitum autem redde bona
 fide petenti, quia est in possessione iu-
 ris, ut petat debitum; & tu in obli-
 gatione, ut reddas. V. Carden: in 2
 cris: d. 19. Sanch: l. 2. d. 44. LaCro-
 ix &c. Interea quæro, an istud du-
 bium prudens tibi ortum est, iam

43.

E

coa-

contracto hoc matrimonio. P. ita est.
 C. si ita est, resolvo cum LaCroix de
 usu matrim: dicente sic: *Si uterque
 coniux bona f. processerit, erit possessio.
 Juris pro utroq; ad petendum, & red-
 dendum debitum.* Nec ab hoc iure
 poteris dimoveri, donec tibi probe-
 tur supervivere priorem coniugem.
 P. at habitâ probabilitate magnâ de
 morte prioris coniugis feci votum
 perpetuum religionis, & castitatis
 44. possum ne reddere debitum? C. potes,
 sed non pete. Si autem supervixeris
 uxori præsentî, redde DEo vota tua.
 Quod si casu quo, rescieris uxorem
 tuam præteritam superstitem, nec red-
 dere præsentî coniugi potes debitum:
 sed priori coniugi reddere poteris, non
 petere. P. sed votum castitatis an non
 impediet. C. in præiudicium uxoris
 prioris hoc votum factum non obli-
 gat. P. infirmantî periculose famulo
 non curavi vocari confessarium. C.
 hæc est pæna dominorum, ut etiam ipsi
 in extremis careant confessario, quem
 peri-

periclitantibus de vita subditis, non
 providerunt. P. causavi in me contra
 charitatem propriam nimio potu,
 gravem capitis dolorem, nauseam sto-
 machi ad 7. dies bis, invitavi amicos
 ad haustus, quibus probabiliter præ-
 vidi inebriandos. C. quot, & quoties?
 P. 7. erant bis sic tractati seorsim.
 Sine rationabili causa ad prandium
 invitavi ter eum, quem scivi solere re-
 dire ebrium plene. Pauperibus peten-
 tibus stipem in necessitate communi,
 ordinariè negabam. C. ò infelicitas
 generis humani certa bibendi lege cõ-
 tenditur, qui poterit vincere laudem
 meretur ex crimine. - - Quam multi
 inveniuntur, qui ebriosos & luxurio-
 sos, amplius, quàm oportet, cogunt
 bibere, & ante ostium pauperibus
 petentibus, vel unum calicem dissimu-
 lant dare. Quando animalia ducun-
 tur ad aquam, ubi saturaverint sitim
 suam, etiamsi super aquam ipsam
 diutius detineantur, repleta siti, bibere
 nolunt omnino, nec possunt, cõside-

45.

E rent

rent ebriofis, fi non peiores animalibus iudicandi funt. Hæc tibi intonat D. Auguft: ferm: 231. de temp: Tu quid ampliùs, P. non impedivi alienam ebrietatem, dum fine incommodo poffem ex charitate v. 5. Reum inebriavi, ut ad crimen fatendum inducerem, & ex hac fcientia proceffi ad fententiam. C. ebriis non plus debet credi quàm fomniantibus. V. Gobat c. 19. n. 61. P. exterius vocavi DEUM in teftem falſi. & interius

46. non habui animum iurandi. C. cur non dicis quoties? P. quia hoc pro peccato mortali non habui. C. omnino eſt mortale, quia grave vilipendium DEI eſt, & directè contra finem iuramenti, qui eſt aſſecurare de veritate, qui finis evertitur, ſi homines intelligant, poſſe abſq; gravi peccato fictè & falſo iurari. P. utiq; ſic iurans propriè loquendo non iurat, ut & qui vovet ſine animo vovendi, re ipſa non vovet. C. ſit hoc verum, quod adfers, ſed falſa eſt hæc propoſitio.

fitio. Cum causa licitum est iurare,
 sine animo iurandi, est enim ab Inno-
 centio XI. confixa. P. iuravi sine
 animo implendi bis. [Item iuravi] DEO 47.
 rem indifferentem semel, & bis bonam
 rem, sed ob finem indifferentem, nec
 iuramentum implevi, an teneor im-
 plere? C. non teneris. Deus tantum
 honesta curat, & non indifferentia. P.
 utiq; tenerer iuramento factô homi-
 ni de re minus bona & indifferenti.
 C. ita est, quia homo vult sibi utilia
 vel commoda, non semper meliora. P
 sed si res, quam iuravi, postea mutatis
 circumstantiis, ex vana & indifferenti
 fieret honesta, an tenerer iuramento?
 C. non firmatur tractu temporis, quod
 initio non subsistit: Reg. 18. iuris in
 sto. P. ergo non teneor pro illicita
 copula iam facta dare iuratum pre-
 tium. C. teneris, quia hæc solutio in
 se mala non est, nondum tamen pera-
 cto crimine, teneris rescindere con-
 tractum. C. memor pec: mort; in præ-
 terita confessione obliti communicavi.

E3

C. utiq;

C. utiq; sine nota potuisti redire ad
 confessionem, & confiteri saltem alteri
 P. ita est. C. est præceptum confi-
 tendi omnia mortalia ante Commun-
 ex sensu & praxi fidelium. V. Lu-
 go &c. P. votum peregrinationis ad
 limina Apostolorum non implevi, sed
 an teneor? quia putavi Romam dis-
 stare 100 milliaribus, cum distet 300
 C. non teneris, quia promissio hæc
 facta est non absolutè, sed sub virtua-
 li conditione 100 milliarum. Utiq;
 non vovisses, si tam longe distare sci-
 visses. Quid amplius? P. satis est
 Domine: ad penas inferni vel seme-
 peccasse, & ego tam multam operam
 posui pro inferno, ut ponam pro Deo
 allaborabo: De his & aliis doleo &c.
 Sed antequam discedam hinc, peto
 resolutionem: aliquoties provocatus
 ad duellum, non acceptavi. Timidi-
 tas mihi exprobratur, An possum
 acceptare? ne timiditatis notam in-
 curram. C. non potes. Non enim
 iure naturæ licet exponere propriam
 & alie-

& alienam vitam periculo, ob finem
 valde levem. Nec incurres apud vi-
 ros cordatos notam timiditatis, sed
 potius repuraberis insipiens, & vitæ
 prodigus, si duellum acceptes, & so-
 lum notaberis timiditatis ab idiotis,
 qui vani nominis umbram sequuntur.
 Sic vir liberalis si invitaretur ad profi-
 cienda, vel vocanda in periculum
 omnia bona sua, stulté ageret, si an-
 nueret propter notam avaritiæ, quia
 nemo cordatus diceret, eum ideo esse
 avarum, sed potius laudarent omnes,
 quod repulerit talem incitatore. C.
 pro pæniti: dabis eleemosynam iuxta
 tuum posse &c.

Ratio agendi cum habituato.

PÆnit: Soleo ex consuetudine pe-
 ierare, sed sine advertentia plena
 mali. C. huic consuetudini tol-
 lendæ an insistebas advertens obli-
 gationem tollendi. P. id prorsus ne-
 glexi. C. hæc tua periuria sunt pec-
 cata in causa seu in in voluntate non

48.

E4

remo-

removendi consuetudinem. Sic homicidium in ebrietate plena perpetratum non est formaliter peccatum cum non sit liberè commissum, est tamen peccatum in causa voluntariæ ebrietatis, positæ cum prævisione homicidii. Dic quoties, & à quo tempore sic peierasti. P. à 4. mensibus quotidie ter plus m. C. ut hanc consuetudinem evellas, v. 30. abstinabis mendacio in honorem B. V. M. & quotidie petes gratiam à DEO non peierandi. P. faciam id. Concubina in superiori confessione iussit eicere, hucusq; retineo, & illi commisceor. C. vade eicce prorsus hanc pestem. Constat te non habere propositum firmum vitandi peccati cum eius occasionem non amoveris: Vult comburi, qui è medio incensæ domus non exiit: vult mergi, qui naufragus non arripit tabulam. P. hodie scerto scelus hoc eliminabo: C. verbis non credo, factis credam &c.

Ratio

Ratio agendi iterum cum habituato.

PÆnit: Post confessionem ab octo diebus factam in eadem recidi scelera. Quotidie 7. p. m. voluntarias pollutiones habui. C. quamdiu huic infixus hærebis limos. Quid prodest curari & resurgere à morbo, si iterum volens in morbum recidas? Quis modus vincendæ tentationis tibi datus in superioribus confessionibus C. in aliis nullus est datus, in præterita confessione iussisti Pater mi propanit: continere manus à turpi tactu in honorem Christi manuum transfixarum, & in hac tentatione repetere actus contritionis 10. aut aliquid retrogradè recitare, sed nihil horum feci, quia mihi id non occurrebat. C. quis tuus sensus esset de illo milite bene armato, qui rogatus, cur se tamenormiter permiserit imbelli hosti sauciare, responderet, oblitus sum hosti arma opponere. Idem tibi applica. Venes ad me pro confessione, post biduum

49.

biduum. Interea media tibi suggesta
tentatus adhibe. Adhibita victorem
reor, facient, & dignum beneficio ab-
solutionis, nunc vade in pace, si haec
tibi permittent noxa. Impi enim
quasi mare fervens &c.

Ratio agendi cum iniquo pos-
sessore, & damnificatore.

50. **P**ænit? Meo iussu ablatum est di-
scantista cuiusdam templi. C. hoc
grave damnum an restituere? P.
hic puer est meâ contentus aulâ. C.
Sed nec DEI gloria, nec ius edocendi
alium erit contentum, si non restituere-
ris. P. restituam. Jussi semel auferre
canem venaticum magni valoris. C.
an effectu secuto? P. non secuto.
Jussi quendam solùm graviter vul-
nerari, sed mandatarius excessit fines
mandati, & occidit, an teneor ad re-
stitutionem uxori liberis &c. C. qui
non est causa damni non tenetur ad
restitutionem. P. furi serio minitanti
mortem

mortem, nisi illi ostendam meam pecuniam, ostendi alienam. C. fuisti causa damni proximi, teneris ad restitutionem. P. utiq; non tenerer, si iuberet; quamcunq; pecuniam ostendi, & ego ostenderem alienam. C. hoc verum est. sed hic noli disputare, si non vis errare. P. dum inferretur proximo damnum non defendi, nec prohibui, & post illatum non admonui damnificatum, cum possem sine incommodo, an teneor ad restitutionem. C. tenebarisne ad impediendum & admonendum ex officio, vel contractu, an ex sola charitate. P. tenebar ter ex charitate, bis ex contractu. C. damnum illatum, quod deberes impedire ex sola charitate non teneris restituere, sed teneris, quod ex contractu vel officio debebas præpedire. P. ad inferendum damnum grave quendam induxi semel, sed fortè non teneor restituere, cum hinc non sum factus ditior. C. teneris, si ille à te inductus non restituit. P.

sal-

saltem in hoc casu non teneor restituere. quod quendam impedivi, nec daret cuidam pauperi & digno largantur stipem. C. teneris, quia hic pauper habuit ius conditionatum ad stipem si quispiam dare vellet, & habuit ius absolutum, ne sic iniquè impeditur. P. sed ego ideo impedivi, quia res danda pauperi erat furtiva. C. si ita, non teneris restituere, si Dominus rei supererat. P. manifestando verum, sed occultum crimen alterius, impedivi eum à consecutione honoris. C. obligaris ad famam & damna reparanda. P. iussi furari modium tritici, tunc solitum vendi fl: 8. C. an Dominus servasset triticum usq; ad illud tempus, quò vendebatur fl: 8. P. non servasset. C. debes adhuc restituere fl: 12. ut Dominum serves indemnem. P. si restituero solùm 10. retentis duobus, an retentione hac peccabo mortaliter. C. an illi Domino, sufficiunt duo floreni pro sustentatione unius diei sibi congrua, considerata

rata sola eius personâ, secundum ne-
 cessitatem victûs, vestitus, & habita-
 tionis. P. omnino non sufficiunt. C.
 sicut furari tali Domino 2. fl. non est
 mortale, sic & retinere. Vide Sbogar
 Theolog: radic: LaCroix &c. qui
 docent quantitatem furti mortalis, de-
 sumendam esse ex gravi incommodo
 personæ damnificatæ. P. 10. iugera
 alieni agri biennio tenui, sed iam heri
 restitui. C. restituistine fructus per-
 ceptos, detractis expensis &c. P. nul-
 lum fructum percepi, quia agrum non
 colui. C. sed Dominus coluisset: P.
 omnino. C. damnum emergens re-
 para. P. sed ille Dominus famæ meæ
 gravem inuulsit notam, sed vult abo-
 lere. C. potes non compensato da-
 mno, expectare famæ tuæ restitutio-
 nem. P. lumine accenso intrare vo-
 lens domum Caii ad furandum, for-
 tuito casu accendi horreum, an teneor
 ad restitutionem. C. non teneris,
 quia hoc damnum non est secutum ex
 formali iniuria contra Caium, cum
 illud

illud non intenderis. P. ergo etiam
 non teneor reparare damna, ab aliis
 furibus illata Titio, cuius domum in-
 gressus, accepi aureum monile, & in-
 nuam apertam reliqui, prævidens pe-
 riculum, ne alii intrent, & furentur.
 C. teneris: fuisi enim causa talis da-
 mni. P. an etiam teneor restituere
 elemosynam, quam accepi fingens
 me pauperem. C. teneris restituere
 danti, vel pauperibus, si præsumis
 Dominum velle restitutionem, quia
 Dominus noluit in te transferre do-
 minium rei, sed in pauperem. P. da-
 mnum commodati equi sine ulla mea
 culpa amisi, non reparavi. C. obli-
 gasti ne te ad id, quo casu equus pe-
 riret. P. non obligavi. C. ergo casu
 fortuito Dominus imputet damnum
 quod tamen tu post sententiam iudicis
 reparare debebis, ut te obedientem
 præstes. P. rem alienam à me bona
 fide emptam, longè maiori pretio etiam
 bona fide vendidi. C. teneris do-
 mino restituere incrementum pretii.

P:

P. v
 don
 Dom
 an t
 stem
 ris: f
 re c
 fact
 ratur
 neor
 deb
 C. t
 bi r
 noc
 ten
 plo
 ctar
 pos
 nen
 pau
 Illu
 tur
 ma
 cur
 re,

P. vestem alienam sericam bonâ fide
 dono acceptam per usum detrivi, nunc
 Dominus à me exigat valorem eius,
 an teneor restituere? C. si tuam ve-
 stem sericam interea detrivisses, tene-
 ris: si autem viliozem, debes restituere
 cum veste attrita tantum, quantum
 factus es ditior ex re aliena. P. fu-
 ratus sum 30. aureos, at fors non te-
 neor restituere, quia in restitutione
 deberem impendere alios 30. è meis.
 C. teneris adhuc restituere, potius ti-
 bi reo damnum patiendum. quam in-
 nocenti damnificato. P. tunc etiam § 2.
 teneor restituere cum damno meo du-
 plo vel triplo. C. charitas videtur di-
 ctare, quod creditor rationabiliter non
 postulet, cum damno duplo restitutio-
 nem, sed præsumitur velle rem dari
 pauperibus. Lugo D. 20. n. 190. §. 8.
 Illus: Sporer Croix &c. P. sed hoc fur-
 tum nequeo restituere sine damno fa-
 mæ, quæ est altioris ordinis, quam pec-
 cunia. C. potuisti sine damno aufer-
 re, poteris & restituere vg. pecuniam
 muri-

mutuam ex condicito nunquam' repe-
tendo, vel per confessarium restitu-
endo &c. P. mi Pater exciderem,
proprio statu, privarem me equis, fa-
mulis, armis, si hæc omnia deberem
restituere. C. si iustè hunc statum
acquisivisti, potes aliquamdiu differre
restitutionem. P. hæc fortuna & sta-
tus est iniquè acquisitus. C. teneris
quamprimùm etiam cum iactura sta-
tûs restituere; sic enim non excides
à proprio statu, sed ad priorem redi-
bis: potes tamen tibi retinere necessa-
ria ad tenuem victum & vestitum
P. quod est valde difficile, est mora-
liter impossibile. Ad impossibilia au-
tem nemo obligatur. C. si scires cer-
tò te, restitutione facta, Regem Polonia
futurum, an restitueres cum iactura
præsentis statûs. P. utiq;. C. fac idem
pro Regno aeterno in Cælo. Fran-
ge pro DEO difficultates, qui fregisti
pro mundo. Si enim ex sensu D. Au-
gust: *Tanta suffert anima, ut possi-
deat, unde pereat, quânta debet sufferre,*

nec

53.

ne pereat. P. utiq; si mihi valde difficile sit, vg. Sacrum die Festo audire, non teneor audire; ergo nec rem aliquam restituere. C. lex naturæ obligat etiam ad impossibilia moraliter, tu autem lege naturæ teneris ad restitutionem. Si DEUM timueris, providebit tibi vitæ necessaria, qui providet volucris. P. solvar à vinculo restitutionis, ingressu Religionis. C. ius naturæ prævalet Evangelico consilio. Fac primo, quod lege naturæ præcipitur, tunc facies, quod est consilium. P. itaq; ablata domini, erogabo pauperibus. C. an fores contentus, si tibi aliquid magni momenti auferretur, & mendicabilis daretur, P. non. C. quod rectè iudicasti, fac, aliàs tanquam indispositum non absolvam. Quid tibi prodest, momento vitæ, temporalibus frui, si in æternum pereas. Mihi pareas, ne pereas. P. parebo, & de omnibus doleo &c. C. pro panis: dices &c. facies &c.

F Ratio

Ratio agendi cum Parocho.

54. **P**œnit: C.D.O. Ex ebrietate gra-
 vi contracta infirmitate, non re-
 citavi Officium Divinum unius
 diei: dubito an teneor restituere fru-
 ctus tali recitationi respondentes. C.
 Ecclesia illos solos obligat, qui non
 habito legitimo impedimento non re-
 citant, infirmitas autem v.g. est legi-
 timum impedimentum. P. sed infir-
 mitatem causavi ex intentione non
 orandi. C. nemini sua fraus debe-
 patrocinari, teneris ad restitutionem.
 Vide Gobat. n. 31. &c. P. an etiam
 teneor, quod omiserim ex singulis ho-
 ris unum Psalmum. C. non teneris.
 Ita Gobat Bonac. &c. contra Suarez
 quia Canones pœnam restitutionis il-
 lis solùm imponunt, qui horam inte-
 gram non recitant. P. semel legitime
 impeditus non recitavi Officium tri-
 um nocturnorum, cùm possem lege-
 re unum nocturnum. Interdum Offi-
 cium Divinum non recitavi cum at-
 tentio

tentione interna. Requiriturne hæc
 sub mortalit? C. alii dicunt requiri,
 alii non requiri. P. absq; causa &
 licentia Episcopi ultra bimestre ab-
 fui à Parochia, an teneor restituere
 totos fructus, an etiam illos, qui re-
 spondent residentia? neglecta. C. te-
 nerè restituere totos fructus commu-
 nior fert sententia, sed probabile, te-
 nerè solùm illos, qui respondent soli
 residentia? neglecta, non verò aliis
 Officiis. P. sed teneorne ad restitu-
 tionem ante sententiam iudicis, C. te-
 neris, si ob absentiam damnum illa-
 tum sit Ecclesia, secùs non teneris,
 cum Tridentini verba quo ad hoc
 punctum non sint in eo rigore rece-
 pta: ut putat Layman l. 4. tr. 216.
 P. alia etiam anni parte ex iusta cau-
 sa solùm uno bimestri abfui à paro-
 chia sine damno ovium, an teneor.
 C. Trident absentiam duorum men-
 sum impune videtur permittere, si
 adsit iusta causa. V. LaCroix de
 oblig: par: &c. P. non sum ingressus

domos peste infectorum, quibus aliter
 non potui ministrare Sacramenta. C.
 malus est miles, qui praelium immi-
 nens declinat, peior pastor, qui pe-
 56. riculo vitam non exponit, periculi
 tantibus ovibus. P. omisi integre
 mense dicere parochianis, Verbum
 DEI. C. Bonae: in decal: d. 5. p. 2. n.
 ait pecare mort: parochum omitten-
 tem uno mense eonciones. P. per me-
 am negligentiam aliqui decesserunt
 sine Sacramentis é vivis. C. quot
 mortui sunt? P. 7. Rudes etiam non
 valentes Ecclesiam adire, in gravi
 necessitate Spirituali existentes, non
 adii, non instruxi. C. Si non fuerit
 locutus, ut se custodiat impius à vita
 sua, ipse impius in iniquitate sua mori-
 rietur, sanguinem autem eius de manu
 tua requiram. hæc tibi Ezech. c. 33. v.
 8. P. extra meam Diocesim audivi
 confessiones 30. penitentium alterius
 Diocesis. C. an bona fide processisti?
 P. in dubio an liceret, processisti. C.
 probabilis est sententia, posse Parochum

ebum extra suam diæcesim licité au-
 dire confessiones alienorum sine ap-
 probatione. Sed probabilior est con-
 traria, quia mens Episcopi appro-
 bantis videtur esse, approbare pro
 sua diæcesi quoad suos subditos, non
 pro tota Ecclesia. V. LaCroix n.
 1516, &c. contra viva. P. sine iusta
 causa non excepti confessiones volen-
 tium ovium reconciliari, C. Suarez
 Arr: &c. docent, non fore mortale,
 si semel aut iterum sine extraordi-
 naria ratione, extra necessitatem pe-
 tenti, deneget Parochus Sacramen-
 tum, quia tunc communiter non cen-
 setur subditus graviter iniustus, cum
 damnum aliàs facile suppletur. P. at
 ego saltem 50. subditis pluries peten-
 tibus confessionem, negavi aures.
 C. qui est ex officio Pastor, tenetur
 ex iustitia suis subditis, etiam extra
 necessitatem gravem rationabiliter
 petentibus, conferre Sacramenta. Ita
 Suarez, Lugo & CC. P. in excom-
 municatione ex metu gravis infamiz

celebravi Missam, dubito an non in-
 curri irregularitatem. C. per metum
 gravem excusaris à peccato, & à Sa-
 pœna ei annexa. Ita Lohmer, Suarez pu-
 57. &c. P. habitâ copiâ confessaris in pu-
 circumstantia gravis metûs, licebatne co-
 mihi excommunicato confiteri, (con-
 sciis pec: mor: eram) an etiam præ-
 mittere Missæ, actum contritionis, &
 C. Ecclesia præsumitur pro hoc casu
 præcipere præviam Missæ, confes-
 sionem. P. bis adstisti matrimonio meo-
 rum ovium, extra fines meæ paro-
 chie sine licentia parochi loci. Ex-
 spiravit approbatio ad excipiendas
 confessiones, excepti tamen confes-
 siones duorum bene valentium, num
 mea fuit valida absolutio. C. valida,
 si illi ex communi errore putabant te
 habere omnia requisita ad excipien-
 das confessiones. P. contra inhibi-
 tionem Episcopi adstisti matrimonio
 meorum ovium, an validè? C. validè.
 P. commisi Diacono potestatem as-
 stenti matrimonio. C. matrimonium
 tale

on in- tale est invalidum, si hic Diaconus
 netum non putabatur communi errore esse
 & a Sacerdos. Ita Bonac: de matr: q. 2.
 uarez pun: 8. n. 33. Sporer & CC. P. non
 rii in putabatur. C. ocyus cura, ut iterum
 batne contractus fiat in facie Ecclesie. P. non
 (con- habita copiâ confessarii, solo actu con-
 præ- tritionis præmissio, ter celebravi Mis-
 tonis sam conscius p. m. C. esne confessus
 e casu qua imprimùm, hoc est intra triduum.
 essto P. ultra triduum ter distuli. Du-
 mea- bium mihi est, an confessio mea fue-
 ro. rit valida, facta coram præbytero
 Ex- Soc: JESU peregrino, alibi, sed non
 ndas in hac diæcesi approbato. C. certò
 essto fuit valida, quia licet una sententia
 num asserit, alia negat, præbyteros So-
 lida, cietatis iter agentes ex una Diæcesi,
 nt te in qua sunt approbati, ad aliam, in
 pien- qua non sunt approbati, posse audire
 tibi- confessiones, tamen Sacramentum 58.
 onio non exponitur periculo nullitatis, quia
 lidé. in dubio tali Ecclesia supplet appro-
 assi- bationem, cum supplere possit, & li-
 ium cét Sacramentum conferre cum sola
 le

probabilitate iuris seu circa ius Canonicum. P. tunc etiam licet conferretur cum sola probabilitate circa ius Divinum. C. nullo modò licet, nisi in extrema necessitate. Sic non licet baptizare, priùs proferendo totam formam, & mox ponendo abluitionem, quia quamvis sententia est probabilior talem Baptismum valere, tamen, quia contraria etiam est probabilis, quæ requirit ad valorem, ut saltem aliqua pars formæ coniungatur physice cum abluitione, Sacramentum exponitur periculo frustrationis. Non enim potest Ecclesia supolere id, quod Christus pro materia, vel forma Sacramenti instituit, nec probabilis Doctorum opinio potest facere, ut ea materia, vel forma Sacramenti sit valida, quæ in re non est valida, quia à Christo non instituta. P. ego unum prius abluì, & post statim formam subiunxi. C. cum P. Gobat multi dicunt talem Baptismum esse sub conditione iterandum. P. cuiusdam penitenti-

s Ca. nstentis Poloni matrimonium elande-
 nferre stinum esse validum resolvi, eò quod
 s Di. In Polonia non esse promulgatum
 nisi in Concil: Trident: inauditi. C. dicie
 et ba. quidem num: 767. de matr: Cl: La-
 for. Croix, de Polonia passim teneri,
 nem, quod ibi nunquam fuerit publicatum
 pillior Trident: nisi in quibusdam locis, sed
 quia si id verum est, dicendum est, in Re-
 quæ gno Poloniæ Decretum Tridentinum
 ali. de assistentia Parochi per consuetu-
 phy. dinem solam observari. Potest enim
 ntum per consuetudinem induci novum im-
 Non pedimentum matrimonii, ut habet cit;
 quod adeoq; in Polonia, non valent matri-
 Sa. monia absq; Parochi assistentia. P.
 Do. quid si Parochus solùm minoribus sit
 et ea initiatus, an validè assistat? C. vali-
 va. de. P. propter aliquod asses non
 quia redditæ decimæ paupereulæ ovi bien-
 num nio negavi Sacramenta, aliam au-
 nam tem ob negatam decimam propria
 i di. auctoritate excommunicavi. C. non
 ad. pastor, sed lupus est, qui tam crude-
 pz. lis in suam ovem est. Decimandi sunt,
 qui

60.

qui solvendo sunt, inopibus eleemo. mo
 synæ titulo debitum indulgendum, ter
 nec ultima vitæ subsidia auferenda. C.
 Cùm verò Parochus in foro interno du
 solum, habeat jurisdictionem, non inf
 potest sine consensu Episcopi vu
 quenquam excommunicare. P. cele. et
 bravi septies in vino notabiliter ad P.
 acetum inclinato, idq; sine causa, tal
 C. non auderes tale vinum tuo E- sen
 piscopo propinare, & DEO illud gr
 obtulisti, Cain est, deteriora DEO pe
 offerre, meliora sibi retinere. P. ad. C.
 stiti bis matrimonio alienarum ovium fr
 sine scitu proprii Parochi. C. tale ta
 matrimonium non valet. Monendi el
 ocyus pseudoconiuges, ut iterum co- o
 ram proprio Parocho contrahant. P. ti
 sed altera pars fuit mea ovis. C. ti
 ergo matrimonium valet, & licite adfi- p
 tisti, cur ergo dixisti alienarum ovi- f
 um, cùm altera pars fuerit tua ovis a
 P. duobus vulneratis in duello non t
 dedi extremam unctionem. C. quare? e
 Pquia supposui eos esse in peccato
 mort:

mo. mort: C. an post duellum superfuit
 um, tempus pro contritione. P. superfuit.
 nda, C. in extrema necessitate præsumen-
 rno dum est in favorem hominis, pro quo
 non instituta sunt Sacramenta, adeoq; his
 copl vulneratis debuit dari extrema un-
 ele. ctio, ut docet Layman, Tambur: &c.
 ad P. tunc etiam debebat dari Sacramen-
 usa, talis absolutio. C. debebat, si doloris
 E. sensibile signum exhibuerunt. P. si-
 llud gnum doloris de vulnere, sed non de
 EO peccatis dederunt, aut ante duellum
 ad. Christianè vixerunt, & Sacramenta
 lum frequentarunt. C. proba quidem vi-
 tale ra & voluntas Catholicè moriendi,
 endi est quædam confessio peccatorum in
 co. ordine ad absolutionem, saltim condi-
 P. tionatè obtinendam, in articulo mor-
 er- tis, ut docent plurimi recentiores a-
 isti. pud Arsdekin, adeoq; posse illum ab-
 vi. solvi, qui nulla signa dedit doloris in
 vis agone, sed tamen constat eum v.g. per
 non testes probè vixisse, crebrò confessū
 re: esse, per quod sufficienter ostendit,
 ato se etiam in agone postulare absolu-
 tionem

61.

tionem. Attamen interrumpit hanc voluntatem Catholicę moriendi qui se resolvit ad pec: mort; v.g. ad duel- lum, adeoq; nullo habito signo doloris, nequit talibus vulneratis dari Sacramentalis absolutio etiam sub conditione. P. de his & aliis doleo &c.

Ratio agendi cum simplici
Sacerdote.

Pænit: Pænitentes non permitte-
bam edicere omnia peccata, sed
auditis aliquibus absolutos di-
misi. C. quot dimisisti? P. 100, ob
magnum concursum pænitentium. C.
62. talis concursus non est causa iusta di-
midandi confessionem, ut patet ex
prop: 59. ab Innocent: XI, damnata.
Alias multæ tempore Pascali, & Ju-
bilei darentur confessiones dimidia-
tæ, nec possent opportuna remedia
dari, ad præcavenda nova peccata
V. Viva. P. sed esset infamia pæni-
tentium per hoc quod diu protraherent

rent

hant
 i qu
 duel.
 dolo
 Sa
 con.
 &c.
 ci
 nitte
 , sed
 di.
 , ob
 . G.
 a di
 t ex
 ata.
 Ju
 dia
 edia
 rata
 ni
 he
 t

rent confessiones. C. potest quidem
 dimidiari confessio, dum est scanda-
 lum aut infamia, si pœnitens sine ab-
 solutione non communicet, sed in con-
 cursu pœnitentium, nullum suppone-
 tur adesse scandalum, aut infamia ex
 protractione confessionis, sed solùm est
 querela pœnitentium, quòd nequeant
 confiteri. P. vesp̄as dixi non ser-
 vato tempore sine causa. C. quo
 tempore dixisti. P. mox post hor. 12.
 C. est tempus hoc dicendarum pri-
 vatim vesperarum, etiam cum com-
 pletorio. Tempus enim diei post ho-
 ram 12. Inclinat in vesperum. P. Sa-
 cram Communionem distribui circa
 quartam à meridie horam. C. quo
 tempore licet celebrare, eo fas est e-
 tiam Communionem dare, non licet 63.
 autem circa quartam post meridiem
 celebrare. Vide LaCroix, sed spe-
 ctanda est consuetudo ratione Com-
 munionis dandæ. P. accepi pro plu-
 ribus Sacrificiis plura stipendia par-
 va, & postea unam duntaxat cele-
 bravi

bravi Missam. C. utiq; contentu
 fuisti illo stipendio parvo, & promi
 sisti pro illo totum valorem Missi
 offerre, P. Ita est. C. adhuc promi
 sis stare teneris. P. omisi ro. p. m
 Sacra, pro quibus stipendium accep
 C. si iuxta Layman &c. peccat gra
 viter, qui ad tempus absoluté longum
 differt celebrare Missas, pro quibus
 accepit stipendium, multò magis t
 es reus peccati mort: Si non vis pe
 te. satisfac per alium obligationi, ve
 danti restitue stipendium. P. accep
 duos florenos pro una Missa, quan
 curavi per alium celebrari dato illi
 uno flor: C. teneris vel illi, cui dedi
 sti 1. flor, restituere alterum, vel ut
 satis facias menti dantis, Missam pro
 eo celebra. P. sciens me aliquid potùs
 sumpsisse, sed nesciens, an ante 12. ho
 ram noctis, an post sumpserim, Miss
 sam celebravi, an in hoc peccavi: C.
 Gobat Cardenas &c. probabiliùs di
 64. cunt, te non peccasse. Quia adhuc
 videtur tunc possidere ius communi
 candi

candi, donec probetur intercessisse
 impedimentum, nec possessio est pro
 præcepto. Lex enim dubia non obli-
 gat. P. sine cingulo benedicto Sacris
 operatus sum, an est hoc pec: mortale?
 C. pleriq; docent non esse mortale.
 Imo in gravi necessitate v.g. ut die
 festo populus audiat Sacrum licet
 celebrare sine stola, aut albam, si non
 possit haberi benedicta, adhibere non
 benedictam. V. Dianam &c. P. mala
 fide celebravi in Ecclesia consecrata,
 polluta per Sangvinis humani morta-
 liter malam effusionem, factam in tem- 65.
 plo, licet non in templum. An hæc
 Ecclesia post talem celebrationem de-
 bet reconciliari ab Episcopo, vel ab
 alio privilegiato? C. Sa docet esse
 sufficienter reconciliatam per Missæ
 celebrationem etiam m. fide, quia hæc
 Sacratio omni alia reconciliatione.
 P. sine facultate Episcopi Ecclesiam
 tantum benedictam, sed pollutam per
 sepulturam excommunicati non tole-
 rati, reconciliavi asperzione aquæ
 be.

brnedicta. C. iuxta Dianam licet
 fecisti. P. sed in hoc an peccavi momentaneum
 quod multas ceremonias in Missa negligam. C.
 negligam. C. peccasti mortaliter, si negligis,
 ut morali hominum iudicio alium ritum censearis
 observare, non eum qui est prescriptus in Missa
 falsi: sed tu consule conscientiam, ad quam
 hac tibi Sacris operanti dictavit esse mortale,
 & quoties? P. dictavit esse mortale 10. plus m.
 In ordinatione non tetigi physicè, & immediate calicem
 cum patena & hostia, C. non tangendo physicè
 instrumenta, Sacramentum exposuisti periculo
 nullitatis, debes iterum sub conditione ordinari,
 cum aliqui doceant esse invalidum, sic susceptum
 ordinem. P. interdictus specialiter extra necessitatem
 confessiones excepi. C. quot hominum? P. 10.
 sed validane fuit mea absolutio? C. valida, cum interdictum
 non privet ordine vel iurisdictione, si tamen
 tuus ordo valet. Indubio valoris abstinere ab
 exercitio ordi.

ordinis, donec sub conditione ordi-
 ni muneris in presbyterum. Curabis ne id
 fiat. P. curabo. Nolo me & alios perdere.
 De his & aliis doleo, &c.

Ratio agendi cum Simoniaco,

Pœnit. C.D.O. &c. Sacrum bis ce- 66.
 lebravi, & concionem bis dixi,
 propter stipendium tanquam pro-
 pter finem principalem. C. utiq; si-
 moniacus non est, qui dat Sacerdoti
 temporale stipendium, & per illud
 principaliter intendit Missam; item
 non est culpandus, qui bona opera
 facit, ut temporale affluatur bonum.
 P. sed hi supponuntur non pluris æ-
 stimare temporale, quam Spirituale,
 nec etiam æquiparare temporale Spi-
 rituali, nec in finibus præfatis sistere,
 sed per eas ulterius ad finem hone-
 stum tendere. At ego in emolumen-
 to temporali, tanquam sine principa-
 li, & ultimato perstiti; nec illud di-
 rexi ad DEI honorem, vel bonum
 Spirituale proximi, æquiparando tem-
 G pora-

porale Spirituali, ceu Barabban
 Christo. Præsentavi duos ad bene-
 ficium simoniacé, primum ex hoc
 principaliter sine, sed sine pacto ullo
 etiam implicito, ut ab eo pecuniam
 acciperem. 2dum ut illi obsequia
 temporalia non persoluta compensa-
 rem. Sine licentia Papæ procuravi
 alteri beneficium cum certa confiden-
 tia, ut ille ex eo pensiones & fructus
 præstet alteri. Impetravi mihi certum
 beneficium, & meum resignavi Titio
 cum pacto, ut Titius tam diu illo frue-
 retur, donec meus patruelis ætatem
 habuerit, quâ habita teneatur eidem
 patrueli illud resignare; aliud quoque
 beneficium resignavi Caio, cum onere,
 ut Caius, meo patrueli solvat fructu-
 um eiusdem beneficii partem, donec
 in possessionem alterius beneficii ve-
 niat. Obligavi me daturum 100. si
 non velut pretium, sed in vim grati-
 tudinis, si mihi collator daret bene-
 ficium, sed forté per hoc simoniam
 conventionalem non commisi? C.

commissisti, nam qui vult solvere de-
 bitum puræ gratitudinis, non debet
 se obligare ullo modo ad aliquid de-
 terminatum, sed potest se obligare ad
 solvendum debitum gratitudinis per
 rem aliquam indeterminatam prout
 ipse voluerit, vg. per preces, eleemo-
 synas pro Collatore &c. Quanquam
 Cardenas dicit, per verba: confer mi-
 hi beneficium, & ero tibi gratus, in-
 curri simoniam non solum mentalem,
 sed & conventionalem. subiectam pæ-
 nis iuris, præsertim si hæc verba ac-
 ceptentur, tanquam obligatoria ad aliquid
 certum. P. ergo si non fiat ob-
 ligatio ad aliquid certum, licet ex-
 pectando naturalem gratitudinem a-
 liquid dare, quando non agitur de
 beneficio conferendo. C. licet; sic li-
 cet demereri donis, usurarium, quando
 quis non est in necessitate mutui
 contrahendi, ut is postea gratus sit, &
 mutuum det sine usura. Item licet post
 acceptum mutuum sine pacto usuræ,
 dare pro libitu aliquid in vim grati-

tudinis, pariter post acceptum bene-
 ficiū Spirituale licebit aliquid sine
 prævio pacto collatori offerre. Sed
 frustra disputamus, à simonia confi-
 dentiali, & reali te non possum ab-
 solvere. P. quis ergo potest? C. per
 simoniam realem & confidentialem,
 67. incurristi excommunicationem Papa-
 lem, ab hæc te potest absolvere solus
 Papa, & illi, qui privilegium habent
 absolvendi à reservatis Papæ, in occul-
 tis autem, necdum deductis ad forum
 contentiosum, possunt secundum Tri-
 dent: Ses: 24. c. 6. de refor: Episcopi,
 Ab inhabilitate verò ad idem benefi-
 cium, si ocella sit simonia, posse di-
 spensare Episcopum asserit Less: San-
 chez &c. apud Dianam p. v. 15. Res:
 18. sed negat CC. cum LaCroix n.
 229. P. si dispensationem non obti-
 nuero ab inhabilitate, teneor ne bene-
 ficium restituere? C. illud nullo ti-
 tulo potes retinere: imò fructus bene-
 ficii teneris restituere. P. an ante sen-
 tentiam iudicis teneor restituere? C.
 ita est.

ita est. P. per hanc simoniam ad alia
 beneficia an incurri inhabilitatem?
 C. est sententia CC quod incurristi
 etiam ante sententiam iudicis, sed alii
 probabiliter docent quod non incur-
 risti ante sententiam. Vade in pace.

Ratio 2da cum eodem.

PÆnit: Impediebar iniuste à be-
 neficio obtinendo, hinc redemi
 vexam iniustam pecuniâ. C. à
 quibus redemisti vexam hanc, an ab
 illis, qui solum possunt impedire, &
 non iuvare, si ita est rectè fecisti an
 autem ab illis, qui ad beneficium iu-
 vare possunt, præsentando, eligendo
 &c. P. ab illis qui possunt iuvare.
 C. simoniam commisisti, quia dando
 illis, qui iuvare poterant, per pecu-
 niam directè parâsti viam ad benefi-
 cium. Dando autem illi, qui solum
 obesse possent, directè intenderes tolle-
 re iniuriam, & solum indirectè ac re-
 motè parares viam ad beneficium,

68.

G 3

quod

quod non est contra leges. P. pos-
 sumne retinere tale beneficium? C.
 invalidé illud obtinuisti, non potes,
 sed debes dimittere, & restituere cum
 fructibus. P. consuetudo est ut pe-
 cuniis acquirantur beneficia. C. con-
 suetudo hæc est irrationabilis, cui
 utpote contrariæ legi naturali, & po-
 sitivæ, constanter reclamât Ecclesia,
 quia damnat propositiones, quæ tali
 consuetudini serviunt, & rarissimé
 dispensat, imò iubet dimitti beneficia,
 & restitui omnes fructus. V. La Croix
 de sim: n. 193. P & quare licet ex
 consuetudine clericis accipere dona
 quædam, seu oblationes pro exequiis,
 benedictionibus nuptiarum, ceremo-
 niis Baptismi &c. C. huic consuetu-
 dini non reclamât Ecclesia, eò quod
 originem habeat à gratuita recogni-
 tione. Hinc exigi non debent, ante-
 quam functiones illæ fiant, ne sit spe-
 cies emptionis, sed dantur pro iam
 factis. Multæ etiam decimæ v.g. lu-
 cri in negotiatione pecorum lini, seu
 stium

pos-
 C. dtuum, lanæ . &c. quondam Ecclesiæ
 ootes, dari solitæ, nunc in desuetudinem ve-
 cum nerunt, adeoq; præsumi potest, has
 t pe- esse conuersas in particulares exacti-
 con- ones, tunc faciendas, cum exhibentur
 , cui Ministeria quædam Spiritualia, ut
 po- n. 14. non licere Parochis ob negatam
 esia, pecuniam, negare Sacramenta, sed
 e tali debere aliâ viâ vg. apud Episcopum
 simé ius suum prof. qui, alias grave esset
 ficia, scandalum, & species simoniæ, non
 roix leveq; parochianis damnum, si me-
 t ex diis salutis cazerent. P. plura non
 dona memini. C. at ego memini me non
 uis, habere potestatem absolvendi à Pa-
 emo- palibus. Confer te ad habentem ius
 etu- in reservata.

Ratio tertia cum eodem.

Pænit: Dedi Episcopi famulo pe-
 cuniam, ut is mihi significaret 69.
 prima beneficia vacantia. putan-
 do id esse simoniam. C. non est simo-

nia, quia pretium pro sola manifesta
 tione beneficiorum vacantium remoti
 se habet ad beneficium. P. sed in hoc
 fuit simonia, quod cuidam dedi ff: 20,
 ut is intercederet apud domesticum
 Collatoris intercessurum pro benefi-
 cio mihi dando, sed non est datum.
 Carius quam materia valebat Sacrum
 chrisma vendidi, ex sola ratione bene-
 dictionis, vel consecrationis: Item
 carius vendidi imagines, quia Reli-
 quias attigerunt. Incurrine ego per
 hæc peccata penas Eccl. simoniæ? C.
 simoniæ pænæ tantum Incurruntur per
 simoniam in ordinibus beneficiis, &
 Ingressu Religionis. Ita P. LaCroix
 de pænâ simoniæ. P. de his & aliis
 doleo &c. C. pro pænitentia leges
 librum Spiritualem cum brevi refle-
 ctione ad mores &c.

Ratio quarta cum eodem.

Pænit: Temporale munus sine pa-
 cto gravi dedi, veluti aliquid
 compen-

compensans, & adæquans æstimabili-
 litatem rei Spiritualis. C. grave vi-
 lipendium est rei Spiritualis, si illi
 æquiparetur temporalis, tanquam iu-
 stum pretium eius. P. intervivi E-
 piscopo hac intentione, ut pro mer-
 cede mihi conferat beneficium, sine
 ulla tamen conventionem externa, ver-
 bis aut signis facta. An incurri per
 hanc simoniam pœnas iuris. C. non
 incurristi nec teneris beneficium di-
 mittere datum in compensationem si-
 ne pacto. P. ob pretium acceptum
 promisi quendam non eligere ad be-
 neficium, an simoniam commisisti? C.
 commisisti, quia non solum eligere
 ad beneficium, sed etiam rescire ab
 eo, est exercitium Spiritualis iurisdic-
 tionis Eccle. Ergo est invendibile.
 P. utiq, non est simonia, si parochus
 pecuniam accipiat, ut non audiat
 confessionem Caii. C. non est, quia
 ommittens audire confessionem, non
 exercet iurisdictionem, sed solum vo-
 luntariè illâ non utitur. P. de his

&

aliis doleo &c. C. dices Coronas 3.
& dabis eleemosinam fl. i. en.

Ratio quinta cum eodem.

PÆnit: habens ius ad rem, quia sui
70. præsentatus ad beneficium, sed nec-
dum habens institutionem, dedi-
pretium ei, qui me debebat, sed in-
iuste volebat instituere. An possum
ei hoc beneficium restituere? C. de-
les dimittere, cum realem simoniam
commiseris, nam necdum habens ius
certum in re, per pecuniam stravisti
tibi viam ad beneficium pacificè ac-
quirendum. P. unque vexam licet
redimere in re Spirituali. C. R. i. si
iuste vexeris circa aliquod ius Spi-
rituale, iam in re obtentum, simonia
est pretio vexationem redimere. Ita
Pirrh: Diana & CC. contra Pasqu:
quia nunc ius tuum non est firmum,
sed potest auferri, & tunc vexationem
dum redimis, re ipsa tibi emis ius
firmum & ut habendum pro futuro.

R.3.

nas 3. 2. Si habes ius Spirituale in re
 acquiritum, potes pretio redimere o-
 mnem vexam iniustam, quam quis vult
 tibi illud ius auferre. Ita S. Tho-
 mas & CC. quia tunc non das pre-
 tium pro re Spirituali, quam iam ha-
 bes, sed pro liberatione ab iniuria, quæ
 est, quid temporale & pretio aestima-
 bile. R. 3. Si institutionem ad be-
 neficium habes, & impediaris iniustè
 à capienda possessione; licebit tibi
 pretio vexam redimere. Ita S. Tho-
 mas Diana &c contra Garciam &c.
 Quia acquisito titulo & iure, pretium
 non datur pro aliquo Spirituali, sed
 tantum ut tollatur iniustum impedi-
 mentum possessionis, quæ institutioni
 v.g. debita est. R. 4. Si nondum pa-
 cificè & indubitate obtinueris ius, sed
 alius quoque habens ius probabile,
 v.g. si tu & alius acceperit institutio-
 nem, simoniam committes dando pre-
 tium pro iure tibi sine controversia
 acquirendo. Less. Suarez &c. contra
 Pasqu. quia tunc datur pretium pro
 iure

iure necdum plenè acquisito, nec e Spi
 redemptio vexæ iniustæ. Vide Laco
 Croix. P. de omnibus doleo, peto pla
 absolutionem. C. non habeo in sim
 moniam realem iurisdictionem. P. nec
 Mi Pater absolve me cum onere comber
 parendi coram Superiore. C. sim seq
 gravi causa nequeo. P. est gravi V,
 causa scilicet ut in DEI gratia Sacris con
 operer, quæ decantanda suscepi, & um
 hic & nunc non possum resilire sine hal
 gravi mea infamia scandalo & mur sta
 mure populi meam solius Missam am
 expectantis. C. pro penitentia tam mi
 diu feris quartis ieiunabis, donec dis
 beneficium vel dimittas, vel ab in-
 habilitate ad aliud dispenseris &c.

Ratio Sexta cum eodem.

PÆnit: Contuli cuidam benefici-
 um Eccl: sub pacto, ne me in po-
 sterum vexet, & non noceat. C.
 Spirituale dedisti pro temporali com-
 modo, & amotionem vexæ emisti re
 Spiri-

nec eſſe ſpirituale. P. quod ſi abſque pacto
 de La conferrem beneficium, intendens eum
 placare, ne ulterius noceat, eſſet ne
 in ſimonia? C. non eſſet, quia a motio-
 nem vexæ non intenderes ut pretium
 beneficii dati, ſed ut effectum con-
 ſequentem ex collatione beneficii.
 V, LaCroix n. 83. P. dedi pecuniam
 competitoribus ut deſiſſerent ius ſu-
 um proſequi in hoc beneficio, quod
 habeo. C. redemiſti vexationem iu-
 ſtam, & pretio paraſti tibi directè vi-
 am ad beneficium. Teneris illud di-
 mittere, vel ab inhabilitate debebis
 diſpenſari. P. poſt examen ratione
 concursûs ad hoc beneficium cura-
 tum, dedi examinatori pecuniam pro
 favore præſtando. C. Trident. ait:
 Caveant, ne quidquam prorsus oc-
 caſione huius examinis, nec ante, nec
 poſt accipiant, alioqui vitium ſimo-
 niæ tam ipſi, quàm aliis dantes incur-
 rant, à qua abſolvi nequeant, niſi di-
 miſſis beneficiis, quæ quomodocunq;
 etiam antea obtinebant, & ad alia im-
 poſte-

posterum inhabiles reddantur: ha
 Conc: cui prius satisfac. & tunc v
 nies pro absolutione.

Ratio agendi cum infirmo.

Confess: Indigesne nostro iuva
 mine Spirituali? P. Indigeo. C
 bene quod in corporis infirmita
 te habeas curam animæ. Si hanc sa
 71. nitati restitueris per penitentiam, for
 te etiam optimus medicorum DEU
 corpus persanabit. Sape enim immi
 tit morbos corpori, ut sanitatem done
 animæ. Nam teste Lipsio Ep: 10
 Erigit attollitq; se animus corpore fa
 cente. Et S. Laur: Justin: ait: Opti
 mum medicamentum ad salvandas a
 nimas ægritudo corporis esse com
 probatur. Aperi iam morbos mentis.
 P. Volo confiteri ex tota vita. C
 Hoc est consilii, illud autem præce
 pti, ut confitearis peccata mort: post
 confessionem ultimam commissa. Fac
 prius, quod est præcepti. P. in infir
 mita

ha- mitate hac diebus ieiunii comedi cum
 c. w. lacticiiniis. C. Ecclesia non obligat
 ad ieiunium graviter infirmos. P. ego
 me putabam obligari, cum non habe-
 no. rem dispensationem. C. dispensatio
 in lege ieiunii non requiritur, cum
 itiva subest certa, & gravis causa excusans
 o. C. à ieiunio, Quoties ergo, & quot die-
 mita bus esurialibus fuisti lactantius. P.
 nc sa ter singulis 6. diebus. C. recurren-
 o, fo dum erat ad Parochum pro dispen-
 DEU satione, possunt enim Parochi dispen-
 nmit sare in ieiunio, si ita ferat consuetu-
 tone do. P. maledixi valde interservientibus
 io mihi. C. an cum desiderio ut eveniret
 e sa ret malum. P. sine. C. ut levius tu-
 Opti os feras dolores revolve animo Chri-
 as a sti passionem, & pœnas maiores, pec-
 com catis debitas. P. tentationes contra
 nati fidem mihi sæpe recurrebant. C. an
 C. illis consensuisti & quoties, & an du- 72.
 cece- bitasti de fide? P. assensum præbui
 post 7. & dubitavi de fide v. 4. C. sic
 Fac tentatus hunc oppone clypeum. Co-
 hie- gita DEUM non posse falli, & fal-
 a lere

lere, quidquid revelavit, esse infalli-
 biliter verum: dæmonem hunc laque-
 um tibi iniicere, ut te ad infernum
 pertrahat stultissimum te fore, si cum
 sapientissimo satana volueris disputare.
 P. hæc sunt peccata ab ultima con-
 fessione, sed ab usu, an abusu ratio-
 nis sunt hæc. Pluribus venialibus de-
 tractionibus sæpe repetitis graviter læ-
 si famam unius apud unum. De viro
 gravi & Religioso mendax dixi sæ-
 pe eum mentiri. C. quoties id dixi-
 sti, & an famam huic, & illi resti-
 tuisti; P. dixi semel, sed famam non
 restitui, quia hæc alia ratione est re-
 stituta, & infamia prudenter nunc
 censetur abisse in oblivionem. In præ-
 teritis confessionibus totius vitæ tacui
 peccatum sodomiae ob pudorem. C.
 an sodomiae perfectæ, id est masculi
 cum masculo; P. ita est. C. dic nu-
 merum tot peccatorum. P. pudor &
 confusio operuit faciem meam. C.
 non novi te, si mihi dicas, idem est,
 ac si coram pariete diceres. Sed audi

S. Chri-

S. Chrysoft: in pf. 105. tibi in-
 clama-
 mantem. Cur vereris Domino in-
 dicare, quod veritus non es ipso præ-
 sente committere? P. sodomia fuit 7
 confessiones & Communiones sacri-
 legæ 20. p. m. Fornicationem 10. re-
 petit, quia putavi DEUM tam bo-
 num, ut mihi hæc peccata per unicam
 confessionem eadem facilitate sit re-
 missurus. C. hæc est præsumptio de
 misericordia DEI. V. LaCroix. P.
 præmissis furtis parvis adverti me
 ad materiam gravem pertingere meo
 furto bis, sed restitui. Decem tamen
 aureos uni actu uno sublatos, adhuc
 retineo, sed volo per te Pater resti-
 tuere: tu mihi singrapham soluti debi-
 ti exhibebis. C. possum quidem id
 facere, sed timeo ne ipse in suspicionem
 furti veniam: tu cum convalesceris,
 potes sine infamia restituere, Domi-
 no tantundem, quasi gratis dando;
 vel aureos titulo depositi conceden-
 do, & eorum usum permittendo, do-
 nec repetas, repetes autem nunquam,

H

vel

vel etiam rem æqualis valoris rebu
 Domini, vg. equum equis adiungen
 do. P. defatigationem & alia im
 pedimenta ieiunio apposuit, ex solo
 desiderio non ieiunandi. C. quoties
 P. 8. p. m. sine gravi causa die Feste
 contuli me ad eum locum, In quo scilicet
 vi me non auditurum Missam. C.
 quoties? P. 9. p. m. Notabili tempo
 re de re seria tempore Missæ con
 fabulatus sum. C. attendistine tamen
 ad ea, quæ fiunt in altari? P. pro
 sus non attendi. C. quoties? P. 7.
 p. m. C. ut satisfiat præcepto audi
 endi Missam, debet haberi attentio
 saltem externa. P. pro aliis vero Mis
 sis die Feste interdum veni sub E
 vangeliū. interdum pro Offertorio
 an pecc: mort: C. Suarez, Sotus &c.
 dicunt, tunc peccari mortaliter, si
 quis non intersit Missæ ab initio usque
 ad Evangelium inclusivè. Layman
 & Illung tr: 5. n. 160. non damnant
 mortalis eum qui venit ante Offerto
 rium immediatè. Tu conscientiam
 consule

consule, an hæc tibi dictabat esse mor-
 tale. P. dictabat, id esse malum in
 genere: diebus veritis comedi cum
 lacticinis in Prussia. C. id eò loci
 fas est, sed tu an id tibi duxisti crimi-
 ni. P. duxi 6. In Polonia quoq; co-
 medi die ieiunii lactinia, carens pi-
 scibus. C. habuistine aliquid, quo
 te confortares? P. habui panem & vi-
 num generosum. Fertis 6tis comedi
 bis ad totalem extinctionem famis.
 C. id licet ex consuetudine recepta.
 Citatur à P. Młodźianowski in con-
 tra lex, sed contra eam est præscri-
 ptum. P. parvam quantitatem ter
 abstuli, volens singulis actibus per-
 venire ad magnam Clepsi equum
 Titio, putans invincibiliter illum esse
 Cneii, intera hic equus casu mero
 periit an ego teneor restituere Titio,
 cum non sim factus ditior, nec da-
 mnum aut formalem iniuriam inten-
 di. Tambur: l. 5. c. 4. §. 3. n. 31. La-
 Croix & contra Sanchez &c. dicunt
 te non teneri ad restitutionem. P.

H₂

cum

73. cūm teneat restituere furtum aureo-
rum & sim ulterioris incertus vita
habe mi Pater apud te hos 10. aureos
& casu quo decedam, restitue Cato
C. annuo, P. de his & aliis &c. C. de
sodomia est hic casus reservatus, sed
te absolvam, cum onere, ut sanus factus,
hoc scelus confitearis habenti in
reservata iurisdictionem. Nunc ve-
rò pro panis: morbum hunc crebrius
DĒO pro peccatis offeres &c. P. ad
huc mihi occurrit hoc peccatum, quod
74. votum grave ter violavi. C. an vo-
tum de re aliunde iam præcepta, P.
de re arbitraria, C. & mihi occur-
rit, de quo non interrogavi. Extra
tempus actūs fornicarii, habuisti
delectationes venereas, vel desiderias
P. habui cum desiderio; ad liberas
vicibus 20, p. m. sine desiderio 30. C.
dolesne de omoibus peccatis? P. utiq;
iam dolui, C. & ego te iam absolvi,
ut iterum nunc absolvam debes præ-
mittere dolorem. Vide LaCroix n.
717. P. doleo &c. C. & ego te ab-
solvo &c.

Ra-

Ratio agendi cum agonizante.

Confess: Heus bone homo! DEI
 memento hoc residuo vitæ mo-
 mento, peccata dolore elue, ut
 purus in conspectu Judicis appareas.
 Da signum doloris de pecc: stringe
 meam manum, osculum præbe Cru-
 cifixo, percutite pectus, suspice cælum,
 dic mente, quod ore nequis. Doleo
 mi DEUS, quod te summum bonum
 offenderim. Parce mihi, propitiare
 reo, de cætero nolo peccare; miserere
 mihi, amo te super omnia, fiat volun-
 tas tua. Ignosco inimicis meis, tu mihi
 Credo, spero in te. Nullum signum
 doloris exhibet. Vos dicite mihi, vi-
 xitne hic homo Catholicè. R. vixit
 scandalosè. C. ipse in clamavit con-
 fessarium. R. ipsemet. C. si ipsemet,
 præsumitur habere dolorem, adeoq;
 danda illi absolutio. Dolesne quod
 DEum offenderis? dic, doleo mi Deo
 &c. Misereatur tui &c. Absolvo te
 à peccatis tuis. In Nomine Patris, &
 Filii, & Spiritûs S. H3

75.

Ratio agendi cum aspirante
ad nuptias.

76. **P**œnit: ex mutua mecum conspi-
ratione Domina mea dedit suo
marito venenum, ut post suam
mortem me haberet maritum. Do-
mino perfanato, & in duello interfe-
cto, possumne Dominae nubere? C.
potes. P. sed intercessit cum Domina
bis adulterium cum pacto nubendi
mihî post mortem Domini. C. per
datam fidem de matrimonio contra-
hendo cum adultera, contraxisti im-
pedimentum dirimens. P. sed hanc
promissionem revocavimus post ad-
ulterium. C. revocatio hæc non su-
stulit impedimentum iam contractum.
P. utiq; hoc impedimentum non ori-
tur, si promissio ante adulterium re-
vocetur. C. hoc verum est, quia tunc
nondum fuit impedimentum positum.
P. sed forte Domina mihî fictè, &
non seriò, promisit matrimonium. C.

si cer-

si ce
babi
na.
con
cert
erg
ri u
C.
nita
mor
P.
ant
in
bas
blio
niu
P.
inv
def
stin
ex
ebi
ho
tes
mo

si certus esses fictionis talis, probabilius est, te posse nubere Domina. Ita Dian, Layman, Krimer &c; contra Sanchez &c. Sed cum non sis certus, alia tibi sponsa quaerenda. P. ergo nubam Bertæ, quæ est meæ prioris uxori consanguinea in 4to gradu. C. nec huic validè nubes, quia affinitas ex copula licita dirimit matrimonium ad 4tum gradum inclusivè. P. at mea prior coniux factis celsis, ante copulam. C. ne consanguineæ in 4to gradu uxoris tuæ, validè nugas, adhuc obstat impedimentum publicæ honestatis, dirimens matrimonium usq; ad 4tum gradum inclusivè. P. sed meum illud matrimonium fuit invalidum. C. fuitne invalidum ex defectu consensûs, hoc est: contraxistine illud cum errore personæ, aut ex metu gravi iniuste incusso, aut in ebrietate plena, vel amentia. P. nihil horum, sed contraxi sine Parocho & testibus clandestinè, C. tale matrimonium non est invalidum ex defectu

H4

consen-

consensûs, sed ex defectu Solennita-
tis à Concil: Triden: requisitæ, a-
deoque Bertæ nubere validè non
potes: Ita Sporer n. 62. Perez &
contra Sanchez &c. dicentes, quòd
tunc sit defectus consensûs, nec spon-
salium vim habens, P. ego Sanchez
& aliorum sententiam sequar. & Ber-
tæ nubam, C. in dubio iuris supplet,
& dispensat Ecclesia. P. tetigit libe-
ram. C. an manu, vel osculo? P. ut-
roq; C. copula non fuit? P. fuit his,
C. cur id prius non expressisti? P.
pudor dissuasit. C. utinam hic orator
& peccatum dissuasisset. P. non pe-
roravit tunc pro domo mea. C. pu-
dor tuus reus gravis sacrilegii, *Liber-
rum est iniquitas*, ut ait S. Ambro-
sius. Vis mundare ab hoc luto fa-
ciem conscientia: & peius inquinare,
Non pudeat dicere, quod non pu-
duit facere, an accusas te de hoc sa-
crilego pudore, & doles? P. accuso
& doleo. Habui pollutionem, sed
eam detestatus sum, C. nonne fuit
delecta.

delectatio spontanea in hac turpitudine. P. fuit 10. p. m., sed sine affectu ad ullam personam. C. id erat dicendum prius, cur dixisti detestatus sum? P. quia dolorem de peccatis post horam elicit. C. dic, an mala fide addidisti? Iy detestatus sum. P. mala fide. C. stultus qui se volens tuto mundare, excrementis hominum se inquinat. P. negligens fuit in reiticiendis cogitationibus venereis. C. an intercessit in eis plena delectatio, & quoties? P. fuit hæc 20. p. m. De his & aliis pecc. doleo etc.

Ratio agendi cum Iudice
Sæculari.

PEnit: Ex horto Religiosorum 78. mendicantium unum, alterum ex campanilli non distante 30. passibus ab Ecclesia, reos capitis iussu extrahere, & carceri sæculari includere. C. incurristi sacrilegium, excommunicationem, infamiam, reatum pænæ cæ

nã capitis, & multam pecuniariam.
 V. Delbene d. 31. Teneris ante o-
 mnia reos restituere asylo. P. sed u-
 nus horum ẽ carcere profugus, ẽ
 fuga retractus est. C. si ita est, hic
 reus videtur perdere privilegium im-
 munitatis non aliter, ac si ẽ loco fu-
 giens asylli, captus esset. V. Farin:
 Delbene d. 31. n. 17. Alterum autem
 debes asylo restituere. P. at est ca-
 pitis sententia in eum lata? C. inva-
 lidẽ lata. Ita Greg: 14. P. reus re-
 nuntiavit iuri suo ad asylum. C. re-
 nuntiare nequit, cum sit principali-
 liter ius, & causa Ecclesie. Ita Bar-
 bosa, Suarez &c. P. mi Pater hic
 2dus reus non gaudet privilegio a-
 syli, C. quare? P. quia ex insidiis
 erumpens spoliabat homines reb9 suis,
 intentata morte, si id non permitte-
 rent. C. nec eos, qui privilegio asylli
 non gaudent, licet extrahere, sine E-
 piscopo, vel eius Vicarii auctoritate,
 & licentia expressa. V. Delbene d 40
 S. I. P. sed Episcopus culpabiliter no-
 luit

luit eum extradere, C. si ita est, po-
 quisti reum extrahere, sed in solo Ec-
 clesiastico carcere detinere, donec E-
 piscopus etiam per alium, vel eius
 superior de crimine, quamvis exce-
 pto, & licet prius notorio, cognove-
 rit. V. LaCroix de asylo. P. Mi
 Pater: videor etiam mihi in hoc ca-
 su non laxasse immunitatem. Primò,
 quia hortus ille non est ad DEI cul-
 tum ordinatus, nec adiacet Monaste-
 rio, sed aulae, quam Religiosi Socie-
 tatis JESU recreationis causa ade-
 unt. 2do, quia unus ex reis iuravit
 se rediturum ad carcerem, nec rediit,
 sed ad hortum fugit. C. iuramen-
 tum de reditu ad carcerem, privile-
 gio asyli reum non privat. V. Lay-
 man, Delbene sect: 10. Et per pri-
 vilegium Eugen: 4. apud Lugo in
 resp: mor: 1.3.d. 15. villæ seu Gran-
 giæ, quas recreationis causa habent
 Religiosi Cistercienses, & cum illis
 in privilegiis communicantes, gau-
 dent privilegio asyli. P. sine causa
 distu-

79. distuli valde notabiliter causarum expeditionem v. 3. C. teneris restituere damna hinc secuta. P. semel tortum, eò, quòd non sit factus crimin, iussi iterum in tortura cruciari, non habitis novis urgentissimis indicis, nisi hoc, quòd in prima tortura tacuerit, quasi nihil sentiret. C. potuitne hæc naturaliter sustinere tormenta? P. non potuit. C. ergo imposuisti tormenta humana infirmitate graviora, ergo iniquè fecisti, nec habes ultra ius procedendi contra reum. P. quem privatâ scientiâ novi esse innocentem, quia fuit probatus iuridicè nocens, condemnavi ad mortem. C. adhibuistine omnes modos ad liberandum reum, vg. impediendo accusationem, aperiendo carcerem, remittendo causam ad superiorem. P. nihil horum. C. directè occidere innocentem, est intrinsecè malum. V. Less: l. 2. c. 29. Lugo etc. adeoq; tenearis adhibere modos liberandi. P. procuravi reo advocatum negligens-
tem, nec

tem, nec satis intelligentem, minusq;
 sollicitum pro fonte. C. hoc est, præ-
 cludere arma iustæ defensionis, &
 indirectè reos occidere. P. cùm par-
 tium iura essent obscura, actori peti-
 tions favi quam reo, contra Reg: II. in 6
 Advertens unum é litigantibus o-
 mittere aliquid, quo posito evinceret,
 hoc illi suggestit. C. an hoc habuisti
 pro pecc: mort: P. dubius fui pecca-
 ti. C. consent quidem Diana &c. cum
 Dicastillo de iust: l. 2. t. 1. d. 5 n. 285.
 quòd id possit fieri ex charitate, sed
 Vasquez, Sanchez & CC. cum La-
 Croix docent in hoc esse peccat: mort:
 quia Judex debet se gerere tanquam
 persona publica in omnibus, &
 iudicare iuxta allegata & probata, ac
 indifferens esse ad utramq; partem,
 nec agere advocatum unius. P. Ju-
 diciariam sententiam iuxta opinio-
 nem minus probabilem tuli. C. Ju-
 dex debet iudicare iuxta merita causæ
 & sententiam ad decidendam cau-
 sam eligere, quæ maximè videtur
 ratio-

rationi conformis: aliàs effet! accetulu
 ptor personarum. P. sed pravi di lere
 perior em iudicem ex appellatione a certa
 liter iudicaturum. C. non ideo li posse
 cebat tibi procedere contra tuam con Car
 scientiam. P. utiq; licet sequi sen rum
 tentiam probabilem relicta probabili cavi
 ore. C. Iudici non licet, nam Inno divi
 centius XI damnavit hanc 2. prop actio
 Probabiliter iudico, Iudicem posse Dia
 Judicare iuxta opinionem etiam mi se a
 nùs probabilem. P. ergo mihi non dete
 liceret iuxta sententiam minùs pro in h
 babilem iudicare, quam superior iu cept
 dicaret probabiliorem, & iuxta eam perfo
 me iuberet iudicare. C. non liceret mna
 si tibi certum esset, quòd tua senten tigar
 tia sit probabilior, quia mandatum prob
 superioris esset de re peccaminosa cipe
 P. ergo si Titius v.g. certam probet rem
 possessionem, & probabilior sit ratio etrea
 proprietatis pro Caio, deberem adiu qua
 dicare Caio rem sub lite. C. ob ius nefi
 probabilius non potest possidens spo talis
 liari possessione. Quia certum est ti ciun
 tulum

tulum legitimum possessionis præva-
 lere. Attamen contra proprietatem
 certam alteri servientem, nulla valet
 possessio, nisi accedat præscriptio. V.
 Card: LaCroix n. 1485. P. iure duo-
 rum ad rem æque probabilem ad iudi-
 cavi rem totam uni. C. debebat res
 dividi, vel per partes ipsas fieri trās-
 actio: ita Layman, Suarez &c. contra
 Dianam p. 24. t. 13. &c. dicentes pos-
 se adiudicare, cui volet, cum lex non
 determinet, cui sit adiudicandum: sed
 in hac sententia Judex facile erit ac-
 ceptor personarum nec aget tanquam
 persona publica. Hinc Alex: 7. da-
 mnavit hanc prop: 26, Quando li-
 tigantes habent pro se rationes æque
 probabiles, potest iudex pecuniam ac-
 cipere, pro ferenda sententia in favo-
 rem unius præ alio. P. utiq; in lite
 circa beneficia Eccles: quando est æ-
 qualitas rationum, Judex potest be-
 neficium applicare, cui volet. C. est
 talis Ecclesie consuetudo, & benefi-
 cium dividi non debet, & id fit cum
 par-

partes, nec in compositionem, nec in
 sortes consentire volunt. V. La Croix
 de sta: n. 1493. P. accipi pretium
 pro sententia iusta ferenda, C. tene-
 ris ad restitutionem, cum hæc sen-
 tentia fuerit aliunde debita litiganti.
 P. & pretium pro sententia ferenda
 iniusta, an teneor restituere? C. non
 teneris. Ita Meva d. 1. Lugo dis: 37
 n. 127. quia non tenebaris ad illam
 sententiam iniustam, & litigans cen-
 setur velle transferre dominium pro-
 pter utilitatem sibi obvenientem. At-
 tamen fortè ad plus teneris. P. ad quid
 tale? C. ad restitutionem damni ex
 sententia iniuste lata. P. sed ego ta-
 lem sententiam non tuli, sed solum
 paritatem posui. De his & aliis
 dol. o. &c.

Ratio agendi item cum alio
 Iudice.

PEnit: non ex intentione iustitiæ,
 sed ex odio gravi personæ sen-
 tenti-

nec in
Croit
retium
tene
e fen
iganti
renda
C. non
lis: 37
illam
s cen
n pro
n. At
dquid
ni ex
go ta
solum
alio

tentiam tuli, non habens sufficientem
casuum ordinariorum notitiam, in
officio Judicis occurrentium, munus
petii, admisi, & retineo. C. quoties
cum tali ignorantia operabaris? P.
10. p. m. C. fuitne id cum gravi
damno aliorum. P. fuit. C. teneris
ad interesse parti læsæ, ad expensas
litis restituendas. Imò non potes hoc
officium retinere cum damno & pe-
riculo proximi. Visne renuntiare tali
officio. P. non possum sine damno
meo. C. imò cum gravissimo damno
tuo non potes hoc munus retinere.
Pereat mundi lucrum, ne fiat animæ
damnum. Damnum proprium times,
& proximi non times. Dic candidè,
an vis nuntium remittere officio Ju-
dicis? P. non possum. C. noile in
culpa est, non posse prætenditur,
ego etiam te absolvere non pos-
sum &c. &c.

81.

ritix,
sen-
ti-

I

Ratio

Ratio agendi cum Advocato, aut

PEnit: Suscepi tuendam causam
iniustam v. 5. p.m. C. fuitne 15
P. fuit, C. & quare dixisti 5. p.m. In

82. utiq; per particulas plus minus, vel
circiter, adiectas certo numero, de-
mitur aliquid parvum vel additur.
Sic parvi excessus videntur esse unum
respectu 4. tria respectu 20, quatuor
respectu 40, sex etiam vel novem
respectu centum, & sic ultra cum pro-
portione. Vide Sporer n. 446. &c.
Addit Dicast: n. 119. Si dixeris cir-
citer millies, esse satis, quamvis fece-
ris millies quinquagesies, vel minus
vicibus 50. P. mi Pater, ego dixi,
quòd totâ vitâ vicibus 15. suscepi cau-
sas iniustas, at post ultimam confessi-
onem vicibus 5. C. damna inde secuta an
restaurasti? P. non fui monitus de
hoc. C. utiq; te pædagogus sæpe mo-
nebat. P. non novi pædagogum. C.
an nôsti, quod dixit Epictetus? Pa-
rentes nos pueros pædago, DEUS
autem

cato, autem iam viros, conscientiae custo-
 diendos tradit. P. hic quidem pæda-
 gogus me sæpe monuit. C. moneo
 & ego, an restitues? P. restituam.
 In causa criminali dubia bis defendi
 partes actoris secuto damno. Clie-
 ntis unius causam minùs probabilem,
 dixi esse omnino iustam, & sic eum
 aliàs non litigaturum, induxi ad ex-
 pensas litis. Defendi bis partes A-
 ctoris, contra possessores agentes, sci-
 endo rem semper mansuram dubiam.
 C. non ferenda foro illa tabes; & ad-
 vocatorum pestis, quæ fortunas ci-
 vium arrodit, & hoc agit, ut malùs
 plus à medicina, quam à morbo sit.
 Hæc Daniel Eremita de aul: vita l. 1.
 c. 13. Ego addo te teneri ad resti-
 tutionem damnorum omnium. P.
 quomodo salvâ famâ? C. in ludo
 vg: chartarum spontè tantùm perde,
 quantum damnificato Collusori tuo
 debes. In contractibus etiam, emptio-
 nis, venditionis, locationis &c. tan-
 tùm deme, vel auge, quantum tene-

83.

ris restituere vg: venditurus equum
valentem ad minimum 200. simpli
à damnificato tantum accipe 150 fl.
si ei debes, flor: 50 &c. P. in pro
gressu causæ iniquitatem videns, non
suali statim clienti, ut desistat, sed
suali compositionem cum damno par
tis. Nolui gratis patrocinari paupe
ribus in gravi necessitate, cum facile
possem: tria fundamenta unius clien
tis, quem iustè defendi, aperui adver
sario cum damno clientis. De his &
aliis doleo &c.

Ratio agendi cum reo capitis.

Pœnit: C.D.O. C. ante confessio
nem scito, quòd siue sis nocens, si
ue innocens, id tibi nec obesse, nec
prodesse possit, cum ea, quæ mecum
84. in foro conscientiae ages, nequeant Ju
dicibus communicari. Aliàs multi
rei falsò se probarent in confessione
innocentes, si scirent confessarium pro
insentibus intercedere. Alii autem
se sal-

se falso reos confiterentur ex metu
 removendæ torturæ. Jam ne es in
 foro externo probatus nocens? P. iam
 C. nunc confitere. P. cum non pos-
 sem mihi ab hoste instantem evade-
 re mortem, furatus sum ex campo
 equum, qui protunc me salvavit, at
 nunc ad malam crucem damnavit. C.
 in hoc casu non commisisti furtum;
 furtum enim in nullo casu licet, sed
 in extrema necessitate alienam rem
 accipere licet, in hac enim necessita-
 te omnia sunt communia. Hac in par-
 te es innocens. P. iusta DE Iudici-
 a, alias enim furatus sum equum,
 nec pœnas lui. C. damnum an com-
 pensasti? P. ablatum quidem quon-
 dam equum vendidi, sed alium e-
 iusdem pretii, equis domini illius, de
 nocte adiunxi, rogo mi Pater age pro
 nunc infantis causam. C. iam dixi
 me non posse, si pro te agerem, si-
 lendo de aliis mihi nunc confessuris
 reis, sigillum frangerem. Videbor
 enim illorum scelera confirmare. Utique

85.

potes à sententia iniusta appellare
 Potes etiam custodes ad materialem
 ebrietatem inducere, vel carcerem
 effringere. (vide La Croix n. 342.)
 Interea confitearis tanquam non vi-
 cturus. P. aliquoties non advertens
 octies advertens periculum ebrietatis
 inebriavi me. Negligens fui in rell-
 ciendis cogitationibus venereis. C.
 habuisti ne in illis delectationem de-
 liberatam, & quoties? P. habui 10
 plus minus C. sic ergo prius ex-
 plicandum fuit hoc peccatum. Ha-
 bui delectationem veneream cum ple-
 na advertentia 10 plus minus. P. o-
 scula præbui liberæ personæ cum vo-
 luptate turpi 7. plus minus. C. quid
 nomine personæ liberæ intelligis? P.
 puerum speciosum. C. nonne fuit
 consensus & desiderium ad illum. P.
 fuit 7. plus minus. Deixi oculos in
 faciem virginis cum delectatione ma-
 rosa sine affectu ad illam vict 8. pol-
 lutionem habui, sed detestatus sum
 C. an ante & in ipso actu mollitudo
 fuit

fuit displicentia. P. in ipso actu fuit plena delectatio, post actum detestatio. C. Idem miles faceret, si graviter vulneratus arma arriperet, & hostem ex oculis elapsum insequeretur: dic quoties fuit delectato plena? P. vic; 15. plus minus. Puer dormivi cum sorore bis, cum fratre bis. C. fuitne aliquis actus turpis? P. cum fratre dormitio fuit innocens, sed cum sorore nocens, quia habita copula. C. esne id iam confessus ante? P. sum. De his & aliis doleo &c. C. pro penitentia &c. &c.

Ratio agendi cum Sacerdote Confessario.

IN nigris paramentis distribui Communionem interdum, an est hoc pecc: mort: C. lex de re levi non obligat sub mor: Hic autem lex S.. 86. Congregationis lata 22. Jan: 171. & de circumstantia levi. P. quendam Religiosum, ex ordine, cuius Superior

ordinarié est non Sacerdos absolvi
 casu iure communi in Religionibus
 reservato. C. ante exceptas Confes-
 siones talium Religiosorum, petenda
 est à Superiore iurisdictione in refer-
 vata. P. turpem carnis accensionem
 soleo habere, sed nullo abortu sensu
 voluptatis, quia me mortifico, iam eli-
 licium deferendo, iam extremis dis-
 gitis fortiter alias partes corporis
 comprimendo, iam per ter Pater &
 Ave, pedem suspensum vel à terra
 de die, vel à lecto de nocte tenendo
 Curis temporalibus intentus, solam
 externam attentionem in horis adhi-
 beo, oro mi Pater porrige modum
 conciliandæ internæ attentionis. C.
 dic choro alterno etiam solus, stro-
 phas Psalmorum, periodos lectio-
 num &c. unam vg: stropham voce
 parum clara, alteram submissiore pro-
 ferendo. Vel cogita te mox mori-
 turum, audiri à DEO, vel obiter ex
 occasione lectorum, Christi Passio-
 nem recole. ut si fiat mentio in horis
 manu:

manuum, pedum, capitis, faciei &c.
 Memento manuum, pedum clavis
 confixorum, capitis spinis coronati,
 faciei consputæ &c. vel orando assu-
 me iam personam mendici in extrema
 necessitate positi, iam maximi pecca-
 toris, iam subditi Regem, cæci illu-
 minatorem, infirmi medicum allo-
 quentis &c. P. hoc difficile. C.
 cui de rebus impertinentibus in o-
 ratione cogitare non est difficile sine
 merito, non sit arduum mente vol-
 vere salutaria cum merito. P. cui-
 dam extremè infirmo nolente paro-
 cho, dedi in vino particulam Hostiæ,
 putans ab eo non posse deglutiri sic-
 cam Hostiam. C. hoc faciendum
 svadetur. P. verba otiosa, menda-
 cia, detractoria cum parvo damno
 famæ locutus sum, De his & alijs do-
 leo &c. C. pro pænit: dices ter Pater
 & Ave. P. adhuc mihi occurrit:
 bis imprecatus sum grave malum
 uni in fortuna, alteri in honore, tertio
 in famâ, C. an discernebas tunc inter
 ista

ista mala, illa, quia talia sunt, imprecando cum desiderio eventus. P. non optavi tunc lædi ius particulare ad fortunam, honorem, vel famam, sed tantum optavi malum in genere cum desiderio effectus. C. ergo sic erat hoc pecc: explicandum, sexties imprecatus grave malum cum desiderio, ut eveniat. P. utiq; distinguitur specie lædere in fortuna, & lædere in honore, vel corpore. C. ita est, si sit læsio in effectu, vel efficaci affectu. V. LaCroix n. 1018. P. de his & aliis &c. C. pro pœnitentia dices 6. Coronas B. V. &c.

Ratio agendi cum male conjugato.

Pœnit: Meo Parente Nobili, ob debita contracta rusticorum obligationes amplexo, ego gravi metu coactus contraxi matrimonium cum 87. ignobili, & illud eodem metu durante consumavi ter. Postea profugus alteri, scienti me iam nupsisse, nupsit.

Jussu

Jussu confessarii, redit ad priorem uxorem, cum illa nunc vivo pacificè, prole procreata. Posterior autem uxor ad alias nuptias transit: Conscientia me inquietat, audio enim primum hoc meum matrimonium esse invalidum. C. omnino est invalidum. An bona fide usus es illo? P. confessario credulus bona fide usus sum. Nunc mihi quid facto opus? C. deferenda prima pseudo uxor, ad posteriorem rediendum, quæ invalide nupsit alteri, te vivente vero marito. P. Mi Pater quid si iterum ab illo confessario iubebor, ad primam redire. C. nec Papa id potest iubere. P. reditum ad secundam impedit pseudo-maritus. C. autoritas Locis Ordinarii hic intercedere debet. Vade & ei hunc casum confitere, vel eius Vicario. An fac'es quod dixi faciendum? P. factam: fui duobus causa peccati mort: C. qualis peccatis? P. turpis desiderii. C. in quibus personis & quoties? P. semel in uno conjugato, ter in

ter in Subdiacono. C. contraxisti ma-
 litiam adulteri in coniugato, sacrile-
 gii in Subdiacono. P. in somno cae-
 ptam pollutionem promovi, protru-
 dendo ultimas eius reliquias seu po-
 sitive continuando. C. quoties? P.
 ter. De his & aliis doleo &c.

Ratio agendi cum Principe
 Persona.

PÆnit: Contra iustitiam distribu-
 tivam contuli officium digno, re-
 lictodigniore; sed contra iustitiam
 § 8. commutativam dedi officium indi-
 gnis 4. qui illud male administrant.
 C. Theologia parere faciles expectat
 aures. P. obsequiosam do autem. C.
 Princeps tenetur ex officio idoneos
 constituere, sin secus, tenetur ad re-
 stitutionem damnorum inde fluenti-
 um. P. etiam scienti lex innuenda.
 Liberavi à pena dignum morte iuxta
 allegata & probatà, an id licet? C.
 respondet Fill. n. 31. probabiliùs esse,
 quod non liceat, quia contra publicas
 proba-

probationes iudiciorum agere, vide-
 tur esse contra ius gentium, & moris
 tyrannici. P. sed mihi certum fuit,
 illum reum esse innocentem. C. ergo
 bonum opus operatus es? P. & in
 hoc an deliqui? quod morti addixi
 eum, quem certo novi deliquisse, sed
 privatâ secretâ, & occulta scientiâ ut
 probari scelus non posset. C. Fill:
 n. 28. docet id licere; quia Princeps
 potest dispensare in iure humano,
 quo cavetur, ut non nisi ex actis, &
 probatis in quenquam sententia mor-
 tis feratur. Sed alii verius & pro-
 babilius docent, non licere. Quia
 si soli Principi delictum notum est,
 censetur occultum, & humano iudicio
 impunibile, cum negari possit in sen-
 su aliquo vero, adeoque iniuria fieret
 ei, si de tali crimine inauditus contra
 ius gentium puniretur. Ita S. Tho-
 mas q. 67. Calet: Nav: &c. P. in-
 dixi bellum externis, & tributa sub-
 ditis imposui, relictâ sententiâ pro-
 babiliore. An recte feci? C. Prin-
 ceps

ceps in hac parte sit veluti iudex, qui
 probabiliora tenetur sequi, & cum
 subditi sint in certa possessione suarum
 rerum, his privandi non sunt ob ra-
 tionem probabilem Principis, si pro
 possessione subditorum sit probabilior.
 P. ad recreandos spectatores imperavi
 duellum duobus reis mortis, dubitans
 an liceat. C. Azor, Layman &c.
 docent non licere, cum modus his
 plectendi sit scandalosus & abusus
 potestatis. P. simoniacé quendam
 presentavi ad Episcopatum. C. si
 realis intercessit simonia, est casus
 Papæ reservatus, in quem careo iur-
 isdictione. F. mi Pater innui au-
 la, & Proceribus me hodie Divina
 mensæ accubiturum, & nequeo sine
 nota desistere. Si negabis absolutio-
 nem. præmissa contritione accedam
 ad Communionem. C. gravis hæc
 ratio me compellit ad dandam abso-
 lutionem, ex tacito consensu Papæ.
 Sed onus erit iterum confitendi hoc
 reservatum coram habente iurisdictione-
 nem.

nem. P. teneorne restituere pretium
 simoniace acceptum. C. si pretium
 acceptum non excedat commodum
 temporale, quod ex beneficio prove-
 nit, non est obligatio illud restituen-
 di ante sententiam iudicis. Ita Less:
 c. 35. n. 160. Layman, c. ult. n. 82.
 contra Pirrh l. 513. & alios dicentes,
 quod ius inhabilitet ad acquirendum
 dominium pretii simoniace accepti.
 P. de his & aliis doleo C. pro pæ-
 nitentia &

Ratio agendi cum plebeio rudi.

PÆnit: Quid est S. Trinitas, DEUS
 Pater, DEUS Filius, DEUS
 Spiritus Sanctus. C. omitte hoc,
 confitere peccata. Quid taces? an te
 non præparasti pro confessione? P.
 non preparavi. C. nec pro peccatis
 doluisti? P. dolui. C. exprime
 verbis dolorem, quid siles? loquere,
 quid fecisti? P. dixi Pater & Ave.
 C. scisne quo opus ad Confessionem?
 P. tu Domine scis, quid me inter-
 rogas?

89.

rogas? C. & te scire necesse. An
 tequam venias confessum revoca, quid
 cogitatione, verbo, & opere deliqui-
 sti? post dolorem de peccatis elice, di-
 cendo vg: doleo mi DEUS, quod ego
 servus te Dominum, Creatorem me-
 um offenderim; amplius nolo peccare
 Detestor peccata mea, & sic accede ad
 confessionem. P. utiq; iam accessisti
 C. confitere an maledixisti? P. non
 C. utiq; non semel daemonem impre-
 cabaris. P. ita. C. ergo maledixisti
 P. non maledixi, sed verum dixi. C.
 an tu es stultus? P. utiq; C. non
 es mentitus? P. non sum. C. utique
 domi dixisti id esse, quod non est
 P. ita, domi sum mentitus, sed hi
 vera loquor. C. an obtemperabas
 Parentibus? P. non semper, nisi quan-
 do ad cibum vocabant. C. scisne
 Mystera fidei? P. non revelasti
 ea parvulis. C. quis te creavit? P.
 Parentes. C. hi genuerunt, DEUS
 solus creavit. Cur te creavit DEUS
 P. ut pecora pascam. C. dic ut Do-
 minum

Animum Deum laudem, illi serviam,
 & salvus fiam. P. dic, ut Dominum
 Deum laudem. C. nugaris tu. Ani-
 ma tua vivetne post mortem? P.
 nescio. C. an tu es brutum, P. ita;
 C. non ita; anima tua erit post mor-
 tem, sed ubi erit? P. quo DEUS
 illam vertet. C. si in peccato mortali
 discedat à corpore, quo concedet?
 P. ad Cælum. C. dic, ad infernum;
 Iterum quero, anima corpore soluta
 in peccato mortali quo ibit? P. ad
 cælum Domine. C. utiq; tibi dixi
 inferno tradendam. Quis hoc re-
 velavit? P. tu Domine. C. DEUS
 revelavit. Quamdiu anima hærebit
 in inferno? P. annum & 6. hebdo- 90.
 madas. C. non sic, corrige errorem;
 P. tamdiu, donec satis patiatur, vel
 ad diem Judicii. C. DEUS reve-
 lavit in æternum arsuras animas in
 inferno, credisne DEO revelanti?
 P. à patre audivi omnes animas ex
 inferno excessuras ad vallem Josa-
 phat, C. ita est: sed pænas inferni

K

secum

secum ferent. eodem reditura.)Redo
 surgentne aliquando homines? P. solve
 forte non. C. DEUS revelavit oc. i
 omnes resurrecturos, credisne hoc? P. solve
 credo. C. non credis id? P. non cre non
 do. C. an maledixisti aliquando ne f
 vel mentitus es? P. non. C. cur tibi euf
 non constas, negas quod affirmasti, vit
 quot habes annos? P. II. C. & ad qu
 huc ratione non vales: non te absol- pol
 vam, ad Communionem non accede, ma
 post duos menses venies confessum, Cu
 Interea dolesne quod DEUM offen- con
 deris? P. doleo. C. amasne DEam dif
 super omnia? P. amo. C. vade in vi
 pace &c.

**Ratio agendi cum paupere
 Nobili.**

PÆnit: Ab annis duobus non sum
 confessus, quia Parochus nimio
 paucitæ zelo noluit audire, de-
 clinâ aſſum ro à me ob impotentiam
 moralem non perſolutâ, quam nec mo-
 do

Redo sine magna difficultate possum
 Psolvere. C. Trident: Sess: 25. de ref:
 vit oc. 12. præcipit, ut qui decimas non
 absolvit, aut impedit ut ne solverentur, 91.
 non cre non absolvatur, nisi plena restitutio-
 ando ne secuta. Sed quia te videtur ex-
 ar tibi censare impossibilitas, & materiæ par-
 mâtiti vitas, absolvam te cum onere, ut
 & ad quamprimum poteris, solvas, & ut
 absol- possis, dabo tibi viginti asses, ductus
 ccede, maiori zelo tuæ animæ quàm pecuniæ.
 effum, Cur tamen alium tanto tempore pro
 offen- confessione non adûisti. P. acedia
 Eam diffvasit, ob quam his duobus annis
 ade in vix ter Missæ interfui, servilibus diu
 intentus. C. hæc est causa tuæ pau-
 ere pertatis, quod Nilo rerum tempo-
 ralium intentus cum Ægyptiis, Cæ-
 lum non respicias. Quære primò
 on sum Regnum DEI, & iustitiam eius, &
 nimlo hæc omnia adiciuntur tibi, modicæ
 e, de- fidel. P. contra sponsonem Bertæ
 entiam factam. contraxi sponsalia cum Casa.
 ec mo- Utraq; ius suum prosequitur. C. Ber-
 do tæ nubere debes, quia posteriora spõ-
 K2 salta

falia contra fidem priorum erant
 valida. P. sed Caiæ nuptias iurav
 C. iuramentum de re illicita non
 obligat. P. sed Berta post sponsalia
 facta est infamis. C. habes iustam
 causam dissolvendi priora sponsalia
 sed scivistine delictum infamans Ber
 tam, antequam contraheres cum Cai
 P. nescivi. C. si scivisses, licité con
 raxisses cum Caiâ. Per infamiam
 enim gravem solvuntur sponsalia ex
 parte innocentis. P. Parochus exi
 get à me pro assistentia pecuniam
 cui exsolvendæ non sum, an possum
 illo præsentem, sed invito contrahere
 92. matrimonium, habitis duobus testi
 bus. C. potes, sed habebis turbu
 tionem P. Mulierem excantantem
 adhibui ulcere laborans, sed illa est
 Christiana, & nihil aliud loquitur,
 quàm nomen DEI. C. propterea tu
 magis averfare ipsam, quod se dicens
 esse Christianam, gentilium opera facit,
 etenim & demones Nomen DEI fate
 bantur, sed tamen erant demones.

hæc Chriſtoſt: h. 21. ad pop: Hoc eſt
 relicto Domino DEO confugere ad
 eius hoſtem. P. dæmoni nomen dedi,
 ut mihi daret 100 fl: ad exſolvendū
 debitum, ſed ſolūm dedit 5. fl: quia
 nolui eiurare MARIAM. C. non
 traderes te in mancipium tyranno,
 qui te die & nocte excruciaret: at
 ſavior eſt dæmon quovis tortore, &
 hic, & in æternum te torquebit, niſi
 reſipueris. Eiuraſti ſatanam in Ba-
 ptismo, & nunc in partes eius con-
 ceſſiſti &c. P. de his &c. doleo &c.
 Sed adhuc occurrit. Votum non bi-
 bendi cereviſiam violavi, efficaciter
 eam deſiderando bibere. C. an in
 parva quantitate deſideraſti bibere?
 P. in magna. C. quoties? P. 8. rogo
 mi Pater diſpenſa me in hoc voto,
 labores mei egent cereviſiâ, quam in
 nuptiis cogar bibere. C. in votis ca-
 reo poteſtate diſſolvendi, imò & ab-
 ſolvend à reſervatis. Eſt hic in viel-
 na Eccleſia N. Sacerdos N. cui hæc
 eſt poteſtas conceſſa, confer te ad eum

P. ad quem recurram pro dispensatione in prædicto voto. C. ad Episcopum, vel ad Confessarios Ordinis mendicantium &c. P. utiq; mihi Pater dixisti mihi impertinendam absolutionem. C. dixi antequam tu diceres casum reservatum &c.

Ratio agendi cum malè nupta.

93. P. Ænit: à Parentibus Nobilibus coacta nupsi rustico. C. scivistine de tua coactione Parochus? P. scivit. C. quandiu perstas in matrimonio tali. P. anno 1. C. debitum conjugale reddidistine marito? P. post aliquot hebdomadas reddidi. C. habuistine vel semel à eum affectum, tanquam ad tuum verum maritum? P. nunquam habui. C. putabasne licitum matrimonii usum. P. putabam non licere. C. quoties cum tali dictamine usa es matrimonio? P. singulis hebdomadis bis. C. tuum matrimonium vis & metus hucusq; durans

rans invalidat. Si vis amoto metu;
hunc pseudomaritum recognosce pro
vero marito. Si id renuis, omnino
tibi deserendus talis coniux, quid
modo facies? P. quò me oculi ferent,
eò ibo. De his & aliis doleo &c. C.
maritum tuum, antequam discedas,
potes certificare, imò & Parochum
de nullitate tui matrimonii &c.

CORONA CAPITIS

Et iam libri tricipitis unico ca-
piti, Coronam 12. Stellarum, ille qui
coronat opus, imponat finis Corona-
tor. Stellæ hæ, sunt 12. sequentes
casus luce Theologicarum resolutio-
num radiantes.

CASUS I.

*Titius non præmisso Confessione, sed soli
absolutioni dolore, & proposito implicito,
enormia scelera confitetur, pro peniten-
tia iussus ter Pater & Ave recitare di-
scedit.*

Queritur primò. An peccat, qui soli absolutioni dolorem cum proposito virtuali præmittit, scienter reflexè omisso dolore ante confessionem?

Quær: 2dò An peccat Confessarius leuem pro gravibus delictis pœnitentiam iniungendo?

94. Ante resolutionem suppono damnatam esse ab Innoc: XI hanc prop: Non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti relicta tutiore. Hoc supposito ad 1. Q. R. affirmativè: ita LaCroix l. de pœn. & probatur 1. Peccat mortaliter, qui exponit Sacramentum periculo nullitatis, sed qui soli absolutioni præmittit dolorem cum proposito non expresso, exponit Sacramentum periculo nullitatis, ponit enim Sacramenti pœnitentiæ materiam dubiam. Nam et si dolorem soli absolutioni præmissum, dicat probabilius Gohat, Moya, Lugo & CC. sufficere ad Sacram: pœnitentiæ

tentiæ, attamen Layman, bonæ spei &c. negant sufficere. Virtuale quoq; propositum communior sententia docet sufficere ad Sacram: sed negant sufficere Henriquez, Granado &c. apud LaCroix E. tutiora sunt sequenda, & dolor cum proposito expresso confessioni præmittendus, præsertim cum is, qui differt dolorem, usq; dum peccata edicat, exponat se periculo, nullum eliciendi dolorem. Facile enim potest turbari, vel hominum tumultu, vel proprio pudore, vel confessarii dictis, vel naturali capi oblivione, & sic omittere supernaturalem dolorem, ac detestationem cordialem peccati, quamvis verbatenus dicat, doleo &c.

Probatur 2do. Dolor debet elici à pœnitente ex intentione confessionis, ut docet Stoz, LaCroix &c. contra Lugo, Ilfing, E. debet præmitti confessioni.

Probatur 3tio. Peccat mort: qui baptisat lixivio, cum possit aqua naturali

turali. E. etiam peccat, qui soli ab-
 solutioni præmittit dolorem, cum pos-
 sit præmittere confessioni. Utrobiq;
 eum ponitur materia Sacramenti du-
 bia. Probatur 4to. Dolor sensibi-
 lis est materia proxima Sacramenti
 pæniti. Sed confessio dolorosa est dor-
 lor sensibilis. E. confessio dolorosa
 est materia proxima. E. Dices 1.
 Praxis confessorum est, ut audita
 confessione, pænitentes adducant ad
 dolorem. E. B. D. A. praxis est, ut
 adducant ad dolorem, iterum repe-
 tendum, ut sibi de iam facto constet.
 C. A. ad dolorem hinc & nunc primo
 ponendum TA. Nam si ad talem
 adducerent, deberent cognito pæniti-
 tentis dolore, dicere v.g: accusasne te
 de peccatis omnibus? & audita in ge-
 nere sui accusatione, absolvere: Hinc
 si quis etiam statim post absolutionem
 recordans peccati, illud addat, de-
 beatq; ab illo absolvi, tenebitur prius
 renovare dolorem, alioqui hæc 2da
 absolutio exponetur periculo nulli-
 tatis,

fatis, adeoq; peccabitur mortaliter,
 ut ait P. LaCroix n. 712.

Dices 2do. Dubium iuris est,
 an contrahit cognationem, qui à Pa-
 rentibus, vel in eorum defectu à Pa- 95.
 rocho non est designatus patrinus, &
 tamen non peccat huiusmodi patri-
 nus, si nubat matri eius, quem in Ba-
 ptismo tenuit: ut habet CC. E. etiam
 non peccat in nostro casu &c. R.
 CANC. quia in casu antecedentis
 impedimentum cognationis Spiritua-
 lis, si quod est, Ecclesia tollit per di-
 spensationem, cum possit tollere.
 Nequit autem Ecclesia facere, ut
 dolor, qui forte non est sufficiens
 materia Sacram: pæn: sit sufficiens.
 Nec enim nostra etiam probabilior
 opinio potest materiam Sacramenti
 efficere validam, quæ forte non est
 valida, quia à Christo non instituta.
 Si tamen quis bona fide soli absolu-
 tionem dolorem supernaturalem præ-
 misit, non est opus confessionem pec-
 catorum iterare. Est enim proba-
 bilis.

bilissimum, quod confessio fuerit valida, nec ideo Sacramentum exponetur periculo frustrationis, si confessiones non reperantur, quia certum est, ad valorem consequentium confessionum sufficere integritatem formalem. Vide LaCroix num: 885.

Ad 2dum Quæsitum R. peccare Confessarium pro magnis peccatis valde levem pœnitentiam imponendo. Ita Viva Lugo & CC. contra Beia, Diana &c. qui putant, excusari posse confessarium, si addat illud, quidquid boni feceris &c. Ratio nostra est, quia iudicis est proportionatam culpæ pœnam imponere, sed confessarius est iudex: peccat, si proportionatam pœnam peccatis non imponat. Ex causa tamen gravi, potest levior, quàm peccata merentur, iniungi pœnitentia, ut si pœnitens maiorem implere nequeat, vel sit valde contritus, vel currat tempus indulgentiæ. Imò potest menti impoti, aut morti proximo nulla assignari pœnitentia. Et hæc de præsentî casu.

CASUS II.

Titius in ebrietate, Cajum Sacerdotem interfecit, eò quòd contra ejus fratrem in causa criminali egerit coram judice, accusando, & debitis pænis coerceri instando.

Quæritur primò. An incurratur irregularitas per homicidium in ebrietate patratum?

Quæritur: An saltem in Regno Polonia liceat Clericis absq; ulla irregularitate, contra latrones, homicidas &c. tam civiliter, quam criminaliter, & mixtim agere ac experiri &c.

Prænoto irregularitatem esse impedimentum Canonicum, quod impedit susceptionem Ordinum Sacrorum, & susceptorum usum. .96

Prænoto 2do. Ebrietatem aliam esse plenè inculpabilem, aliam culpabilem mortaliter, vel venialiter: his prænotatis ad Quæst. I. R. I. Si ebrietas fuit prorsus inculpabilis non incurritur irregularitas per homicidium

um

um in illa patratum. Ita omnes teste Gobat in quinario 4.v.c.20, sec: I.N.I. & ratio est, quia nullus ex homicidio privata auctoritate factus, contrahit irregularitatem, nisi homicidium fiat culpabiliter coram DEO. Irregularitas enim non incurritur, nisi in casibus in iure Canonico expressis, capit: qui de senten: excom: in 6to, & quidem ita clarè expressis, ut meritò dubitari non possit, quin verba iuris ad illos casus se extendant. Suarez de cens: d 40. l. 4. Filii: & c. cum Diana p. 9. t. 7. r. 28. contra Layman, qui l. r. t. v. p. v. c. i. n. 6. ait. nonnullas irregularitates sine iure expresso, per Doctorum ita opinantium auctoritatem introductas esse. Atqui nullum ius exprimit incurri irregularitatem ob homicidium privata auctoritate factum non culpabiliter v.g: in ebrietate præter omnem opinionem, scilicet, quia vinum est longè generosius, quàm existimatur aut quia vino immixtum est aliquid pro-

movens

movens ebrietatem vg: sal. Proba-
 tur 2dò. Irregularitas non contrahi-
 tur ob homicidium, nisi illud sit fa-
 ctum à ministro publico, quamvis iu-
 sté vel à privata persona iniusté, ut
 docent, Turrianus, Diana &c. atqui
 hoc in nostro casu non supponitur E.
 Hinc refertur cum Gobat n. 3. Eos
 qui promoverant mortem alicuius
 iusté supremo supplicio affecti, non
 contraxisse irregularitatem, nisi pro-
 moverint publica autoritate instru-
 cti. Confessarios etiam tutissimos esse
 quando mortem hominis afficiendi
 supplicio accelerant, monendo, ut ipse
 surgat, aut monendo carnificem, ut
 bonum pulverem ori hominis cre-
 mandí applicet, vel ut latronis româ
 frangendi pectus valido, primoq; i-
 ctu quatiat, ut citius liberetur cru-
 ciatu. Sed in hoc cavendum scanda-
 lum pusillorum, si metuatur; imò in
 praxi abstinendum ab hoc. R. 2dò.
 Probabile est, ebrium non fieri ir-
 regularem per homicidium in ebrie-
 tate

tate commissum, etsi illius periculum præviderit, si in advertendo illo periculo solum venialem culpam admisit. Tum quia id satis insinuat P. Coniag requirendo ad irregularitatem ex homicidio pecc: mort: contra ius naturæ. Tum quia Sotus l. 3. de iust: q. 1. à. 9. profitetur, se vix audere credere Caietano asserenti, ob homicidium, in quo solum intervenit culpa venialis, contrahi notam irregularitatis, hæc enim est pæna gravis. E. si sit culpa levis non incurretur. Hinc sequitur nec irregularitatem, nec excommunicationem incurrisse eum, qui in ebrietate occidit Sacerdotem, non præviso in ebrietate tali periculo. Nam etiam ad excommunicationem maiorem requiritur peccat: mort: cum contumacia.

R. 3tio. Homicidium in ebrietate mortaliter mala factum, si sit prævisum eius periculum, nec ei suffienter occursum, habet sibi annexam pænam irregularitatis, ut homicida neque-

nequeat ordines suscipere. Ita' omnes. Si tamen homicidium in ebrietate mortaliter mala factum non fuit prorsus prævisum sed contigit præter prudentem æstimationem, ac suspicionem non incurritur irregularitas, ita contra multos censent Facundez, Layman, l. 3. t. 3. p. 3. c. 5. n. 2. cum multis Theologis & Canonistis, & ratio est, quia tunc homicidium contigit sine culpa.

Ad 2. quæst: R. affirmativè. quia Id Greg: XIII. ad instantiam Jacobi Brzeznicki Canonici Posnaniensis concessit. Do verba Bullæ decerpta ex Epistola Pastoralis impressa Vilnæ Anno 1710. *Et nostra omnium Ecclesiarum sollicitudo, & vester erga Sedem Apostolicam affectus requirunt &c. & cum vos adversus hæreticos, latrones, & homicidas, nec non alios delinquentes prædictos criminaliter agere, & experiri, ac inquirere debitisq; penis coerceri, & puniri facere intendatis, si vobis ad id Apostolica suffragetur auctoritate*

L

thori-

thoritas. Et ideo nobis idem (Jacobus Brzezuicius pro parte vestra humiliter supplicaverit - - Vobis ut per Procuratores, à vobis deputari solitos quoscunq; hæreticos, sectarios, latrones, homicidas, & alios delinquentes præfatos, coram competentibus Judicibus accusare, & deferre, & experiri, nec non desuper quoscunq; processus, & inquisitiones formari, ac sententias ferri & promulgari, easq; solidæ executioni demandari petere, instare, & procurare absq; excousmunicationis, aut irregularitatis pœna, liberé, & licitè possitis, concedimus, & indulgemus, ac vobiscum quatenus opus sit, desuper dispensamus &c.

CASUS III.

Titius violentas manus iniecit in Clericum volentem, & consentientem, mandante Caio.

QUÆR: I. An percussus Clericum volentem & consentientem incurrat excōmunicationem.

Quæ: 2dò. An vitandus sit ille,
de quo non constat, quod Clericum
notoriè percusserit?

Q. 3tio. An mandans percuti Cle-
ricum incurrit excommunicationem 97
cùm mandatus mandatum execu-
tionis dedit, mandante reconciliato?
Prænoto nomine violentæ iniectio-
nis manuum, Theologos intelligere, ac-
tionem externam, iniuriosam, confi-
scentem in factis, & contingentem
personam Ecclesiasticam sive imme-
diatè, sive mediatè.

Prænoto 2do. Nomine Clerici in-
telligi initiatum primâ tonsurâ, aut
aliquo ordine, etsi conjugatus sit, mo-
dò deferat habitum Clericalem, &
non sit bigamus; adeoq; affici ex-
cōmunicatione etiam eum, qui percu-
tit Clericum degradatum verbaliter
tantùm, vel Clericum irregularem,
aut per excommunicationem etiam
vitandum, quia hi non amiserunt pri-
vilegium Canonis, Jam ad 1. quæ: R.
affirmativè. Ita expresse habetur in

cap: contingit de senten: excom: &
 Ita DD. CC. cum Suarez d 22. f. 1. n.
 59. & ratio est, quia tunc fit iniu-
 ria, & Clerico & statui Clericali, cum
 Clericus etiam volens percutitur, v.g
 in pœnam, quod hunc statum sit am-
 plexus.

Dices volenti & scienti non fit ini-
 iuria, E. R. D. Ant: non fit iniuria,
 cum volens & consentiens consentit in
 his, in quibus potest consentire C. A.
 in quibus non potest consentire NA.
 Privilegium enim de non percutien-
 do Clerico sub pœna excommunica-
 tionis concessum est toti Ordini Cle-
 ricali, & statui, cui unus Clericus
 non potest præiudicare & cedere.
 Nam persona privata, non potest ce-
 dere privilegio concessio communitati,
 aut toti alicui Ordini. Cum ergo
 Clericus non possit consentire in sui
 percussione, eo quod ipsius percus-
 sio vergat in damnum aliorum, se-
 quitur illum, qui percutit Clericum
 volentem, facere illi iniuriam, imò
 toti statui Ecclesiastico.

Sic dum homicidium committitur non solum fit iniuria occiso, sed etiam Reip: etsi occisus forte consentiat in occisionem sui.

Ad 2dum quæsitum R. 1. illum qui percussit Clericum non esse notoriè excommunicatum, nec vitari debere ab illo, qui vidit eum percutientem, si id necdum sit aliis hominibus notum. Ita LaCroix n. 179. Castrop: Bonac: d. 2. p. 2. q. 3. &c. contra Suarez, Dicast: d 2. n. 425. & alios putantes, ad hoc ut vitetur percussor Clerici, sufficere, si id notoriè alicui constiterit. Ratio nostra est, quia conc: Constantiense ait: *Salvo, si quem pro sacrilega manuum iniectione in Clericum, sententiam latam à Canone, a deo notoriè constiterit incurrisse, quòd factum non possit aliquo tergiversatione celari, nec aliquo suffragio excusari.* E. videtur requirere, ut sit simpliciter notorium, quòd in excommunicationem quispiam inciderit. Ergo debet multis esse notum, ita ut in

iudicio negari non possit. Et cum
 hæc interpretatio sit favorabilis ani-
 mabus, præferenda est alteri, præfer-
 tim, quod conc: Constan: voluerit
 auferre dubia ad pacandas innocen-
 tium conscientias, ne pro quolibet du-
 bio cogerentur vitare excommunica-
 tos, subirentq; periculum peccandi;
 ut habet CC. Ut ergo percussorem
 Clerici teneat vitare, non est satis,
 quod tres vel 4 viderint, quia ideo
 non est simpliciter publicum. Nec
 sufficit, quod sit notorium notorietate
 iuris, hoc est, quod sit notum, vel
 per sententiam iudicis, vel per con-
 fessionem rei in iudicio, vel per testi-
 um depositionem iuridicam. Sed re-
 quiritur notorietas facti, hoc est, ut
 notum sit personis multis, vel maio-
 ri parti communitatis, quæ factum e-
 videnter sciat. Hinc delictum com-
 missum coram decem non est notori-
 um respectu magnæ civitatis, quam-
 vis sit notorium respectu Collegii,
 aut vicinæ, ut ait Bonac: Hinc patet
 me

me non teneri vitare eum, qui coram me percussit Clericum eo tempore, quo non aderant tot testes, qui sufficiunt ad faciendum delictum notorium: ut ait Avila &c. quia factum illud, quamvis mihi certum sit, & notum, non appellatur absoluté notorium.

Ex. 2do. Quamvis factum percussionis Clerici sit notorium, si tamen accedat dubium iuris, non teneris vitare percussorem, vg: si aliquis in publico foro coram multis percussit, sed allegat, se ideo non incurrisse excommunicationem, quia dicit se percussisse, vim vi repellendo, vel nescivisse illum esse Clericum, vel se ioco percussisse, talis non est vitandus. Ita Suarez, Fill: Avila &c. cum Pignateli t. 4. conf: 133. qui infert, regulariter requiri, ut talis percussor per Judicem denuntietur, quia alias poterit aliqua tergiversatione, vel excusatione celari. Debet tamen huius excusatio iuxta Bonac: esse pro-

babilis' aut probabile [dubium ingere-
 rere. Nam si contingeret eam fa-
 ctam esse, adhuc esset excommuni-
 catus vitandus, cum ficta excusatio
 non certitudinem facti & ex alia par-
 te omnes delinquentes soleant sua
 delicta excusare, unde sequeretur
 nullum excommunicatum esse vitan-
 dum.

Et. 3tio. Si fama publica esset, cap:
 cum desereres de sent: excom: dicitur,
 percussorem Clerici esse vitand-
 dum. Intellige si fama orta sit à fi-
 de dignis & faciat moralem certitu-
 dinem, tunc etiam sufficit ad notorie-
 tatem facti, ut notat Castropalao n.
 8. Putat tamen Avila, & Dicastillo
 n. 404. non sufficere famam, quod
 publicè percussisset. Imò Suarez, Mo-
 lina, Dicastillo n. 404, censent, non
 sufficere publicam infamiam, quando
 hæc non procedit ex evidentia facti
 per testes oculos, quia aliàs non di-
 citur notorium. sed famosum. Ad-
 dit Dicast: n. 427. si quid fiat in
domo

domo privata | coram 7. non esse no-
torium, si autem fiat in foro censeri
notorium, & si fiat in conventu Reli-
giosorum, non ideo esse simpliciter
notorium.

Ad 3^{ium} quæsitum B. affirmativè.
Ita Lessius, Silvester de excom: q. 5.
Reginaldus n. 216. &c. Ratio est, quia
ad incurrendas censuras prærequiri-
tur quidem, & supponitur pecc: mort:
non tamen necesse est, ut pecc: mort:
tunc committatur, quando censura in-
curritur, sed sufficit peccat: mortal:
prohibitum sub censura, commissum
antea fuisse. Idem in simili docet Su-
arez tom: 5. d. 44. § 1. 5. de eo, qui
causam dedit homicidii, sed ante se-
cutum effectum mortis, egit pæni-
tentiam de suo delicto, hic enim non
excusatur ab irregularitate; quia sicut
pænitentia non tollit irregularitatem
tam contractam, ita neq; facit, ut in
prædicto casu non contrahatur.

Dices, qui tempore suæ amentia
approbat percussorem Clerici non
incur-

incurrit excommunicationem. Ergo etiam mandans Clerici percussione[m], non incurrit excommunicationem, si fuit tunc in gratia DEI cum mandatar[ius] mandatum exequeretur. R. cum Molina CANC. quia praedictus approbator, eo tempore, quo erat amens, non potuit humano modo approbare percussione[m] Clerici, & mandare, quam postea mandavit is, qui nunc existit in gratia.

CASUS IV.

Titius & Berta vescuntur carnibus in quadragesima, non abstinendo etiam à cena Titius quidem, quia est dispensatus ad carnes. Berta verò, quia licet non sit dispensata ad illas, est tamen praegnans.

Quæritur 1. An dispensati ad carnes edendas, possint pluries comedere illas, si unica refectio sit eis satis

Quæritur 2do. An praegnans obligetur

getur ad ieiunium quoad quantitatem.

Prænoto plerosq; DD. consentire, quod dispensatus ad carnes ob iustam causam vg: ob infirmitatem, vel ob debilitatem virium, impediendam ob eunda rite munia, nec restaurabilem unica refectione, possit aliquoties in diem comedere carnes. Cùm enim superior cum tali dispensat ad carnes, intelligitur dispensare pro causæ exigentia, quæ crebriorem (ut supponitur) svadet refectionem. In hoc dubitatur, utrum dispensati ad carnes edendas, possint pluries carnibus vesci, si unica refectio sit eis satis? Bifariam divisi sunt Authores, alii affirmant cum Tambur: Fill: Led: Caiet: & aliis multis: Fundamentum eorum n est, quòd si quis semel comederit carnes, tam eo die liber est à ieiunio, cùm id illi sit tunc impossibile. Nam de essentia ieiunii iuxta CC. DD. cum D. Thoma est abstinencia à carnibus. Sed hoc fundamento multum probatur, scilicet posse eum pluries

98.

ries comedere licite carnes, qui eas
 semel in quadrag: gulæ svasu come-
 dit. Nam etiam ei illa die est im-
 possibile ieiunium. Negativam am-
 plexurus suppono illum, qui dispen-
 satus est ad carnes, ideo dispensatum,
 quia illi cibi esuriales, pisces vg: &
 oleum valde nocent, quòd detrimen-
 tum ex aliis cibis secururum, possit
 carniùm esu amoliri, ita ut causa, ob
 quam data est dispensatio, pro unica
 duntaxat militet refectione. Hoc sup-
 posito R. dispensatos ad carnes eden-
 das non posse pluries comedere illas,
 si unica resectio, eis satis, quia non
 sunt dispensati ad multiplicem car-
 niùm eodem die comestionem, sed
 solùm ad unam, cùm causa solùm pro
 una militet refectione. E. cons: certa,
 nam quando cum subdito non dispen-
 satur in lege, non potest ponere quid-
 quam contrarium legi. Jam verò lex
 Eccl: non solùm prohibet unam, sed
 etiam plures carnis comestiones.
Hinc iuxta receptissimam Theologo-

rum

rum sententiam, toties quis peccat,
 quoties die ieiunii carnes comedit?
 Confirmantur dicta: Dispensatio in-
 ferioris in lege superioris sine iusta
 causa, ex CC. Doctorum, est inva-
 lida, ac proinde non excusat à trans-
 gressione præcepti. Nam qui nomi-
 ne alterius sine causa dispensat, dis-
 sipat: atqui in nostro casu dispen-
 satus supponitur, solùm habere cau-
 sam, ut semel edat carnes, ergo ad
 exigentiam causæ supponendum est ei
 datam dispensationem ab inferiore.
 Tenet tamen dispensatio sine causa
 data à legislatore, vel parem pote-
 statem habente; etsi peccet tam dans
 quàm petens dispensationem contra
 ius naturale, dictans partem debere
 conformari suo toti, nisi iusta causa
 excuset. Illustrantur dicta ex regula
 communiter approbata, ut habet Me-
 dina in cod: de ieiunio q. 5. quòd
 quando alicui fideli ob causam ali-
 quam permittitur in die ieiunii ab
 Ecclesiastica disciplina in aliquo re-
 cedere

cedere, in tantum id illi permittitur, quantum se extendit talis causae indigentia: Atque dispensatus hic supponitur habere causam tantum pro unica carniū in die comestione. Ergo haec unica solum illi est concessa. Licet enim exemptus sit à lege, qua simpliciter prohibentur carnes in quadr: non tamen eximitur ab eadem lege, quā 2da & tertia carniū comestio prohibetur. Cum enim haec lex ad plures comestiones extendatur, idem ab illa soluto contingit, ac ei, qui à una lege est exemptus beneficio Principis, non enim eo ipso eximitur à cæteris.

Probat 2do. Qui per privilegium potest horam ieiunii debiti praevinire, non eo ipso à ieiunio est liber, iuxta omnes. Ergo etiam in nostra suppositione dispensatus ad carnes, non est eo ipso totaliter ieiunii lege solutus. Probat 3o. cap: cum dilecti de dolo & contra mac: necessitas & iusta causa. qua

excus-

excusat ab integro ieiunio, non excusat ab omni parte eius. Præscriptum enim Eccl licet in totum servari potest, servandum est, præsertim cum finis ieiunii sit mortificatio carnis & potest haberi unica carnis comestione in nostro casu.

Probatur 3to. Argumento ad hominem: iuxta adversarios ut Tamb: & Joan: Sanchez in select: d. 5. n. 13. Dispensatus ad comedendas tantum semel in diem carnes, non potest ea pluries licite edere, quia præceptum abstinendi à carnibus toto perdurat die, sed in nostro casu dispensatio supponitur data pro una tantum refectione iuxta exigentiam causæ. Ergo nec sola dispensatio potest esse iuxta causam faciendi aliquid oppositum legi, sed debet fundari in causa. Neq; in dubio præsumi debet (ut bene notat Reginaldus) dari dispensatio à Papa, ne ipse in destructionem, non in ædificationem potestate sua uti videatur, in re tanti momenti, quanti est
ieiun-

ieiunium Eccl: Si dicas. Qui liber est à ieiunio potest licité canare, sed in nostro casu dispensatus, est liber à ieiunio. E. R. DM. qui liber est à ieiunio tam quò ad quantitatem, quàm quò ad qualitatem potest licité canare CM. qui liber est quò ad qualitatem, & non quò ad quantitatem, N. Mai. Dispensatus in nostra suppositione non est liber à ieiunio quo ad quantitatem, sed solùm quo ad qualitatem ciborum. Sic iuxta Azor licét unica refectio sit de natura ieiunii Eccl: tamen liber à ieiunio quo ad quantitatem, non est liber quo ad qualitatem vg: feriis 6tis. Nam licet in uno, essentia ieiunii non seruetur, debet seruari in alio, nisi quid oblit? Ieiunium tamen quo ad quantitatem solam, vel quo ad qualitatem solam non est rigorosè ieiunium, sed potius abstinentia simplex. Nec dic cum Azor, Caiet: Consuetudo est, ut dispensatus ad carnes prandeat, & canet sine scrupulo. Nam hæc consuetudo valet

valet tantum, cum quis iustam causam habet pluries in die comedendi carnes.

Dices I. Cessante causa dispensationis simpliciter, dispensatus potest adhuc licite semel die ieiunii comedere carnes, nam cessante causa dispensationis, dispensatio non amittit vim, B. N. A. prop: A. D. cessante simpliciter causa dispensationis dispensatio non cessat, si sit redacta ad actum irrevocabilem CA, nam cui dispensatum fuit in impedimento consanguinitatis, propter paupertatem feminae licet hac matrimonio contracto divitias obtineat, tamen matrimonium non est irritum. Cessante causa dispensationis, dispensatio non cessat. Si non sit redacta ad actum irrevocabilem. NA sic in nostro casu dispensatio non redigitur ad actum irrevocabilem, adeoque obligatio legis conditionate tantum extincta, vel ad certum tempus sublata, potest reviviscere, causa dispensationis cessante.

Dices 2do. Accessorium sequitur principale. Ergo cui conceditur principale, conceditur accessorium; atqui principale est prandium, accessorium cæna. Ergo cui conceditur prandere cum carnibus, conceditur cænare. *R.* Dist: ultimum conseq; cui conceditur prandere, conceditur & cænare, si iustam habet causam cænæ C. secus N. C. potest etiam negari suppositum subsumpti: nam in nostro casu non conceditur principale scilicet prandium, sed tantum cæna, seu unica per diem refectio.

99. Ad secundum quæsitum *R.* negativè. Ita Navarrus, Silv: Caiet: &c. quia non est mens Ecclesiæ, cum gravi dolore vel læsione naturæ ad ieiunium obstringere, atqui si prægnantes ad ieiunium etiam quo ad quantitatem obligarentur, gravem dolorem & læsionem prolis paterentur cum uberiore & frequentiore alimento pro se & fætu indigeant, quo non sumptis & earum, & prolis sanitas periclitaretur

CA-

CASUS V.

Tivius pollens quidem usu rationis, sed adhuc sexennis vescitur carnibus in quadragesima.

QUæritur 1. An sexennis usu rationis pollens, licité vescatur carnibus in Quadragesima?

Quær: 2do. An si illicitè vescitur, toties peccat, quoties carnes comedit?

Ante resolutionem noto, convenire DD. in hoc, quod pueris ante septennium completum, imo & postea, iuxta Joan: Sanchez l.3.n.31. si usum rationis nondum acquisierint possent dari carnes, quia cum hi non teneantur legibus Ecclesiæ, cooperatio non est ad actionem contra leges. In hoc dubitatur, an puero ante septennium doli capaci licité dantur carnes, & an is licité eas comedit? Silvius Lopez p.2. infr: t.2. 12 negat licitum esse in locis, ubi adesset consuetudo in contrarium. Sed rectius licentiam dandi & comedendi carnes parvulis

100

Ma 2

etiam

etiam doli capacibus, dant cum aliis
 Tannerus d. 3. q. 3. dub. 5. n. 99.
 Azor t. 1. l. 7. c. 17. Saa, Sanchez, &
 si adesset consuetudo in contrarium.
 Ratio est, quia parvuli ante septenni-
 um non ligantur legibus positivis.
 Ergo nec consuetudine, quæ est lex
 non scripta. Hæreo illis, & ad qua-
 situm 1. R. affirmativè. Quia leges
 positivæ in hac ætate in qua commu-
 niter lumen rationis oriri non solet,
 non intendunt obligare, & quod in
 uno, vel altero usus rationis accelere-
 tur, id fit per accidens.

Ad 2dum Q. R. affirmativè. Ita
 Diana tr: 9. de ieiunio f. 163. Toletus
 l. 6. c. 3. n. 5. Lessius &c. Ratio est
 quia quoties quis præceptum negati-
 vum, sive naturale, sive positivum
 transgreditur toties peccat, sed præce-
 ptum de non comedendis carnibus in
 quadrag: est negativum. Ergo quoties
 illud quis transgreditur, toties peccat.
 Nor probatur. Præcepti de non su-
 mmedis carnibus die ieiunii sensus est

ne ab-

aliis ne absolute sumantur, qualis negatio
 99. distributionem tribuit prædicato. E.
 z, & Dices: Qui in magna quantitate cibos
 um. esuriales in quadrag: sæpius come-
 nni- dit, non peccat graviter, nisi 2da co-
 tivis. mestione, supposito quod excesserit
 t lex annum 21. aliis autem comestionibus
 quæ non peccat nisi venialiter, ut sentit
 leges Lessius &c. Ergo etiam qui die ielu-
 nnu- nii comedit carnes, etsi prima come-
 solet. stione graviter peccet, non tamen pec-
 od in cat 2dâ vel 3tiâ. Probo conseq. &
 elere præceptum de non edendis sæpius ci-
 Ita bus esurialibus. & præceptum de non
 oletus sumendis carnibus sunt negativa præ-
 o est cepra. E. ad Antec: Medina Sylvius
 egati &c. respondent negativè, ratio eorum
 tivum est, quia sicut peccat, quoties quis
 præce- furatur, quoties plus quam semel in
 bus in die celebrat Missam extra casus ne-
 quotie cessitatis, peccat etiam toties, quoties in
 peccat die ieiunii comedit cibos esuriales quia
 on su- tam peccato furti, quam pluribus co-
 us est mestionibus contravenitur præcepto
 ab- negativo. Sed cum veriore sententia

M₃

Regi-

Reginaldi, Lessii, Dianæ &c. R. C. A.N.C. ad prob. Tolerus & alii dicunt præceptum de non sumendis sæpe cibis esurialibus esse affirmativum, sed falsum est, nam per illud non præcipitur aliquid ponendum, sed prohibetur poni comestio. Itaque ad probat. R. cum Reginaldo, Caiet. &c. & præceptum de non comedendis cibis esurialibus sæpius per diem, & præceptum de non edendis carnibus est negativum non eodem, sed diverso modo. Nam comestio carniū absolutè prohibita est in Quadrag: Multiplex autem comestio ciborum esurialium non est prohibita absolutè, sed per respectum ad aliud, scilicet, ad conditionem ieiunii, quæ est, ut ieiunans contentus sit una comestione, adeoq; dum transgreditur terminum unius comestionis, per alteram tantum comestionem peccat graviter, non per tertiam sicut si Semei sæpius transfuset torrentem Cedron contra prohibitionem sibi à Salomone factam l. 3.

Reg;

Reg: c. 2. non sæpius, quàm semel
 esset reus mortis. Itaq; distingvendū
 est inter præcepta negativa, nam illis
 quædam prohibentur, quia mala sunt
 intrinsecè, ut periurium, quædam ve-
 ro mala sunt tantū, quia sunt pro-
 hibita vel absolutè, idq; vel sine deter-
 minatione certi temporis, ut celebra-
 tio Missarum plurium eodem die ab
 eodem Sacerdote, vel cum determinā-
 tione certi temporis, ut esus carniū
 in quadrag: Quædam autem sunt
 prohibita per respectum ad aliud. Sic
 pluries in quadrag: comedere prohi-
 bemur per respectum ad conditionem
 ieiunii de una comestione.

Infertur. Qui semel carnes come-
 dit, non potest servare ieiunium, qua-
 tenus vetat primam carniū comestio-
 nem, potest tamen servare, quatenus
 vetat reliquas. Sic Sacerdos, qui sine
 necessitate celebravit bis, etsi non pos-
 sit servare præceptum Ecclesiæ, quo
 prohibetur plus, quàm semel celebra-
 re, potest tamen illud servare, ut vetat
tertiam celebrationem.

CASUS VI.

Titius ductus desiderio plurima congregandi apud DEUM merita tale nuncupavit votum: Voveo DEUS me facturum, quidquid capax voti totâ vitâ faciam.

Quæritur. An validum sit huiusmodi votum?

Ante resol: suppono, votum esse voluntariam, & deliberatam promissionem factam DEO de bono aliquo meliori, quam non ieiunare. Jam
 IOI ad Q. in Acad: Vilnen: resolutum R. affirmative Probo 1. Votum de materia possibili, & honesta est validum iuxta omnes, sed votum in nostro casu est tale. Ergo est validum Probo 2 Illud votum est valid: cuius transgressio est peccaminosa, sed voti prædicti transgressio est peccaminosa. Nam si quis hoc voto facto, dicat vgt coronam, sed nolit ex obligatione huius voti eam recitare, is defacto peccaret contra Religionem, tanquam
 trans.

transgressor voti. Probo 3tio. Juxta
 Claud. LaCroix, valet hoc votum:
 voveo me salva sobrietate bibiturum
 quandocunq; bibam, voveo me hone-
 sté iusurum, quandocunq; iudam. E.
 etiam votum in nostro casu valet.

Prob. 4to. Validum est votum facien-
 di omnia ex Latria, Hiperdulia &
 Dulia, item votum faciendi, & patien-
 di omnia pro conversione infidelium.
 E. A. est Patris Kwiatkiewicz in fa-
 ce Ascetica. Conseq probt; Similis
 est voti sensus in Antecedente, & in
 consequente. Nam etiam voti in an-
 tecedente est sensus talis. Voveo me
 facturum omnia ex amore DEI &c.
 quæcunq; faciam, voveo me passurum
 omnia pro conversione infidelium,
 quæcunq; patiar. Prob: 5to. Votum
 præfatum nihil habet contra fidem,
 vel bonos mores. E. est validum,
 nec est contra rationem, cum sit de re
 meliori & possibili. Prob: 6to. Vo-
 tum meritorium gratiæ est validum,
 sed votum in nostro casu est merito-
 rium

rium dum fit, & dum opera voto a-
 pta ponuntur. Accedit enim ex hoc
 voto specialis honestas Religionis.
 Nec refert, quòd tunc quis non co-
 gitet de hoc iam factò voto, dum ali-
 quid boni facit. Nam multa fiunt ex
 voto habitualiter tantum. Verè enim
 satisfacit voto, uti & iuramento, ac
 pœnit: Sacramentali, qui opus promis-
 sum, vel sibi iniunctum ponit, quam-
 vis non habeat intentionem satisfac-
 ciendi voto &c. Vota enim sunt leges
 quasi particulares, quas homo sibi im-
 ponit, hinc solum obligant ad sub-
 stantiam actûs. Et sicut legi commu-
 ni vg: de audienda Missa die Festo
 potest satisfieri, & si quis nesciat esse
 diem Festum, ita potest quis legi par-
 ticulari voti satisfacere, & si sit im-
 memor voti: ut habet CC. cum La-
 Croix.

Dices 1. Hoc vetum, Voveo me
 facturum ea, quæ me facturum vove-
 bo: est nugatorium E. etiam. R. N.A.
 nam sensus talis est: Voveo me imple-
turum vota facienda.

Dices 2do. Non valet hoc votum: voveo me facturum, si quid aptum voto fecero. E. R. N. A. Votum enim hoc est de materia possibili, meliori & licita. E. est validum. Sicut enim peccaretur hoc actu. Volo hodie peccare, si quid peccabo; ita hic actus, Voveo me facturum siquid aptum voto fecero, est meritorius. Præterea votum in antecedente positum, æquivalet voto consequentis. Dicere enim: voveo me facturum, quidquid aptum voto faciam, perinde est, ac dicere: voveo me facturum, si quid aptum voto faciam, cum utrumq; habeat pro obiecto liberam voluntatis determinationem ad licite ponendum aliquid aptum voto. Bene enim sic arguo. Voveo me facturum, si quid, vel quidquid aptum voto faciam, sed hoc & illud faciam vg, eleemosynam dabo, ieiunabo &c. E. voveo me facturum hoc & illud vg. eleemosynam daturum, ieiunaturum &c.

Dices 3. Nugaretur, qui sic voveret

veret. Voveo me ingressum Religionem, si ingrediar eam. E. etiam nugatur sic vovens. Voveo me facturum, si quid aptum voto faciam.
 R. 1. N.A. in casu, quo quis hoc votum, prorsus libere deliberando de vitæ statu emittit. Nam tunc habet talem sensum: si me libere determinavero ad efficacem ingressum Religionis, volo illum ponere, etiam ex obligatione voti. R. 2. C.A. in casu, quo quis hoc votum emittit, volens evadere periculum mortis per votum Religionis, sed N.C. Nam taliter vovens, & vellet præsens mortis periculum evadere, & nollet; vellet, ut supponitur; nollet, quia sibi relinqueret libertatem ad Religionem ingrediendam, vel non ingrediendam licité.

Si dicas: etiam in hoc voto; Voveo me facturum, si quid aptum voto faciam; relinquitur libertas ponendi actiones voto aptas, vel non ponendi licité. R. D, A. relinquitur libertas ponendi

ponendi actiones voto aptas excluso motivo facti voti. N. A. peccaret enim, qui facto hoc voto, determinaret se ad ponendam actionem aptam voto, & nollet eam ex obligatione voti facere Rel nquitur libertas &c. ex suppositione antecedente liberam voluntatis determinationem, C. A. Votum enim praefatum habet pro objecto actiones aptas voto, ex suppositione consequenti determinationis liberae ponendas, nec obligat determinatè, & ex suppositione antecedenti, ad aliquid simpliciter ponendum, sed obligat ad aliquid indeterminatè, ad quod scilicet voluntas se libere, & efficaciter determinabit.

CASUS VII.

Regularis Superior tempore pestis, duobus Sacerdotibus, Zelantio scilicet obsequiosam pestiferorum curam in virtute Sanctae obedientiae committit: Domorno autem solam custodiam claustrum demandat

dat. Zelantius desiderio mortis, ne amplius DEUM offendat, neglectis cautelis, & industriis communibus, necessariis ad conservationem suæ vite, peste afflatus obit. Post ejus obitum Domornus enixè rogatus, ad juvandas periclitantes extremè animas, relicta domo, post aliquot dies in obsequio pestiferorum, reus peccati mortalis cum sola attritione decedit.

Quaritur 1. An possit Superior sub obedientia præcipere obsequia pestiferorum externorum?

Q. 2do. An liceat in pestis pericula sine ullis præservativis cæterisq; industriis adversus infectionem se ingerere, eo solo fine, ut quis tantò citius moriatur, & consequenter constituatur in eo statu, in quo nequeat DEUM offendere?

Q. 3tio An rectè egerit Domornus relicta custodiâ domûs, inserviens pestiferis?

Q. 4to. An sufficit ad salutem hominis in peccato mortali constituti,

& in

& in obsequio caritatis morientis;
sola attritio;

Ad Q. I. B. I. negativé. Quia obsequia pestiferorum externorum præcipere, ad superioris iurisdictionem non pertinet, cum hæc obsequia sint res difficillima cum periculo vitæ præstanda. In rebus autem difficilibus valdè, (ut ait Joan: Allaza, tit: obed:) non tenetur subditus obedire, ut si iuberetur per plures dies in pane & aqua ieiunare, nisi ad hoc esset causa rationalis: hæc illæ. Hinc S. Bern: ait. Votum meum non adaugeat Prælati. Bonacina etiam dicit. Probabilius videtur non teneri religiosum cum magno cruciatu dare sibi membrum amputari, ob salutem totius corporis, ita iubente Superiore, quia hic actus, ut ait ille, est nimis heroticus, nec cadit sub imperium Prælati ob difficultatem.

Dices: Potest Superior præcipere curam domesticorum peste infectorum regularibus subditis. E. etiam exter-

externorum. R. CA.N.C. Nam ad pot
Superiorem tanquam ad bonum pa- vi
storem spectat, ut per se, vel per suos lis.
provideat bono subditorum, ovium tren
suarum: Et sicut Parochus, nisi ali- tun
quem loco sui æquè idoneum substi- nese
tuat, nequit absq; peccato gravi de- elic
ferre suos parochianos, peste affectos, & n
sic & Superior regularis vel per se, vel esse
per aliquem tenetur in gravi pestis ritu
casu suis fulcro, quæ ratio pro ex- diff
ternis non militat. in h

R. 2do. Si est verè extrema ne- gan
cessitas, & desunt alii, nec haberi pos- lo,
sunt, potest & debet Prælatus reli- rita
giosus suis subditis præcipere, ut mi- vita
nistrent externis in peste Sacramen- nec
ta. Ita Sanchez l. 6. mor: c 2. n. 55. solu
& Gobat in exper: Theol: f. 20. Pa-
tio est. Quia ad ministranda exter- loq
nis in peste Sacramenta, dum extre- mo
ma necessitas urget, & alii haberi ne- aliq
queunt, tenentur regulares lege na- tam
turali, à qua status religiosus non e-
ximit: sed est obligatio tunc talento &
po-

potestatis Sacerdotalis uti non tam
 vi obedientiæ, quàm vi legis natura-
 lis. Porro necessitas Spiritualis ex-
 trema, iuxta Gobat in Theol: exper-
 tunc est, cum homo reus pecc: morte
 nescit elicere contritionem, vel si scit
 elicere, eam non elicit, nesciens hic,
 & nunc ad salutem sibi necessariam
 esse. Jam vero gravi necessitate Spi-
 rituali laborat is, qui non potest, nisi
 difficillimè contritionem elicere, &
 in hac, soli Parochi ex sensu TT. obli-
 gantur vitam suam exponere pericu-
 lo. Regulares verò possunt ex cha-
 ritate, sed non tenentur cum periculo
 vitæ, succurrere proximo in gravi
 necessitate Spiritualis, sed in extrema
 solùm.

Ar 2dum Q. 2. negativè per se
 loquendo, Ita Gobat cit: quia cum ne-
 mo sit vitæ suæ dominus, non licitè
 aliquid facit ex directa intentione vi-
 tam abrumpendi E.

Dices licet ob bonum finem petere,
 & optare sibi temporalia mala, ut

N

corpo

corporis morbum, mortem &c. E. etiam licet in pericula pestis, sine ullis præservatis se dare, eo solo fine, ut quis tanto citius moriatur, & in statu illo constituatur, in quo nequeat Deum offendere. R. 1. hoc argumentum probat multum, adeoque nihil, probat enim licere effringere carcerem ad liberandum reum, cum liceat id optare & svadere reo, imò instrumenta ad id suppeditare. R. 2. D. A. licet ob bonum finem sibi optare mortem à D. DEO inferendam C. A. procurandam ab illo, qui illam optat. N. A. Q. hic, quæ sunt illæ præservativæ contra pestem? R. Gobatt. 10. c. 2. se: 2. dat has: Ne ieiuno stomacho accedas, nisi necessitas extrema urgeat, peste infectum. Halkum eius, quo ad potes, commode declina, tene inter te, ac ipsum, faculam accensam Utere vestibus, si habere queas minimè villosis, ac muta frequenter, si potes, lustraque flammâ. Si quam alterationem sentias in corpore, provoca

sudo.

sudorem copiosum. Bona est illa cau-
 tela, quam Theologi tradunt, scilicet
 ut neminem teneri integram material-
 iter confessionem penitentis peste affe-
 cti excipere, si sit periculum infectio-
 nis, sed potest aliquo à longé audito
 peccato dare absolutionem. Consul-
 tissimum quoq; est domum affectam,
 nisi sit magna necessitas, non ingredi,
 sed sub libero Jove confessionem ex-
 cipere. At ego duos novi unum Pul-
 toviæ, alterum Varsoviæ. Primus
 sepulturæ pestiferorum, & civitati
 Præsidentis dicebat, se à peste immu-
 nitatem evasisse, quod quotidie mane
 jeiunus biberit quartam vini Hun-
 garici. Ado autem pestiferis Sacra-
 menta toto anno ministranti propriæ
 urinae seu lotii bonam quantitatem e-
 potasse jeiuno stomacho, præservativa
 fuit medicina.

R. 2. ad idem Quæst: cum Gobat, si
 quis obsequatur Spiritui Sancto, qui
 est Magister Magistrorum, licité
 negliget cautelas, & Industrias, con-

tra infectionem. Ratio est, quia Spiritus Sanctus multos Sanctos, & Sanctas, tanquam Dominus vitæ instigavit, ut aliqua non modo ommitterent, sed etiam facerent, ex intentione directa peremptionis propriæ ad consequendum per illam aliquod bonum.

Ad 3^{ium} Q. R. 1. Non recte egressus Domorum, si præsentibus aliis Sacerdotibus operam navantibus obsequio charitatis, claustrum totum rapinis exposuit, quia fecit contra disertam voluntatem Prælati cum periculo gravi direptionis rerum.

R. 2do. Si fuit extrema necessitas spiritualis, & nullus Sacerdotum erat præsens, qui pestiferis inserviret, laudabiliter reliquid custodiam claustrum, & rerum Domorum, quia ut ait S. Chrisost: Unius animæ perditio tantam habet iacturam, ut nulla eam ratio possit dignè æstimare.

Ad 4^{tum} Q. R. negativè. Ita Gebat t. 6. casu v. in Theol: exp: Ratio est,

no est, quia mors in obsequio pestiferorum non facit, ex attrito contritum, cum huius nullum sit fundamentum ex Scriptura, vel SS. Patribus, vel TT. autoritate, quod autem non est Scripturae, vel SS. Patrum decreto sancitum, superstitiosis non est adinventionibus praesumendum.

Dices: Baptismus fluminis, fluminis, & sanguinis, item Eucharistia, & extrema unctio facit ex attrito contritum. **E** & mors in obsequio pestiferorum facit ex attrito contritum. **R. I.** Nego suppositum, quod Baptismus fluminis faciat ex attrito contritum, sed est formaliter ipsa contritio cum voto Baptismi fluminis.

R. 2do. Transeat prima pars A: & 2da de Eucharistia ac extrema unctione. Nam Vasquez & Lugo contra Suarez & Sotum negant Eucharistiam, aut extremam unctionem causare gratiam primam: & Nego Conseq: Disparitas est, nam quod baptismus v.g: sanguinis faciat ex attrito

N 3

trito

erito contritum; constat ex Scriptura,
 & Patribus. De Eucharistia etiam
 S. Thomas q. 79. art: 3. in O. ait, for-
 te enim primò non fuit sufficienter
 contritus, sed devotè accedens, con-
 sequitur per hoc Sacramentum gra-
 tiam charitatis, quæ contritionem per-
 ficit, & remissionem peccati: & S.
 Augustinus teste S. Thoma in 4.
 dist: 9. q. 1. à 3. ait. Eucharistia vivi-
 ficat etiam mortuos.

De extrema etiam unctione Jāco-
 bi quinto dicitur, si in peccatis sit, re-
 miltuntur ei, puta, quando quis bo-
 na fide ratus se non esse in mortali,
 cum attritione hæc duo Sacramenta
 suscipit. Quòd verò mors in obse-
 quio pestiferorum faciat ex attrito
 contritum, nullum est fundamentum.

Dices 2do. Martyrium facit ex
 attrito contritum. E. & mors in ob-
 sequio pestiferorum. Prob: Conf: II,
 qui in obsequio tali moriuntur, sunt
 verò Martyres, ut patet ex authori-
 tate Martyrologii Romani, quod

pridie

pridie Cal: Martii facit mentionem
 Alexandriae in obsequio | charitatis
 Defunctorum ut Martyrum. Item
 ex auctoritate quorundam Theol:
 quorum Princeps est Theophilus
 Raynaldus, R.C.A.NC. ad prob:
 Dico Auctoritates aliorum Theol:
 nobis consentientū opponendo. Mar-
 tyrologium etiam vocat in sensu la-
 tiore, & vulgari eos Martyres, qui
 sunt in obsequio charitatis defuncti:
 cuius ratio est, quia Martyrium stri-
 ctē sumptum est cruciatus letalis su-
 sciptus pro defensione fidei, vel vir-
 tutis alterius, sed qui moriuntur in
 obsequio pestiferorum, nihil patiun-
 tur pro defensione fidei, vel alterius
 virtutis, sed solum in exercitio cha-
 ritatis occumbunt. E. non sunt stri-
 ctē Martyres, aliās & boni Religiosi
 essent strictē Martyres. Primò, ra-
 tione paupertatis. Nam vere Mar-
 tyrii genus est, paupertas volunta-
 ria, ait S. Bernardus ser: 1. de ver:
 D. 2dò ratione castitatis, nam eo-

N₄

dem

dem teste ser: 2.º in cæna D. Genus
 Martyrii, facta carnis mortificare,
 3tio ratione obedientiæ. Nam ex sen-
 su S. Bonav: obedientia, palma tri-
 umphalis & nobile genus Martyrii
 decollat propriæ voluntatis caput.
 Hinc S. August: ser: 60, ad Fra-
 tres in eremo ait. Non putemus tan-
 tum in effusione Sangvini esse Mar-
 tyrium. Semper Martyrium est
 Christianis & Religiosis.

CASUS VIII.

*Titius contraxit absoluta sponsalia cum
 Berta, quibus mutuo consensu dissolutis,
 nupsit Caiæ filiæ prioris sponsæ.*

Quæritur. An sponsalibus mu-
 tuo consensu dissolutis perman-
 ear, aut ex matrimonio invalido
 etiam solum rato oriatur impedimen-
 tum publicæ honestatis? Si ita, an ad-
 hue Titius possit perstare in præfato
 103 matrimonio?

Prænoto, impedimentum publicæ
 hone

honestatis esse propinquitatem ortam
 ex sponsalibus, vel matrimonio rato,
 vi cuius neuter sponsorum validé
 contrahit cum consanguineis alterius
 in certo gradu. Hinc Titius spon-
 sus invalide nubit matri, sorori, filia
 Bertæ sponsæ suæ. Item Berta spon-
 sa invalidé contrahit, cum Patre,
 fratre, filio, Titii sponsi sui, quia hæ
 personæ attinguntur in primo gradu,
 ad quem duntaxat, iure novo exten-
 ditur impedimentum publicæ hone-
 statis exortum ex sponsalibus validis.
 Item si Caius nubat Gaia, sed matri-
 monium non consumet, non potest
 mortuâ Gaiâ, nubere consanguineis
 Gaia, usq; ad 4um gradum; nec vi-
 cissim Gaia consanguineis Cai mariti
 sui; quia impedimentum publicæ ho-
 nestatis ex matrimonio rato oritur
 usq; ad 4um gradum, iuxta Cano-
 nes. Hoc prænotato. R. ad 1. Q.
 punctum affirmativé, Ita Sanchez,
 Layman, Sporer &c. quia impedi-
 mentum publicæ honestatis est per-
 petu-

petuum; at non foret tale, si mutuo consensu sponsalibus dissolutis non permaneret. 2do sponsalibus validè contractis exurgit impedimentum publicæ honestatis, & contrahitur, non ex voluntate sponsalia contrahentium, sed ex voluntate Ecclesiæ. E. impedimentum publ: honest: in sponsalibus contractum non potest propria voluntate tolli. E. permanet, sponsalibus mutuo consensu dissolutis. Sicut permanet, si unus sponzorum religionem ingrediatur, vel moriatur; ut habetur c. Si quis apud Sponser n. 57.

Dices: Sententiam hanc, quod sponsalibus dissolutis mutuo consensu, cesset impedimentum publicæ honestatis, docuerunt graves DD. apud Tamb. & Gobat c. 15. & in praxi secuti sunt aliqui Episcopi, ac viri docti, & afferebatur pro ea declaratio Cardinalium Sacri officii. E. g. illa declaratio Cardinalium non est authentica, nec sufficiens ad legem sta-

tuen-

tuendam, ut dicit Sporer &c. & illam sententiam prorsus evertit, & certam alteram Sanchezii, Gobat &c. reddit alia novissima, & authentica declaratio eorundem Eminentissimorum Cardinalium sub Alexandro VII, apud Fagnanum in cap: ad audientiam de sponsab: & matr: & Tambur: c. 9. n. 7. quæ incipit: Jubente SS. Domino propositum fuit &c.

Dices: Per mutuum consensum in sponsalia contractum fuit impedimentum publ: honest: E. per mutuum dissensum solvitur. R. D. A. per mutuum consensum in spons: contractum fuit radicaliter impedimentum. C. A. formaliter fuit contractum. N. A. Nam impedim: publ: honestatis oritur ex voluntate Ecclesiæ, mox ut contrahuntur sponsalia. Hinc licet liberum sit contrahere sponsalia, vel non, tamen non est liberum contrahere, vel non contrahere impedimentum publ: honest: tam contractis sponsalibus,

Ad

Ad 2. Q. punctum R. affirmativé
 Ita Sporer & CC. Doctorum, uno &
 altero apud Heriquez reclamante. Ra-
 tio, quia quo ad matrimonium ratum,
 manet in vigore dispositio iuris an-
 tiqui, qua nascebatur hoc impedi-
 mentum, etiamsi matrimonium fuerit
 invalidum, dum modo non ex defectu
 consensûs. Si dicas; si ex matrimo-
 nio rato invalido oritur impedimen-
 tum publi honest: tunc qui matrimo-
 nium ratum invalidé contraxit cum
 Cata, sorore prioris sponsæ Bertæ,
 non posset, nec deberet ducere prio-
 rem sponsam Bertam. & N. A. hæc
 enim duo impedimenta, non habent
 vim reciprocam dirimendi, ut ait
 Layman, & Gobat. Non enim ex
 matrimonio rato invalido cum aliqua,
 oritur hoc impedimentum in casu,
 quo præcesserunt valida sponsalia,
 cum eius sorore, vel filia ut habet
 CC.

Ad 3tium Q. punctum antequam
 respondeam, suppono Titium nu-
 p̄sisse

psiss
 ta,
 gno
 bau
 doc
 legi
 tum
 mat
 rore
 bat
 n. 5
 den
 prio
 cum
 salit
 Rat
 bar
 quil
 nial
 dita
 solu
 ran
 tra
 pru
 gis,

plisse Caia; sorori prioris sponsæ Bertæ, quarum neutram carnaliter cognovit, quia fuit in sententia Busenbaum Pontil, Dianæ, Engel: &c. qui docent, sponsalibus mutuo consensu legitimè dissolutis tolli impedimentum. Et Titium posse perstare in matrimonio contracto cum Caia sorore prioris sponsæ Bertæ. Ita Gobat c. 157 & Sporer p. 4. c. 1. sec. 1. n. 57. ubi ait, non posse moveri prudentem scrupulum illis, qui secuti priorem sententiam contraxerunt cum sorore, v.g. prioris sponsæ, sponsalibus prioribus dissolutis mutuo. Rationem dat, quia iuxta legem Barbarius ff. de officio Prætoris, valet quilibet contractus, etiam matrimonialis, ex allegata prudenterq; credita autoritate legis, sed qui ex resolutione illorum Episcoporum, & tantorum DD. sic matrimonium contraxerunt, id fecerunt ex allegata, prudenterq; credita autoritate legis, scilicet declarationis illius Car-

dina

dinaltum, quasi habentis authorita-
 tem legis clarissimé loquentis, est
 revera talis non fuerit. E. valere
 debuerunt contractus illi, præsertim
 cum leges & Doctores toti sint in
 tuendo matrimonii bona fide contra-
 ctu valore, ne ex dissolutione gra-
 vissima orientur incommoda. Confir-
 ex responso Alexandri VII, qui in
 materia matrimoniorum dixit, ubi
 utrinq; essent opiniones probabiles,
 ut Missionariis sequerentur illas, quæ
 essent favorabiliores aliis. Certum e-
 nim est causam matrimonii esse favo-
 rabilem, In dubio autem semper
 standum est pro valore actûs favo-
 rabilis, adeoq; in dubio quocunque e-
 tiam positivo standum est pro valo-
 re matrimonii, sive contractis sive
 contrahendi. Conf: 2. Dicimus ideo
 Sacramentum penitentiae licité cõn-
 ferri, cum iurisdictione probabili,
 nec propterea exponi periculo fru-
 strationis, quia moraliter certum est,
 iurisdictionem in tali casu ab Ecclesia

supple-

suppl
 ter d
 tr: i.
 Ecce
 lum e
 valid
 quod
 aut q
 cité
 matri
 nitur
 pater
 matri
 tis de
 ravit
 decla
 quia
 bilis,
 ampli
 quod
 haberi
 Infr
 babil
 nitum
 vino,

ta-
etfi
ere
tim
in
ra-
ra-
ir:
in
ubi
les,
que
n e-
vo-
per
vo-
e e-
alo-
sive
deo
ōn-
illi,
fru-
est,
esia

suppleri, si forte desit, ut communi-
ter docetur cum Viva & Diana p. 8.
tr: i. r. 93. sed etiam ex benignitate
Ecclesie impedimentum dirimens nul-
lum est, & matrimonium habetur pro
valido, quando est solum probabile,
quod aliquid non sit impedimentum,
aut quod dispensatio si valida. E. li-
cite etiam cum hac probabilitate
matrimonium contrahitur, nec expo-
nitur periculo nullitatis. Id quod
patet ex praxi Ecclesie, quae semper
matrimonia contracta cum dubio iur-
is de impedimento dirimente, decla-
ravit valida, & quidem non ideo
declavit, quia fuerunt contracta, sed
quia causa matrimonii est favora-
bilis, & favores ex reg: iuris 15. sūt
ampliandi. Impedimentum etiam,
quod probabiliter non est dirimens,
habetur pro nullo.

Infer: i. cum Viva. si tantum pro-
babile sit, quod aliqua res matrimo-
nium dirimat iure naturali aut Di-
vino, potest Ecclesia sequendo opi-
nionem

nionem probabilem oppositam, matrimonium iuxta has probabiles opinionones contractum habere pro valido.

Infer: 2. cum LaCroix n. 42. Qui cum dubio speculativo suscipit matrimonium, ex sententia probabili, relicta tutiore, non peccat, nec incurrit penas intentatas per damnationem huius propositionis: Non est illicitum in Sacramentis conferendis &c. Ratio est, quia ob dispensationem Ecclesie, accedit circumstantia, quae sententiam illam ex directo probabilem facit reflexe certam, & practice tutam.

Infer: 3. Non valere matrimonium, si fuerit error facti, v.g: quia putabatur non esse consanguinea cum tamen esset: quia ubi non est error communis, sed privatus paucorum, Ecclesia quamvis posset, non supplet, nec dispensat. Ita CC. cum Gormaz. Attamen Cardenas, Sanchez &c. dicunt, quod quando in questi-

quae
que
bium
obsta
etiam
statu
posse

Titulu
lium
rejur

Q

ex it
quam
alter
quam
tate t
foro
tio pe
sectu

quasti-

quæstione facti ex coniecturis utrinque probabilibus, resultat purum dubium omnino invincibile, hoc non obstat contrahendo matrimonio, quia etiam hic, dum impedimentum est in statu puri dubii invincibilis, videtur, possessio jesse pro libertate.

CASUS IX.

Titius contra fidem primorum sponsalium cum Berta factorum, promisit jurejurando Caiæ matrimonium, subsequatâ copulâ.

Quæritur: Cui nubere debeat? Suppono 1. Utrumq; sponsum peracto sponsalium contractu ex iustitia obligari ad nuptias, ita ut quamdiu alter in promissione persistit, alter sine iniuria resilire nequeat; quamvis sponsalia sine ulla solemnitate testium clam contracta fuerint, in foro tamen externo requiritur probatio per testes, aut iuramentum, in defectu plenæ probationis, est CC. DD.

○

Sup-

104 Suppono 2. Titium animo contra-
hendi sponsalia promississe nuptias,
tam Bertæ, quam Caiæ, & tam hanc,
quàm illam acceptasse promissum, &
vicissim Titio repromississe matrimo-
nium. Nam si tantum promissionem
matrimonii acceptarent, & illud vi-
cissim non repromitterent, Titius non
faceret contractum sponsalium. Spon-
salia enim sunt, promissio mutua fu-
turi matrimonii. Actus etiã agen-
tium non operantur ultra intentionem
eorum.

Suppono 3. Bertam post contractum
sponsalia nullam dedisse occasionem
Titio, ut posset licite resilire, & spon-
salia nova cum Caiã inire. Iusta
autem causæ resiliendi à sponsalibus
sunt primò mutuus consensus. 2. Re-
ligionis ingressus. 3. Ordo Sacer-
dotii. 4. votum simplex castitatis. 5. alterius
vel utriusq; sponsi fornicatio. 6. Im-
pedimentum superveniens ut affinitas
7. superveniens notabilis mutatio in
sponsis, vel quo ad bona corporis, ut
si quis

si quis ex sponsis incidit in morbum incurabilem; vel quo ad bona animi, ut si quis ex sponsis gravi infamia macularetur, vel quo ad bona fortunæ, ut si dotem promissam negat ille, qui promisit. Jam ad Q. R. Titium per se loquendo debere nubere Bertæ. Ita Layman t. 10. c. 1. de spon: n. 5. corol: 2. Sanchez l. 1. de matr: d. 49. &c. CC. quia qui prior est tempore, potior iure, sed Berta fuit prior tempore in sponsalibus, E. est potior iure. E.

Dices 1. Sponsalia Caiæ sunt iuramento firmata: E. sunt potiora sponsalibus Bertæ R. C.A.N.C. Nam ius solum legitimum & non illegitimum iuramento firmatum, est potius iure iuramento non firmato. Jus autem Caiæ est illegitimum, & in præiudicium Bertæ. Nec iuri Caiæ favet lex Divina, ut non favet, si quis stiret scilicet gravem iniuriam facturum. Iuramentum enim non valet, quod cadit super rem illicitam, ut si quis iuret, se peieraturum. Oz Di-

Dices 2do. Si quis post votum simplex castitatis DEO promissum violavit puellam sub promissione matrimonii, debet illi nubere, omisso observatione voti. E. ex eo, quod sit prior tempore Berta, non sequitur, quod sit prior iure, quàm Cata, E. R. 1. Dianà negat Ant: quia deflorator virginis, emisso voto castitatis, debet servare votum, cum ad id urgeat promissio DEO facta. R. 2. meliùs Tamb: in Decal: l. 7. c. 5. de stupro C.A. quia debitum hoc ducendæ in matrimonium puellæ defloratæ, oritur ex delicto defloratoris, at votum castitatis est ex mera promissione. Debita autem ex delicto prius sunt solvenda, quàm debita ex promissione gratuita, ut docet CC. hinc si quis voveat centum aureos Ecclesiæ, & deinde furetur, prius debet reddere hoc, quod abstulit, illi, cui abstulit, postea votum adimplere. N.C. dissimilitudo. quia votum factum DEO non adeo urget, ut promissio facta homi-

hom
gidu
præi
concu
homi
facile
Si
sunt
missio
poste
licto,
debit
Titii
&c.
tum
deber
floral
Titii
salia
enim
R. 2.
ne m
is nul
Di
apud

homini. DEUS enim non est tam rigidus exactor, ut homo, & benigne præsumitur ius suum remittere in concurrentia iuris iustitiæ, quod est homini servandum, homo autem non facile ius suum remittere censetur.

Si dicas; Debita ex delicto prius sunt solvenda, quam debita ex promissione, sed sponsalia Titii cum Caia posteriùs inita, sunt debitum ex delicto, sponsalia verò cum Berta sunt debitum ex promissione. E. sponsalia Titii cum Caia sunt prius solvenda &c. R. 1. Hoc argum: probat multum adeoq; nihil, probat enim Titium debere nubere Caiæ, etsi eam non deflorasset, quod tamen nullus concedit. Titii enim posteriora cum Caia sponsalia essent debitum ex delicto. Non enim ei licebat contrahere cum Caia. R. 2. Si Berta debitum ex promissione matrimonii remittit Titio, poterit is nubere Caiæ.

Dices 3. Juxta regulam receptam apud Syl; ver: sponsalia n. 7. si duo

O₃

vincu-

vincula disparis potentie incompatibilia contrahuntur, fortius repellit minus forte, sed sponsalia cum Berta item cum Caia sunt duo vincula disparis potentie incompatibilia. E. fortius repellit minus forte, atqui sponsalia cum Caia sunt vinculum fortius, cum Berta minus forte. E. R. sponsalia cum Caia non esse per se loquendo, vinculum fortius nisi Berta cedat iure suo, uti cedere debet, si sponsalia clam, Caia vero inscia priorum sponsalium, coram Parocho, aliisq; testibus celebravit. Ita Layman, tr: 10. de spons: n. 5. c. 4. Tambur: 13. de spons: c. v. §. 5. Etsi enim per se loquendo, prioribus sponsalibus standu sit per accidens tamen, si sponsus intelligat sibi, & priori sponsae omni probatione icarentibus, etiam oblato iuramento, fidem coram confistorio negandam, sed censuris compellendum ad posteriorem sponsam, cum sui maiore infamacione &c. tali casu prior sponsa rationabiliter con-

tenta

tenta
bit.
viola
guun
tem
spons
ra c
mont
conc
iustit
tere
erit
inter
zda
Cum
non
sed
casu
Imò
prore
scien
decla
Soru
D
liter

tenta esse, atq; iure suo cedere debebit. Ita Sanchez d. 49. Item si ex violatione priorum sponsalium exiguum incommodum foret, grave autem famæ damnum metuatur 2dæ sponsæ, quæ priorum sponsalium ignara consentit in copulam spe matrimonii, præsertim si etiam prolem concepit, tunc tali casu, deceptor ex iustitia debet damnum mulieris avertere. Ita Layman cit: Hinc iudicis erit cognito periculo gravis damni interdum compellere deceptorem ad 2dam ducendam, ut docet Sanchez n.6 Cùm autem iudex per sententiam, non possit priorem iure suo privare, sed solùm declarare, ius eius in tali casu per naturalem æquitatem cessare. Imò si talis causa manifesta sit, deceptorem id ipsum exequi posse in conscientia foro, ante iudicis sententiam declaratoriam. Ita Layman contra Sotum.

Dices 4. Si equum Cneio liberaliter promissum, vendas Gaio, pretio

O4

acce-

accepto, & consumpto, teneris equum
 tradere Gaio, at per priora sponsalia
 Titius se in matrimonium Bertæ pro-
 misit, per 2da verò se quasi vendidit
 Caiæ recepto pretio copulæ, imò tra-
 didit se, seu corpus suum quo ad u-
 sum. E. per se loquendo Caiæ tene-
 tur nubere. R. C. I. p. An: ad 2dam
 R. Titium promississe matrimonium
 Bertæ non merò liberaliter, & non
 sine posita repromissione, sed pro-
 misisse onerosè, posita repromissione,
 qualis promissio non est, cum alteri
 equum promittis. Imo in prioribus
 sponsalibus recepit aliquid pretii pro
 sua promissione Titius, recepit enim
 repromissionem quasi pretium sua
 promissionis. Nec se potuit vendere
 Caiæ, receptâ copulâ, quasi pretio, si
 ante se quasi vendiderat, an inceperat
 vendere alteri. Si instes: Res
 vendita uni, & non tradita, si postea
 vendatur, & tradatur alteri, ei,
 cui iam est tradita debetur. E. etiam
 licet Titius promiserit tradere usum
 sui

sui c
 tame
 Caiæ
 Caiæ
 sui c
 luté
 conti
 cum
 quan
 illius
 posse
 posse
 to ab
 vende

Titiu
 tabil
 suam

Q

Q
 mun

sui corporis Bertæ, & non tradiderit, tamen cùm tradidit usum sui corpõris Caiæ debet per se loquendo nubere Caiæ. B. cùm Titius tradidit usum sui corporis sponsæ Caiæ, nihil absolute suum tradidit, cùm id fuerit contra ius prioris sponsæ. At equus cùm pro pretio traditur, traditur tanquam suus & proprius. E. traditio illius usûs corporis nullam legitimã possessionem fecit Caiæ. Sic non fit possessio legitima, dum quis rem furto ablatam etiam accepto pretio alteri vendit. & tradit.

CASUS X.

Titius & Caius litigaturi, munera notabilia iudici obtulerunt, ut quisq; in suam partem animum illius moveret.

QUæritur 1. An Iudici acceptatio munerum sit aliquo iure illicita?

Q. 2. Si est illicita, an tenetur ad munerum restitutionem?

Q.

Q. An peccat, qui iudici munera offert?

105 Suppono licere Iudicibus aliquid loco stipendii accipere, pro labore personali, qui iudicis studium, industriam, & peritiam requirit, & ad quem gratis exercendum non obligatur, quia licet opus exercendi iustitiam sit Spirituale, & ex hac parte videatur esse simoniacum aliquid accipere, tamen non est simonia aliquid accipere loco stipendii pro obligatione, qua se obligat Iudex ad exercendum illud officium eò quòd tunc Iudex locat, seu vendit obligationem, non opus iustitiæ, quod exercet. Obligatio autem, quæ quis se obligat ad aliquid faciendum temporale quiddam est, & pecuniâ æstimatur. At si Iudex habet à lege, vel conventionem stipendium certum sibi assignatum, vel quando habet beneficium cui annexa est iurisdicctio in litigantes, tunc nihil potest aliud loco stipendii accipere à litigantibus,

quia

quia
merce
pendi
iustum
illud
pro l
salar
foret,
scient
stitut
l. 45
pere
quan
extra
maior
offici
inson
cant
causa
Jam
mun
Jud
an h
hibit
nem

quia alias acciperet, aliquid ultra
 mercedem sibi debitam. Si tamen sti-
 pendium assignatum in pretium, in-
 iustum esset, neq; publica potestas
 illud auget, potest iudex tanto plus
 pro labore accipere, quanto maius
 salarium esse, oportebat, ut iustum
 foret, quoniam lex iniusta in con-
 scientia non obligat. Sylvester v. re-
 strictio q. 5. Dicastillo de iure & iust:
 l. 453. Possunt etiam Iudices reci-
 pere pretium maius, quam sit taxatum,
 quando propter litigantes, aliquem
 extraordinarium laborem manifeste
 maiorem assumunt, ad quem ratione
 officii non tenebantur, vg: ut noctem
 insomnem ducant, vel aliud profici-
 scantur ut citius, quam tenebantur,
 causam expediant. Nav: Mol: &c.
 Jam restat difficultas de acceptione
 munerum, quæ dantur ad movendum
 Iudicis animum in alteram partem,
 an hæc acceptio sit aliquo iure pro-
 hibita: itaq; R. 1. Iudici acceptio-
 nem munerum, quæ dantur ad moven-
 dum

dum eius animum in alteram partem esse iure positivo illicitam: ut constat ex l. plebiscito ff. de officio præsidii &c. Non intelligitur tamen contra eas leges peccare, qui accipit quidem munera, non tamen ut Iudex, nec tali intuitu dantur, sed ob amicitiam aliunde ortam, & contractam ob beneficia privata, danti collata, ob consanguinitatem &c. leges enim solum prohibent accipere aliquid occasione Magistratus. Ita Sanchez l. 3, consil. c. unico dub; 1. n. 21. & alii,

R. 2. Esse etiam illicitam iure naturali munerum acceptionem, quæ dantur ad movendum animum Iudicis in alteram partem. Ita Lugo d. 37 sec: 11. &c. Impossibile enim est moraliter loquendo, ut iudex, qui pendente lite accipit à litigantibus magnum aliquod donum, prostea in decursu causæ, & in prolatione sententiæ non propendeat multum in favorem plus offerentis. Munera enim excæcant prudentes & subvertunt
verba

verba Justorum Exodi 23. Et dato
 quod possit aliquis adeo rectus repe-
 riri, qui etiam donis acceptis conde-
 mnaret nocentem, tamen acceptatio
 munerum est periculum proximum
 pervertendæ iustitiæ, quia à commu-
 niter contingentibus est iudicandum.
 Sic peccatum fornicationis accipit suam
 malitiam ex damno prolis, quæ malè
 educabitur, quod inconveniens licet
 in aliquo particulari cesset, à com-
 munitè tamen contingentibus iudi-
 catur. Ita Lugo s. 619. Et sicut for-
 nicatio non potest contraria consue-
 tudine præscribi, eò quod coniciat in
 periculum malæ educationis prolis, sic
 donorum acceptatio non potest esse
 per consuetudinem licita ex eo, quod
 inducat efficaciter in periculum per-
 vertendæ iustitiæ. Nec dic ex Au-
 then: de Iudicibus 4, ne autem, re-
 cipiendi munera. Nam lex Iudicibus
 concedit recipere munera, quæ acci-
 piunt alio titulo, non eo quia sunt
 Iudices, vel permittit accipere mu-
 nera

nera exigua, seu xenia, sed & de his
 Eccl: 20. dicitur: Xenia & dona ex-
 cacant oculos iudicum.

Ad 2° dum Q. R. Judicem, ante fi-
 nitam litem obligari iure naturali ad
 restitutionem eorum munerum, qua
 data sunt ad movendum eius animum
 alias versabitur iudex in periculo pro-
 ximo pervertendae iustitiae, si retinea-
 munera.

Nec refert, quod iudex munerum
 liberaliter datorum dominium iure
 naturae acquirat. Nam hoc dominium
 tenetur se iure naturae spoliare, ne
 in periculo violandae iustitiae.

3° Quaesiti duplex potest esse sen-
 sus. 1. An peccat, qui Judici offert mu-
 nera? ad movendum eius animum in
 suam partem? 2° An peccat, qui of-
 fert ad redimendam iniustam vexa-
 tionem? Si primum R. peccat, qui
 munera offert Judici, quia illi dat oc-
 casionem gravis peccati. Si 2° dum
 R. non peccat. Ita Molina &c.

Porro tunc est vexatio iniusta,
 quan-

quando est periculum, ne iustitia u-
 nius clara pervertatur, vel quando
 Judex non est æqualis omnibus in
 expediendis eorum negotiis, sed ex-
 pediat prius eos, à quibus munera ac-
 cepit, alios autem differt in longum
 cum gravissimis sumptibus & mole-
 stiis. In dubio autem, iuxta Molinam
 an iniustitia illi fiet, et si ex affectu ad
 proprium commodum, timeat se frau-
 dandum iure suo non licet munus of-
 ferre.

Probatur iam 2da responsio. Non
 peccat, qui invitat alterum obstina-
 tum, ad peccatum minus, ne faciat
 maius, vg: ut vulneret potius, quam
 occidat, sed qui offert Judici munera
 ad redimendam iniustam vexationem,
 invitat ad peccatum minus, vexatio
 enim iniusta & gravis, est malus pec-
 catum Judicis, quam est acceptio mu-
 nerum. E. vide Dicastillo f. 465. In-
 vitatio tamen ad minus peccatum est
 malum simpliciter, si sit cum affectu
 & desiderio peccati minoris.

CASUS XI.

*Titius suspensus ab Ordine Sacro, causa
censuræ sublatâ, benedicit aquam, fru-
ctus, nuptias, mulierem post partum
juxta solemnitate[m] Ecclesiæ.*

Quæritur I. An incurrat irregu-
laritatem?

Q. I. An requiritur absolutio
à censura, causâ censuræ sublatâ, &
contumacia cessante?

106

Ad 1. R. affirmativè, quia viola-
suspensionem Ecclesiæ per exercitium
Ordinis Sacri: est CC. cum Bonac.
d. 3, p. 4. Benedictio tamen mensæ
non est exercitium Ordinis Sacri, cum
eam etiam laici præstare queant.

Ad 2. Q. R. affirmativè, & certum
est ex c. cum desideres 15. & cap.
Sacris 38. de sent: excom: Hinc Ale-
xander VII. damnavit hanc 44. prop.
Quo ad forum conscientia, reo cor-
recto, eiusq; contumacia cessante, ces-
sant censura.

**Nec obstat, quòd censura sit me-
dicina**

dicina, quæ definit morbo sublato. Nam censura est medicina, & pœna: hinc licet cesset ut medicina morbo sublato, non tamen semper cessat ut pœna, ut habet Viva ad prop: 44. Attamen per se expirat suspensio meré panalis, quæ fertur ad certum tempus in pœnam delicti ob peccatum meré præteritum: nam tunc non est proprié censura. In CC. Fieri etiam potest ex mente censurantis, vgdum dicitur: Sis suspensus, donec restituas, ut hoc ipso concedatur absolutio, si postea fiat restitutio ut aiunt Navarrus &c.

Infer: 1. Quamvis contumacia sit causa, ut ponatur censura, non tamen est causa, ut conservetur. Sic licet culpa sit causa pœnæ tamen sublatâ culpâ sæpe manet reatus pœnæ. Hinc quia causa positæ censuræ fuit voluntas Superioris, ita hæc eadem debet esse causa sublationis censuræ. Nec est alienum à pietate Ecclesiæ, velle eum censuræ obnoxium, qui se

P

corre

correxit, & non petit absolvi à cen-
 sura, & talis licet sit membrum Chri-
 sti & Ecclesiae, non tamen vegetatur
 influxu Spiritualis auxilii, quod ex
 publicis Ecclesiae suffragiis provenit,
 sed vegetatur influxu interno chari-
 tatis, & fidei.

CASUS XII.

*Resolutione sequentium quaestionum
 locupletior.*

QUaeritur 1. An homines non in-
 terdicti incurrant interdictum
 si post latum interdictum fiant
 convives populi interdicti?

Q. 2. An possit die nativitat^s Sa-
 cerdos celebrare tertiam vg: Missam
 qui in 2da vg: per errorem loco vini
 consecrav^t aquam & sumpsit? item
 an possit consecrare hostias, sumpta
 iam Communione, Sacerdos, propter
 multitudinem communicandorum?

Q. 3. An validum est matrimonium
 Titii peregrini, quod cum Berta etiam

pere-

peregrina coram Parocho non suo; mentitus se fixisse quasi domicilium in eius Parochia, contraxit contra fidem priorum sponsalium contractuum cum Caia, spe matrimonii imprægnata, cui ne nuberet, filium ex ea susceptum, e Sacro fonte levavit.

Q. 4. Quænam sii ratio agendi cū mercatore? quæ cum aliis?

Ad resolutionem primi quæsitii, suppono interdictum esse, censuram privantem participatione Sacramentorum, Divinorum officiorum, & Ecclesiasticâ sepulturâ. Itaq; ad i. Q. 107

affirmative. Ita Bonac: d, 5. p. 1 n. 16. &c. Tum quia homines non interdicti, fiunt pars communitatis interdictæ, si fiant concives populi interdicti: Tum quia Cives communitatis interdictæ, dum absunt hinc. tum fertur interdictum, subiacent interdicto. E. & homines non interdicti incurrunt interdictum si fiant concives populi interdicti. Antecedens est Salmi c. 4. n. 2. Alterii Avilæ &c.

Probo Conf: Tam hi, quàm illi sunt facti
 pars communitatis interdictæ E. Cõn- inno
 firm: Amentes aut infantes, qui tem- gvo
 pore lati interdicti generalis non ute- præ
 bantur rationis usu, acqñsito usu tes,
 rationis, subiiciuntur interdicto, & Neg
 capella addita Ecclesiæ iam interdi- C
 ctæ, item locus additus priori loco cilia
 interdicto, subiiciuntur interdicto, pop
 Ita Alterius d. 10, c. 5. E. etiam. loco

Obiicies 1. Interdicto populo non
 intelligitur interdictus Clericus, & e- Fill:
 contra. E. & interdicto populo non dom
 intelliguntur interdicti, qui post la- si ha
 tum interdictum fiunt pars populi pulu
 interdicti. B. cum Suarez & c. C. A. & M
 N. C. quia populus absolutè prola- C
 tus, solet distingvi à Clerico, & ac- qui
 cipi pro laico. Homines vero non subi
 interdicti, si fiant pars populi inter- & c.
 dicti non distingvuntur à populo, est,
 nisi tanquam pars à toto. nale

Ob: 2. Interdictum est pæna Ec- unur
 clesiastica. E. solos ligat nocentes veni
 atqui hi, qui post latum interdictum dicti
 facti

facti sunt pars populi interdicti sunt
 innocentes. E. & C.A. & C. distin-
 guo subsumptum, sunt innocentes
 præcisè secundùm se C. sunt innocen-
 tes, ut sunt pars populi interdicti.
 Nego subsumptum.

Ob: 3. Si unus habeat duo domi-
 cilia, unum in eo loco, in quo totus
 populus est interdictus, aliud in alio
 loco ubi non est interdictus, non sub-
 iacet interdicto. E. & cum Suarez,
 Fill: &c. Dist: Ant: Habens duo
 domicilia &c. non subiacet interdicto,
 si habitet in domicilio loci, in quo po-
 pulus est interdictus N.A. secus C.A.
 & N.C.

Ob: 4. Terra non interdicta, æ-
 quisita post interdictum locale, non
 subiacet, interdicto, ut docet Gobat
 &c. E. & homines &c. &. Disparitas
 est, quia interdictum generale perso-
 nale fertur in personas, ut faciunt
 unum populum, consequenter qui ad-
 venit, & fit pars illius populi inter-
 dicti, incurrit interdictum: sicut qui

recedit, cum desinat esse pars populi
interdicti, non remanet interdictus.
Interdicto vero locali non attendun-
tur loca, quatenus sunt sub uno Do-
mino, sed ipsamet loca singula affi-
ciuntur interdicto. Ad hæc si unus lo-
cus vendatur post interdictum, ad-
huc est interdictus, si verò alius post
latum interdictum locus acquiratur,
non remanet interdictus. Vide
Gobat.

Obi 5. Qui post latum interdictum
fit de Familia interdicta, non incur-
rit interdictum. E. & qui lato iam
interdicto, fit pars populi interdicti,
non interdicitur. R. C. A. N. C. quia
interdictum familiae est, particulare,
ferturq; in certas personas talis fa-
miliae. Interdictum verò communita-
tis est generale. Ita Suarez n. 6. Fili
&c.

Ad idum Q. quidam ipso facto
& praxi respondit affirmativè, sed
errores non sunt allegandi. Itaq; o-
mnino quo ad utrumq; punctum est
respondendum negativè.

Ratio primi, quia Sacerdoti non
ieiuno non licet celebrare, nisi sit
gravissima necessitas, ut metus ma-
ximæ infamæ, scandali, & aliorum
gravissimorum incommôdorum. Tunc
enim lex Ecclesiæ de naturali ietu-
nio non obligat.

Ratio 2di Quia consecratio Xsti
nequit licite poni, nisi iuxta ritum
ab Ecclesia præscriptum. Nec est
tanta necessitas communis, ut hic ri-
tus etiam ad dandum Viaticum o-
mitti queat.

3ti Q. & 4ti, ut clarior, & ad
captum resolutio fiat, instituemus e-
am per arcanum colloquium, seu per
rationem agendi Confessarii cum
pænitente male nupto, & per ratio-
nem agendi, cum mercatore Siti-
taque.

Ratio agendi cum pænitente
malè nupto.

Pænit: C.D.O. Ex mea & spon-
sæ parochia, veni ad alienam pa-
rochi-

rochiam: finxi me in illa fixisse quasi
 domicilium habereq; animum per-
 manendi potiore anni parte. Ibi con-
 tracto in facie Ecclesiæ matrimonio,
 post aliquot hebdomadas, contuli me
 ad propriam Parochiam. Conscien-
 tiâ urgeor, quòd coram proprio Pa-
 rocho non contraxerim, & dubito,
 an meum matrimonium sit validum.
 C. valeret tuum matrimonium, si
 habuisses saltem tu verum animum
 ibi figendi quasi domicilium, ubi
 contraxisti, sed quia talem animum
 non habuisti, tuum matrimonium non
 valet; debes illud iterum in facie Ec-
 clesiæ propriæ contrahere. P. si non
 valet, cum meâ ista quasi consorte
 furibundâ, & alterâ Rixâ natâ, ma-
 lo alteri nubere. C. licebit, sed tali
 matrimonio uti non licuit, dicquoties
 illo mala fide usus es? P. copulam
 habui vicibus 15. solam copulæ vo-
 luntatem cum tactibus & osculis vic-
 10. p.m. matrimonium etiam hoc con-
 traxi contra fidem priorum sponsa-
 lium

quasi
per-
t con-
onio,
li me
scien-
Pa-
bito,
dum,
m, si
mum
ubi
num
non
Ec.
i non
forte
ma-
tali
oties
ilam
vo-
vic:
con-
nsa-
n

lium cum Caia, cui nolens nubere
filium meum ex ea, à me impragnas
ta, natum levavi é Siero fonte, oro
Pater, an possum illi nubere? C. imo
debes. P. sed impedimentum cogna-
tionis Spiritualis dirimit matrimoni-
um. C. lex Ecclesiastica de tali im-
pedimento dirimente, non præiudicat
legi naturali obliganti ad servandam
promissis fidem, aliàs esset iniqua,
præciperet enim id, quod non licet.
In concursu etiam legis naturalis, &
legis humanæ prævalet lex naturæ.
Deniq; sua fraus nemini debet patro-
cinari. Ita DD. P. sed ego Caia
condicione inferiori fictè promisi nu-
ptias. C. si eam non impragnâsses,
probabiliter ei non tenereris nubere,
sed quia impragnâsti, non ideo liber
es quamvis fictè promiseris. Quia
sæpe fit, ut aliquis nobillor, seriò pro-
mittat, aut etiam ducat viliorē. P.
quid si Caia renuntiabit iuri suo?
C. si non timeantur prudenter gra-
viora mala, non potest renuntiare,
sed

sed tenetur urgere matrimonium, ut
 ita consulat bono prolis legitimandæ.
 P. ego Caiæ certam pecuniæ summã
 pro illata sibi iniuria offeram, C.
 cum damno prolis non legitimandæ,
 nequit hanc summam acceptare. V.
 Croix n. 72. P. inter malleum, & in-
 eudem positus, quò malorum deveni.
 C. nemo læditur nisi à se ipso &c.

Ratio agendi cum mereatore.

PÆnit: Vendidi mercem, aucto
 pretio eius ex eo, quòd illã valde
 egeret emptor, & erga eam affi-
 ceretur. C. rem alienam hoc est af-
 IIO fectum, & indigentiam ementis aucto
 pretio vendidisti. P. utiq; licet mer-
 cis pretium augere, si venditor illã
 ægre careat propter commodum &
 oblectationem. C. quid tum. Hoc
 commodum & oblectatio sunt res ven-
 ditoris pretio æstimabiles. P. sed ego
 mercis pretium auxi etiam ideo, quia
circa eam infortunium passus sum,
 C.

C. si infortunium commune multis mercatoribus induxit penuriam mercium, potuisti tunc pretium augere. Pretium enim vulgare saepe mutatur prout est copia vel inopia tum mercium, tum emptorum. P. at meum infortunium non induxit penuriam mercium. C. id debet vendi, quod est merci intrinsicum, & tanti, quanti communiter aestimatur, infortunium autem tuum est merci extrinsecum. Quantum pecuniae hac iniquitas tibi inuexit? P. fl. 200. C. quot erant huius mercis emptores? P. 15. p.m. C. teneris ad restitutionem iniusti pretii. P. imperito vendidi 3. centurias imaginum tymph: 39. vendendas timp: 15. requisitus postea, iureiurando affirmavi me consveto pretio vendidisse. Gemmam etiam valentem 100. fl. emi a quodam flor: 10. C. sic empti gemma non est tua: ut sit tua, fl. 90. debes venditori dare. Non enim tibi praesumitur quidquam voluisse donare. Non dices alieno.

III

alieno. Res alienæ sunt tanquam plumæ aquilarum, quæ alias plumas sibi mixtas consumunt, ut ferunt Historiæ. P. utiq; si agrum emerem, in quo thesaurum reconditum scirem, non tenerer quidquam venditori restituere. C. ita est, quia agrum tunc currenti pretio emeris. E. id non militat pro te. P. Mi Pater ego me non agnosco debitorem gemmæ venditori: nam illi inaul hanc gemmā valere 100. fl: sed ea me non indigere, hinc pro ea tantum fl: 10. dedi non invito. C. si ita est, nihil debes tali venditori. P. sed mihi tunc constat hanc gemmam esse furtivam. C. tanquam alienam Domino teneris restituere: P. at ego titulo emptionis sum Dominus gemmæ. C. fur in te non transtulit dominium, quod ipse non habuit. P. at ego in furem transtuli dominium 10. fl: C. transtulisti, si tuâ pecuniâ emisti: P. meâ, ergo mihi fur nihil debet. C. est quidem fur hic Dominus 10 fl: ex vi emptionis, sed cum obligatione tibi resti-

tuendi. Ille mihi 10. si: non restituet
 nisi ego illi gemmam tradidero. C.
 ut te indemnem serves, potes & furti
 reddere. P. sed scio gemmam non
 redditurum furem Domino. C. si ita
 probabile est, te rem non posse red-
 dere furi, quia res é potestate furis
 extracta, hoc ipso acquisivit melio-
 rem statum, qui spectat ad rem i-
 psam, & eius Dominum. Ita Lay-
 man l. 31. tr. 4. c. 17. S. 2 &c. contra
 Illung d. 3. n. 40. &c. P. mi Peter
 nemo tenetur ex charitate magis pro-
 spicere bono alieno, quam proprio.
 Hinc si invenirem rem alienam in a-
 liquo loco, & postea timens eam mi-
 hi perniciosam, possem eam in eodem
 loco reponere, ut me indemnem ser-
 varem, etsi hæc res in meis manibus
 acquireret meliorem statum. Ego
 potius sequar sententiam Illung: C.
 si placet sequere. Sed si non poteris
 reperire furem, ut ab eo 10 si: rec-
 plas, rem vero Domino teneberis re-
 stituere saltem in æquivalenti, si ti-
 mes

mes suspicionem contra te furti, vide
 Bonac: n. 4. P. iuravi bis me
 posse tali pretio merces vendere, cum
 tamen possem. C. si per hoc signifi-
 care voluisti, quod non posses cum
 honesto, & mediocri lucro ita ven-
 dere, excusaris. P. potui oblato pre-
 tio vendere cum honesto lucro. Item
 iuravi ter, merces mihi pluris con-
 stare, cum id esset falsum. C. si per
 hoc non intellexisti nudé pretium rei
 emptæ, sed etiam computasti expen-
 sas vg: vecturæ &c. excusaris. Ex-
 pensæ enim iuste possunt venire no-
 minæ pretii, quò res tibi constant.
 V. Gobat t. II, n. 6. P. intellexi nudé
 pretium rei emptæ. Ad creditum
 vendidi merces bis supra pretium
 summum. C. si habuisti titulum iu-
 stum vg: lucri cessantis, vel damni
 emergentis, vel periculi sortem amit-
 tendi, excusaris. V. Bonac: t. 2, n. 20.
 &c. P. solus titulus dilationis in sol-
 vendo intercessit. C. sola dilatio so-
 lutionis non est iustus titulus acqui-
 rendi

vide vendi plùs, quã iustum pretium rei
 non dùm se est, quo res valet, quando
 cum traditur: & solutio futura tantundem
 gnifi- estimatur, quanti præsens. Nihil ul-
 cum tra pretium iustum accipies à tali
 ven- emptore. P. vendidi merces corru-
 pra- ptas pretio mercium recentium. C.
 Item an in magna quantitate, & quot em-
 con- ptoribus? P. in magna, & emptori-
 i per- bus tribus, à quibus interrogatus,
 in rei non detexi vitium occultum, sed asse-
 xpen- rui merces recentes. C. tenebaris ex
 Ex- officio explicare conditionem rei tuæ
 no- venalis, & detrahere de pretio pro
 tant- ratione vitii, sed quia emptores in re
 nudé gravi decepisti, teneris reddere inde-
 itum- mnes? P. pro certa variarum mer-
 etium- cium mensura, idq; paulò minore
 in iu- ultra pretium summum accipiebam
 amni- si: 2. C. statera dolosa abominatio
 imit- est apud DEUM. prov: n. i. P. e-
 n. 20. tiam famulum meum similiter delin-
 sol- quentem laudavi. C. quoties laudâ-
 o so- stis? P. ter. C. digni sunt morte, no- I I 4
 equi- solum qui talia faciunt, sed & rom-
 di- probant

probant illa facientes. Ad Rom: 7.
 Et interprete Chrysoſt: de David
 & Saule, collaudare delinquentes lon-
 gé plus eſt, quàm delinquere. Quan-
 tùm tibi hinc acceſſit pecuniæ ultra
 pretium iuſtum acceptæ? P. ſi: 100.
 C. à quot, & an à pauperibus em-
 ptoribus? P. 50. prope pauperibus.
 C. redde, quod debes. P. dolio po-
 tûs eximii affudi aquæ ollas 5. &
 vendidi. C. potus ſi ex illa admix-
 tione non fuit minùs bonus, quàm
 ille, qui ab aliis venditur, non eſſet
 condemnandus iuſtitia, qui eodem
 pretio vendebas. V. Leſſ: l. 2. c. doct: in
 quia illa fraude nullum damnum in-
 ferres emptori, poteras enim rem tu-
 am deducere, ad eum ſtatum in quo
 ſunt res aliorum. Attamen talem
 poſſe puniri, tanquam eum, qui ad-
 ulterat ſpecies, & emptores decipit
 docet idem Leſſ. P. meum vinum
 per hanc mixtionem fuit deterius
 vino aliorum. C. 5. ollas aquæ ven-
 didiſti, & tibi cum obligatione re-

ſtitu-

m: 7. **f**ituendi, pænas inefabiles post mor-
 tem emisti. **P.** aliis deficiente venali
 vino, literis confectis, sparsi rumo-
 rem, de navibus, quæ vinum advehe-
 bant, submersis, & ideo carius 20.
 dolia vini vendidi. **C.** teneris resti-
 tuere, damnificatis minore pretio ven-
 dendo, vel si non omnes nôsti, pau-
 peribus iniquè collectam pecuniam
 conferendo. **P.** sed sub mortali an te-
 neor? **C.** an magnam omnibus si-
 mul sumptis hac fraude fecisti iniu-
 riam. **P.** non magnam, quia venditis
 ollæ mensurâ tali fraude vini doliis
 lucratus si 50. **C.** amor proprius tibi
 ex camelo fecit muscam. Sub mor-
 tali debes restituere. **P.** utiq; non te-
 nerer restituere si pretium vini au-
 ctum esset, iam falso tali rumore non
 per me causato, & inscio fraudis. **C.**
 etiam probabilius tunc tenereris. Nam
 idem pretium nequit esse iustum &
 iniustum respectu diversorum, sed re-
 spectu illorum, qui rumoris sunt cau-
 sa, est iniustum. **E.** etiam respectu

Q

alio-

aliorum, cum tale pretium non sit
 à Magistratu constitutum, nec appro-
 batum. Ita Rebellus &c. contra Me-
 dinam & Graffium. P. monetam fal-
 sam defectu ponderis, & materiae iu-
 stae pro mercibus exposui. C. in qua
 quantitate, & quoties? P. in magna
 & ter. C. redde, quod debes. P. utique
 non tenerer reddere, emendo merces
 formaliter falsam monetam materiam bo-
 nam habente, cui appressa est forma
 & signum Principis sine ulla authori-
 tate. C. talis moneta si exponatur ha-
 bet valorem intrinsecum, & commu-
 nem, non item prior. Sed quorsum
 haec tua argumenta, an venisti con-
 scientiam expiatum, an me examina-
 tum? P. mi Pater ignosce, multis an-
 tea confessus, resolutiones mihi da-
 mnosas accepi, sed difficultates oppo-
 sitae confessarios ab errore in viam
 bonam reduxerunt. Sed adhuc du-
 bio coarctor. Illam monetam mate-
 rialiter falsam inscius exposui. C. ad-
 huc teneris eam recipere, & aliam
 bonam

bonam dare. Receptam autem supra
 prime, aut detecto vitio vende, quan-
 ti potes. P. habeo damnum. C. hoc
 casui & improvidentiæ tuæ imputa,
 & aliis non noce. Errâsti talem pes-
 cuniam acceptando, sed error solli-
 ranti nocere debet. Ita Nav; & OO.
 P. quandam rem pretiosam vilissimo
 pretio emi ab hoste raptore. C. si e-
 misti eo fine, ut redderes Domino
 pretium datum refundenti, utiliter
 gessisti negotium Domini, quem de-
 beres inquirere. P. rem hanc emi,
 quia censi prudenter, à Domino ha-
 beri pro derelicta. C. pro hac re de-
 didisti vile pretium seu infra dimidiū,
 titulo occupationis, non emprionis, &
 potes eam retinere. Sed si Dominus
 comparuerit. deberes ei rem reddere,
 si eam constaret non habuisse pro de-
 relicta. Tunc enim eius rei adhuc
 dominium haberet. P. plura non
 occurrunt. C. caudata hæc sunt tua
 peccata, non dimittenda, nisi gladio
 efficacis propositi de restitutione, nunc

117

Q2

hanc

hanc caudam reseces. Promittis ne
 id verè & ex animo, non verboten-
 nus tantùm DEUS enim non irride-
 tur. P. propono. C non sis possi-
 hac tam avidus rerum, quæ nunquam
 exsatiant cor. Et bona omnia cadu-
 ca non sunt nisi micæ, quæ cadunt de
 mensa divitis, scilicet DEI ad canes,
 nempe mortales. Quæ igitur hæc
 cæcitas, quæ facultas, recusare regias
 epulas in Cælis, ut obtineas micæ
 in terris, ut comedas pomum, perdere
 Regnum. Ut sis bonus imiteris ho-
 minem pessimum, te ipsum, quantum
 studuisti opibus colligendis, tantum
 stude virtutibus &c.

Rationem agendi cum mercatore
 expeditimus. Huius autem quæsitæ
 quænam sit ratio agendi cum aliis
 penitentibus resolutionem habes, a
 num: 6. ad n. 91. & infra,

*Capite libri tricipitis co-
 ronato sub faustissimis au-
 spiciis*

spiciis Magni MECÆ NATIS
 sit
**CORONIS CORONÆ
 THEOLOGICÆ.**

NEmpe lapides pretiosi, non illi,
 de quibus innuit Laurentius Ju-
 stin: c 7 dicens: in ipsa Corona
 tanquam lapides pretiosi fulgent 12.
 genera gaudiorum, sanitas absq; infir-
 mitate, juvenus absq; senectute, satie-
 tas sine fastidio, libertas sine impedi-
 mento, pulchritudo sine deformitate,
 impassibilitas sine morte, abundantia
 sine indigentia, securitas sine timore,
 cognitio sine errore gloria sine ignomi-
 nia, pax sine perturbatione, gaudium,
 sine tristitia. Hæc illæ. Nam hi sunt
 pretiosi in oculis DEI, & Sanctorum
 soli Coronæ cælicæ proprii. Porro lapi-
 des Coronæ Theologicæ & hi sint per-
 cari in oculis sed vilissimi in conspectu
 populi. Sunt autem 12.

118

Q3

Pri-

*Primus Adamas, cujus durities san-
guine hirci domatur.*

Aliàs

Ratio agendi cum obstinato
peccatore.

PÆnit: Mi Pater sum in periculo
vitæ C. video te sanum. P. sa-
nus sum, sed fors hodie moriturus.
Provocavi adversarium ad duellum
hodie horâ tertâ instituendum; ne si-
ne Sacramentis decedam, confiteor
tibi peccata mea. C. hoc primò sce-
II9 lus conficere, quod ad duellum iure
naturæ venium provocâsti. P. à quibus
habeo animum resiliendi, de his
me accusabo à proposito autem duelli
resilire nequeo. Aliàs promissis non
stabo, cum ad hoc iure naturæ obli-
ger. C. ineptis. Promissio de re illi-
cita non obligat, utpote stulta, & pec-
caminosa. Si vis patere tibi aures
confessarii, desiste ab impii duelli pro-
posito. P. non possum. Honor meus
periclitabitur. C. imò periclitabitur,

si in

si in
stult
desist
sub
prod
di ta
com
hero
titia
si stu
ris.
fiam
Reg
stult
favo
P. c
C. C
Pro
Om
imò
stul
si pr
Utio
res
DE

si in malo perstiteris. Nemo tibi, nisi
 stultus timiditatis notam affricabit si
 destiteris, imò prudentes te, laudibus
 sub sidera tollent, quod non fueris
 prodigus vitæ tuæ. P. sapientia mun-
 di tales habet ut timidos, ego autem,
 communi sensu sum audacis pectoris
 heros. C. sapientia huius mundi stul-
 titia est apud DEUM. Stultus fueris,
 si stultitiæ huic credulas aures dede-
 ris. P. at risus & opprobrium populi
 fiam. C. si stipendia mereris apud
 Regem, an curares sannas, & sibilos
 stultorum, habita magna æstimatione,
 favoreq; Principis, ac totius Regni?
 P. contemnerem latratus canicularū.
 C. Quis amabo, maior, an Rex cum
 Proceribus, an DEUS cum Sanctis
 Omnibus? P. DEUS utiq; maior. C.
 imò infinites maior. Si huic præfers
 stultitiam mundi, stultior es, quàm
 si præferres aureis montibus stercora.
 Utiq; Regi cum toto Regno, annue-
 res postulanti id à te, quod per me
 DEUS cum Sanctis petit. P. annue-

rem. C. & Regi Regum haud annues? P. do victas manus ab impio proposito resilio, & eius me accuso, ac doleo quod DEUM offenderim. C. condonasne inimico personalem offensam? P. non possum. C. potuit David, Stephanus, & alii gravissimas condonare offensas & tu levioribus dicis te non posse veniam dare? Ais te fortis pectoris heroem, & hic imbellem puerum te probas? Fortior est, qui se, quam qui fortissima vincit mania. P. sed hic meus adversarius, villam meam iniquissimè occupatam infedit. C. Jure cum illo agito, offensam autem personalem ignoscito. P. sed me gravissimè læsit in honore, & fama C. id mihi constat sed magis tu, & toties læsisti Regem Regum, & tamen tibi libenter paratus est veniam dare, si resipueris. P. DEUS est infinitè bonus. C. & tu non vis esse bonus? Visne ne tibi dimitti à DEO peccata? P. volo. C. non vis si non dimittis Dimittes, DEUS te imitabitur,

an- tur, & tibi veniam dabit, nam id pro-
 mpio- milt, dicens Dimittite & dimitte-
 cuso, tur vobis. Si hac tuâ irâ noceres infi-
 erim. mico tuo, haberes rationem licet fu-
 alem- tilem non dimittendi, at verò tibi
 otuit soli gravissimè nocēs, insomnes no-
 vifsi- ctes ducendo, vitam amaram cum
 evio- continua mentis perturbatione, & gra-
 vare? vi conscientiae remorsu exigendo, ac
 hic aeternae damnationis reatum incur-
 rtior- rendo. P. mi Pater vicisti. Condone
 incit- offensas. C. cuius amore? P. tran-
 rius, quilitalis internae, C. potius condona
 atam amore Christi pro crucifixoribus, i-
 of- mō pro te deprecantis. P. condono:
 cito. C. perge ultra. P. bona immobilia
 more, progenitoribus meis iniquissime ad-
 ma- iudicata possideo. C. restituere tene-
 gum, ris cum lucro cessante, & damno e-
 ve- mergente. P. si restituero, nec ego,
 S est nec filii mei habebunt subsidia ho- 121
 esse nestae vitae. C. restitue, non est ab-
 EO breviata manus Domini: providebit
 non tibi & filiis necessaria vitae. Dominus
 abi- orbis Pater est, utinam te, ut filium
 geras

geras. Megisne tu diligis te, & filios, quàm Patrem tuum, DEUM tuum? P. ratio dicit, me debere, DEUM amare super omnia. C. obsequere rationi. Utiq; tibi filii fortè nihil boni præstiterunt cum tamen DEUS, quotidie sua in te effundat beneficia, Illi, & legi naturæ restitutionem præcipienti morem age. P. quid faciendum, propono restitutionem? C. nonne id in antea actis confessionibus promissisti? P. omnino ita. C. promissisti, nec fecisti, animam perdidisti. Si vis à peccatis absolutionem, fac primò restitutionem. Eulisti alios fictis propositis, & me ludes &c.

Secundus Amethystus, qui vini rubri colorem præfert, & ebrietatem reprimere creditur.

Aliàs

Ratio agendi cum ebrietatis osore.

PÆnit: Plus æquo punivi famulum ebrietati deditum, ipse plectendus

stendus, nam bibi coactus, propter
 solam voluptatem, & victus aliena
 importunitate, inebriavi me, non ad-
 vertens periculum ebrietatis. Item
 concitavi quendam ad blasphemias,
 eius ebrietatem sine vi illata impe-
 diendo. C. Previdistine id? P.
 prævidi. C. debuisti potius permit-
 tere ebrietatem, utpote minus malum;
 sic determinato aliunde ad peccatum;
 potest svaderi minus, ut avertatur
 maius crimen &c.

122

*Tertius Azbestus, qui semel accensus,
 susceptos detinet ignes, extinguiq, nequit*

Aliàs

Ratio agendi cum habituato
 peccatore.

PÆnit: Sæpe inadvertenter peie-
 ravi ex consvetudine. C. rarò
 quis ex consvetudine mortaliter
 mala aliquid faciens, facit sine ulla
 advertentia malitiæ, aderit enim com-
 munitè advertentia saltem virtualis,
 sive

sive tenuis, & quasi imperceptibilis, quæ prout sufficit ad actu bene operandum, sic ad actu peccandum. V. LaCroix n. 974. Accusasne te, si advertenter peierasti. P. accuso. C. esne conatus hanc malam consuetudinem extirpare? P. non adverti ad hanc obligationem. C. quivis tenetur amovere causam peccati etiam materialis, si nihil obstet. P. quid hoc est peccatum materiale? C. quod fit cum usu rationis, sed sine advertentia mali. P. mi Pater porrige modum huius consuetudinis tollendæ. C. à mendaciis abstine, & quoties te deprehendes mentitum, pœnam aliquam tibi impone. P. in ebrietate plena v. 15. commissa, contumeliis graviter inhonoravi personas honoratas, an teneor deprecari? C. non teneris, si id non prævidisti. P. prævidi v. 9. C. teneris læsum honorem reparare. Si in ebrietate occideres prævidens, nec sufficienter præcavens malum, teneris ad restitutionem damnorum ex homicidio

cidio
rialis
serun
C. a
tatis.
verbo
sed tu
meli
P. fo
cand
C. q
an p
quid
quod
Hinc
conf
dere
tum
dat
V.
ricu
nera
Det
C.
dix

cidio. P. hæ contumeliæ nec mate-
 rialiter fuerunt peccata, nam proces-
 serunt à me ebrio, veluti à psittaco.
 C. at fuerunt peccata in causa ebrie-
 tatis. P. ebrietas non potest causare
 verba utentis ratione. C. quid tum:
 sed tu scienter dedisti causam contu-
 meliarum voluntariè te inebriando.
 P. solebam me exponere periculo pec-
 candi. C. quo peccato? P. mortali.
 C. qua specie peccati, & quoties, &
 an periculo proximo? P. non capio
 quid sit periculum proximum? C.
 quod sæpe coniungitur cum peccato.
 Hinc qui scit, si decies accedat tale ¹²⁴
 consortium, se octies, vel septies ca-
 dere, periculum illi est moraliter cer-
 tum, si autem ter, aut 4ter solum ca-
 dat est periculum tantùm probabili.
 V. Gobat n. 527. P. exposui me pe-
 riculo ebrietatis ter. C. dic quo ge-
 nere potûs excedis? P. vino adusto.
 Detrahebam aliis sæpe in re gravi.
 C. in quo eorum læsisti famam. P.
 dixi de iis, quod sint superbi, iracundi,
 parci

parci, prodigales, invidi. C. hæc vitia non sunt iniuriosa valde, nec multum detrahunt de existimatione famæ apud ignorantes illa. P. plura non memini, de peccatis doleo. C. pro penitentia 10 diebus etiam interruptis quibus placuerit, abstinere a vino adusto amore Christi felle potest &c. &c.

Quartus Carbunculus, qui Ruellio teste, gemmis suis imaginem imprimit.

Aliàs

Ratio agendi cum scandaloso Sacerdote.

PEnit: Gulâ victus comedi carnes 4 septimanis quadragesimæ, ut videntes inducerem ad idem nefas. C. quoties singulis diebus hæc fuit comestio? P. bis. C, quot tali esu coniecisti in gravem difficultatem, & tentationem, cui difficillimè poterant resistere. P. conieci 4. C. dæmonis & Lutheri Apostolum egisti.

P. lo-

c. vi. P. locutus sum turpia cum desiderio
 mul. ad liberas prævidendo hic lapsum au-
 e fa- dientium. C. quoties locutus es cum
 plura tali desiderio, & ad quot liberas? P.
 C. locutus sum ter cum affectu ad liberas
 inter- duas. C. an singulis vicibus loquelæ
 bis a fuit desiderium ad duas. P. semel fuit
 poti desiderium ad unam, bis ad duas. C.
 teste, fuitne hæc loquela cum scandalo. P.
 non fuit cum scandalo directo, quia
 ruinam proximi non intendi, sed fuit
 cum indirecto. quia prævidi scanda-
 lizandos audientes, & movendos ad
 peccandum. An mihi dicenda species
 peccati, ad quod prævidi movendos?
 C. aliqui cum Tambur: l. 2. c. 1. §. 17.
 dicunt, non esse dicendam, quia tale
 car- scandalum solûm est contra charita-
 ima, tem debitam proximo, quâ non debet
 idem quis illi esse occasio peccati, non au-
 hæc tem contra alias virtutes particulares,
 tali quæ non obligant saltem graviter, ut
 atem, vitia contraria in aliis impediamus,
 pote- sed ut illa positivè non svadeamus.
 da- Sed alii melius docent, eum, qui scan-
 gisti. dali-
 o-

dalizat committere etiam peccatum eius speciei, ad quam alteri est occasio, & debere præter speciem peccati, per quod, & ad quod induxit, confiteri quot personas, & quali peccato scandalizavit? P. cum quodam hac intentione solebam potare, ut expensis pecuniis furaretur res maioris pretii. C. quoties hac intentione potasti? P. vicibus 10. an teneor ad restitutionem? C. non teneris, quia non peccasti contra iustitiam, sed solum contra charitatem. Sic non tenetur restituere, qui solo tantum exemplo, non verò cooperatione aliqua induxit alios ad furtum. P. cantiones obscenas cum delectatione turpi sine effectu ad ullum cecini ter. C. an fuit cum scandalo? P. nescio ullum hinc sumpsisse occasionem peccati C. poterasne probabiliter timere, ne per hanc actionem alliciantur alii ad peccatum, qui alias non peccarent. P. de tribus poteram timere, de quatuor non; nam horum duo erant valde pro-
 bi,

me- bi, duo vitulis carnis dediti. C. ergo
 casio, sic erat confitendum. Obscenas can-
 i, per tiones cum delectatione facta sine af-
 fiteri fectu ad ullum cecini ter cum scan-
 scanda dolo trium. P. Horum peccatorum
 nten- conscius Sacramentum pœnitentiæ &
 s pe- matrimonii administravi non præmis-
 sã contritione. C. quid ineptis Utiq;
 P. soli coniuges sunt ministri matrimo-
 utio- nii. Parochus autem est qualificatus
 pec- testis, forte hic latet aliquod scelus.
 con- P. hoc latet, quod cum uxore aliena
 resti- trinam habuerim copulam. C. &
 non confessiones quoties, & quot excepisti
 it a- P. ter, & hominum decem. Habitã
 obsca- etiam copiã confessarii, celebravi vi-
 esse- cibus 10, sed ne indignè consecrarem,
 n fuit ad speciem tantum, sine intentione
 hinc protuli formam. C. grandem idolo-
 . po- latriam commisisti: minus tuum pec-
 e per- catum foret, si præmissa intentione cõ-
 d pec- secrares. An etiam non consecratis
 P. hostias pro consecratis dedisti? P.
 atuo- dedi infirmis 10. C. etsi tibi mors in-
 e pro-
 bi,

126

R

tenta-

tentaretur, non liceret tibi sic administrationem Sacramenti simulare &c.

Quintus, Cinedia tumores persanans, tempestates, & serenitates, prænuntiās

Aliàs

Ratio agendi cum superbo.

PÆnit: Putabam ter, me habere me ipso bona naturæ & fortunæ.

C. bona ista an sunt dona? si sunt dona, sunt alicuius dona, sed non alterius, nisi DEI, dicentis: Quid habes quod non accepistis? P. iactabam me scientiâ. Aliqua feci exterius, ut Sanctus viderer, sed intus volui esse malus. C. an per mortalia. P. per venialia? Appetii dignitatem, ut liberius peccarem. C. quo peccato? P. oppressionis pauperum. C. quoties appetiisti? P. ter. Munus Judicis assumere præsumpsi, cum gravi aliorum periculo, cum sim ignarus iuris. C. teneris dimittere. Nonne iam hinc aliquid secutum damnum. P. adhuc non.

non. Vané mihi complacebam in
donis DEI. C. imago non tibi com-
placet in auro, & gemmis, quibus pro
processione ornatur: huic alsimila te
&c. &c.

*Sextus, Crystallus, cujus origo ad gla-
tiam aqueam diuturno frigore concre-
tam, solidatam, refertur à scriptoribus
gravissimis. In hist: nat: curiosa Polo-
nia.*

Aliàs

Ratio agendi cum tepido in
DEI servitio.

PÆnit: Actus virtutum rarò &
valde frigidè expedio. C. unus
actus intensus facit pro mille re-
missis, ait P. Gaspar Druzicki f. 99
P. sine devotionis fervore bona opera
expedio. C. hic panis sine hoc fru-
mento DEO non placet. P. Coro-
nas B. V. & alias privatas devotiones
ex negligentia omitto, aut volunta-
tè distractus persolvo. C. si loquere-

R₂

ris Re-

128 ris Regi nunquid ei tergum obver-
 teres, ut cum lixa otiosè confabulare
 ris. Percellat mentem illud effatum
 Maledictus, qui opus DEI facit ne-
 gligenter, & illud Nirembergii de
 ador; inspir; In maximos peccatore
 liberalis est DEUS, at erga negligens
 tes quasi avarus & parcus, non da
 illis, quod sæpè dabit potiùs pecca
 toribus. P. aliqua virtutis exerciti
 intermisi, quia sanctuli nomen mit
 appingi erubosco. C. dic derisio
 mundo; non erubescio nomen Chri
 stiani, nec sanctuli. Utinam
 Sanctus, at maximus peccatorum sum
 P. aliena dicta & facta carpebam &
 Septimns, Hyacinthus, qui cæli muta
 tionem in se exhibet, tristis die nubilo
 die sereno amenior.

Aliàs

Ratio agendi cum inconstante
 Protheo.

PÆnit: mi Pater ego sum Græca
 fidei unitus, amplecti volo ritum
 Roma-

Roma
 clesia
 smatic
 uniti
 C. id
 causan
 a lege
 P. ux
 sua F
 Maxi
 mecti
 natur.
 clesiae
 Græci
 Græco
 cipale
 nia, S
 tino.
 illi ho
 domi
 nullun
 tibi ser
 Eccles
 ticebit
 atus

Romanum. C. nefas velle, quod Ec-
 clesia prohibet. P. utiq; fas est Schi-
 smaticis etiam iis, qui quondam erant
 uniti accedere ad ritum Romanum,
 C. id nulla lex vetat. P. at habeo
 causam gravem quæ me fortè exculat
 à lege Ecclesiastica. C. quæ est illa?
 P. uxorem duxi Romani ritûs. Hæc ¹²⁹
 sua Festa & ieiunia servat, ego mea.
 Maxima est turbatio, iurgia, & ma-
 ledictiones domi. Rixa nobis domi-
 nat. C. potes festa, & ieiunia Ec-
 clesiæ Latinæ observare, neglectis
 Græcis, sed communicare debebis ritu
 Græco. P. accessorium sequitur prin-
 cipale, potiùs uxor servet mea ieiu-
 nia, & Festa, & communicet ritu la-
 tino. C. si volet, licebit. Persvade
 illi hoc. P. si non persvasero. figam
 domicilium in Provincia tali, in qua
 nullum est templum ritûs Græci, &
 tibi servabo ritum latinum, & leges
 Ecclesiæ Latinæ. An id licebit? C.
 licebit, quia tunc censeberis esse trans-
 latus ad ritum Latinum. Sed si re-

dieris ad Patriam, debebis ad tuum ritum. P. in pœnam peccati mihi, DEUS hanc dedit uxorem. C. quid cuius peccati? P. religioni nomen dedi, sed eam non ingressus vocatorem abieci, spe divitiarum & honorum per nuptias obtinendorum. C. gemmam pretiosam pro umbra abiecasti. Status hic amplectendus ad quem DEUS vocat, non ad quem mundus. Multis pessimè cessit, non DEUM vocantem, sed mundum sequi. Sperabant bona caduca, sed & his, & aternis bonis exciderunt. P. prospererum successu nimis efferebar, & rebus in arctis animo cadebam. Pœnitentiam à confessario intinctam non implevi ex negligentia his. C. an gravem & pro mortalibus pœnitentiam? P. ita est. C. imple quantum primùm. Pœnitentia gravis pro mortali obligat sub mortali: quia etiam levem pro gravibus noxis quondam non implevi. C. levis non obligat sub mortali. P. petente vidua officium

...cium pro defuncto absolvi. C. si offici-
...cium defunctorum vel parvum B. V.
... C. quid hic noxæ? Monstra, quæ mon-
...stra sub hoc pallio latent? P. adulte-
...ratio tria &c &c.

C. *Octavus, Magnes, qui non solum ferrum
trahit, sed vim communicat attritus.*

Aliàs

Ratio agendi cum fure.

PÆnit: Adhuc puer furatus tres
aureos, & id in confessione pudor
reticuit. C. an id iam in alia
confessione detexisti. P. nunc primò
detego. C. in quot postea confesio-
nibus hoc nefas scienter reticivistis? P.
in nulla. Alias enim confessiones
bona fide feci, furti istius immemor.
C. confitearis peccata mortalia in illa
confessione sacrilega, detecta. P. tunc
sola venialia confessò, communicavi.
Porro hos aureos domino reddendos,
an possum dare illi virgini quam scio
versari in extrema necessitate Spiritu-

130

R4

tuali

tuali & corporali, vellet: vitam fame te pe
 attritam, protrahere, pro mercede pa- rabi
 cta, pluribus concedendo sui corporis se oc
 usum. C. licet in extrema necessi- dubi
 tate, dum probabiliter imminet peri- quia
 culum mortis corporalis vel Spiritua- qui
 lis, indigentem sublevare etiam ex a non
 lieno. V. Croix. P. Alio consilio, & peno
 hortatu induxi ad faciendum grave hort
 damnum in horto. C. teneris totum peno
 restituere. P. vix ego aliquid hinc fact
 participavi, reddam, quod ipse accepi. si: l
 C. si socii suas restituerint partes, tu non
 reddes. quod per te accepisti. P. illis mea
 hæresis non permittet restitutionem. bla
 C. hanc in solidum tibi persvadeat. Do
 Sancta fides. Dc an restituestotum. lien
 P. restituam. C. non satis tibi credo. tion
 vade prius restituere, & tunc venies pro ta r
 confessione. P. mi Pater ego pere- re
 grinus prohibebor ad te reditu, pro- bito
 pono restitutionem, non differ abso- deb
 lutionem. C. fors etiam tibi alias deb
 contigit furta confiteri. an iussus se- exi
 cisti restitutionem? P. feci. C. scito tui
 te pecca-

fame te peccaturum mortaliter, si non eu-
 e pa-rabis statim restituere, quories tibi
 poris se occasio restituendi offeret. P. at
 cessi- dubito an tenear ad restitutionem,
 peri- quia hoc damnum tali Domino intuli,
 itua- qui mihi mea unius anni obsequia
 ex a- non solvit. C. quanti æstimas sti-
 o, & pendium retentum, & quanti damnum
 grave hortense? P. damnum fl: 30. p.m. sti-
 otum pendium fl. 50. C. damno per te
 hinc facto, tibi Dominus solum debet 20.
 cepti fl: his solum potes requirere, damno
 s, tu non restituto. P. furatus sum rem
 , illis meam alter. C. utiq; furtum est a-
 nem- blatio rei alienæ invito rationabiliter
 adeat Domino? P. hæc res fuit etiam a-
 otum- liena, quo ad legitimam eius deten-
 redo- tionem, & fuit adum quid Deposi-
 es pro- tarii cui volui intentare litem de hac
 pere- re. Mihi etiam debitas abstuli de-
 pro- bitori pecunias. C. si probabiliter
 abso- debitas, teneris restituere. P. cered
 alias debitas. C. potuistine eas commodè
 us se- exigere coram Judice? P. non po-
 scito- tui probare debitum. C. nonne hinc
 a- alii

alii venerunt in suspicionem furti, sed
 cum gravi suo damno. P, ita est. tale
 sed ego id non intendi, usus iure. Lei
 meo. C. cura, ne tibi debitor iterum sequ
 solvat, quod iam invitus solvit. P. beb
 furatus sum summam magnam cum teri
 animo intra quadrantem horæ resti. resp
 tuendi, an peccavi mortaliter? C. acc
 non: quia tali furto grave non in. ster
 fertur damnum, nec est diuturnæ re. vol
 tentionis periculum, nec Dominus tate
 graviter invitus. P. post levia fur. pec
 ta abstuli quandam rem levem, quâ feci
 gravis quantitas est completa. C. dol
 restitue. P. utiq; non teneor sub
 mortali. C. teneris: liber enim tuus Non
 consensus in grave damnum totum, fera
 fuit pecc: mort: sic peccat si ad gra-
 vem materiam veniat, qui die ieiunii Ra
 comedit sæpius pauca, qui omittit P
 multas partes Horarum, qui die fe-
 sto multa parva opera servilia exer-
 cet. P. utiq; ultima acceptio solum P.
 leviter concurrebat ad quantitatem rei
 gravem, addendo tantum aliquid
 leve

furti, sed priores receptiones non erat mor-
 taletale, E. nec ultima. C. ita arguit
 Lessius &c, sed LaCroix negat con-
 sequentiam quia ultima acceptio ha-
 bebatur pro obiecto omnes priores ma-
 terias, priores verò acceptiones non
 respiciebant posteriores, P. meæ
 C. acceptiones priores respiciebant po-
 sterioribus, quia per singulas earum
 volui pervenire ad magnam quanti-
 tatem, C. singulis acceptioibus his
 peccasti mortaliter, dic quoties eas
 fecisti? P. v. 6, De his & aliis
 C. doleo &c, &c.

*Nonus, Mindan nivei coloris, qui à se-
 feris longè arcere dicitur.*

Aliàs

Ratio agendi cum juvene casto.

Pænit: Quendam ad imaledictio-
 nes provocavi, libro eius clam
 combusto. C. compensa damnū
 P. ille liber tractabat de rebus vene-
 reis, C. benè egisti comburendo. P.
 cantio-

cantiones obscenas, & verba turpia
 aliquoties auribus excepti. C. an cum
 turpi delectatione? P. cum torvi vul-
 tûs indignatione. C. abscedendum
 erat é loco. P. penetrabile frigus
 adurebat. C. corripendum impu-
131 dens os. P. putavi me nihil mea cor-
 reptione effecturum, nec teneri ad
 inútillem actionem. Sine necessitate
 quidpiam in materia lubrica legi ex
 curiositate. Hinc exoreus in carne
 motus, sed mox repressus. Sæpe so-
 licitatus à puella ad scelus, duris ver-
 bis, & verberibus bestiam abegi. C.
 hoc fac, & vives. Dic tali lupæ:
 nolles peccare in publica platea in-
 spectante populo, & vis peccare in
 oculis Angelorum & Supremi Judi-
 cis, qui te potest in actu peccati per-
 dere. P. turpia phantasmata & pol-
 lutionem habui in somno, sed & tunc
 tam fortem ponebam dissensum; ut
 evigilarem præ lucta: expergefactus
 tamen non repressi sed permisi absol-
 vi pollutionem ex causis naturalib;

Ince-

Inceptam, ne aliàs noceret valetudini.
 C. licere id docent multi, si non sit
 periculum consensùs in delectationem
 P. de tali pollutione gavisus sum,
 quia fuit causa alicuius boni: dubito
 an id licitum? C. Lugo, Sporer,
 docent esse licitum: sed hæc sententia
 vicina est prop: 15. damnatæ: Lici-
 tum est filio gaudere de parricidio
 Parentis à se in ebrietate perpetrato
 propter ingentes divitias inde ex hæ-
 reditate consecutas. Hinc dico cum
 LaCroix l. 3. p. 1. Sicut licitum est
 gaudere tantùm de hæreditate post
 mortem Patris obtenta, non autem de
 ipsa morte, sic solùm licere gaudere
 de effectu post pollutionem secuto, non
 autem de pollutione secundùm se &c.

*Decimus, Nymphæus, qui pluvii inci-
 dentibus accenditur.*

Aliàs

Ratio agendi cum iracundo.

Pante:

132 **P**Ænit: Ex indignatione, quòd me indigné tractet, contempſi graviter proximum bis, & odio graviter habui ter. Diutius iram retinui, cogitando modum, & media vindictæ gravis ter. Iratus elevata voce multa inordinatè & confuſè locutus ſum. Ex ira pluvius, & ventis ſimul, ut à DEO immiſiſis, maledixi bis. Optavi mortem proximo ter. C. ſi propter Spiritualem utilitatem ſubiecti, vel temporalem communitatis, excuſariſ. P. propter privatum commodum &c.

Undecimus, Aſtroites, qui eſt Stellaribus nigricantibus inſignitus.

Aliàs

Ratio agendi cum probo deſectibus fuſcato.

PÆnit: Nonnulla captandæ popularis aũræ gratiã dixi, & feci. Negligenter attendi concioni, in

templo

templo, neglecta oratione, oculis va-
 gabar, & eos defigebam in vultibus
 etiam puellarum cum | delectatione
 non turpi, sed tali, qualis est ex vi-
 sione horti amæni, vel prati. C. de-
 tinendi sunt oculi, quasi quidam
 raptores ad culpam, ait S. Gregor:
 & intueri non decet, quod non licet
 concupiscere. P. tangebam facies
 puerorum cum delectatione purè
 sensibili, quæ oritur in appetitu sem-
 sitivo, cum aliqua corporis altera-
 tione per motum spirituum vitalium,
 propter solam proportionem, quam
 res talis habet, cum organo talis sensus
 sine ulla commotione circa partes
 genitales. Et hanc delectationem
 quæsiui propter ipsam, quia placet
 sensui, sistendo in ea. V. LaCroix
 lib: 5. num: 94. Cogitationibus
 venereis inhæsi cum delectatione me-
 ré, quæ in sola voluntate fuit sine
 ulla turpi commotione. C. fuitne
 hæc delectatio practica & morosa, seu
 an illam voluntas tua advertenter,
 & de-

133

& deliberatè admisit; & in ea mo-
 rabatur? P. ita est. C. cur huius
 noxæ non dixisti numerum? P. non
 habui pro mortali peccato delecta-
 tionem de re venerea merè Spiritua-
 lem. C. omnis delectatio morosa ve-
 nerea est mortale peccatum, si pro-
 vocet ad amorem vel desiderium ob-
 lecti delectabilis. Non enim in ma-
 teria luxuriæ datur parvitas mate-
 riæ. P. Tabaco nasali sum usus ante
 Communionem, sed audivi id licere.
 C. est quidem Urbani VIII. consti-
 tutio 161. & Synodi Coloniensis p.
 88. prohibitio, ne ullus Clericus vel
 Laicus ante Missam vel communio-
 nem sumat tabacum nasale, ut habet
 LaCroix n. 560. Sed hæc lex vel
 non est sufficienter promulgata, vel
 ei per consuetudinem derogatum, cum
 multi docti & pii viri, ante tempus
 communionis etiam non compulsi casu
 necessitatis, utantur talibus tabaci de-
 licis, à quibus si vel unâ horâ absti-
 nerent, non unam in Cælo Coronam

merè-

mererentur, & quidē maiorem, quā
 si disciplinam per Miserere facerent.
 Bonum est ieiunium etiam nasi, in
 habituatis fortē præferendum tridua-
 nis ieiuniis. P. superfluous fui in cibo
 & potu, unde prævidi secuturas pol-
 lutiones in somno. An per hanc su-
 perfluitatem peccavi mortaliter? C.
 non sed solū venialiter, contra so-
 lam virtutem temperantiæ, ut docet
 Rhodéz d. 1. q. 3. s. 2. Sporer tamen
 dicit, hunc excessum etiam esse venia-
 le contra castitatem, quia videtur esse
 levis deordinatio contra castitatem,
 ponere sine causa aliquid remotē &
 per accidens causativum pollutionis.
 V. Croix. P. mi Pater ego in arcto
 ieiunio experior me maiores pati ten-
 tationes, quā si ad satietatem co-
 medam? C. id potest refundi in ex-
 cessum in cibo, & potu antecedentium
 dierum, tanquam in causam per ac-
 cidens, vel in dæmonis ignita tela,
 quibus etiam anachoretæ ardebant,
 quorum membra ieiuniis pallebant.

S

P. pro-

P. proximum temere iudicavi in re trina
 levi. Mentitus sum: conquerebar privi
 in adversis. Tempus otio trivi, ma prov
 ledixi alteri, & contumeliosa verba prov
 dixi sine latione gravi. Plura non no
 memini, de omnibus doleo &c. C. etiam
 potuisti ad maius meritum dicere nec
 merum etiam venialium. P. utique tam
 non teneor. C. in te DEUS quotidie an e
 multa congerit beneficia, & tamen ad hini
 nihil tenetur. Pro pœnit: dices hini
 Pater & Ave &c &c. alter

*Duodecimus, Chalcedonius, qui variis
 colores refert, pro diversitate, luminis
 cui exponitur.*

Aliàs

Ratio agendi cum obnoxio
 variis noxis.

P. Ænit: Ædificavi homines. C. Patr
 quid hic malis ægritudo medic refer
 detegenda non sanitas. P. ædificavi
 134 ficavi homines. C. quis latet angust
 in herba hac. P. ex fornicatione tene
 trina

in re trina nata proles gemina. C. sicerat
 erebar prius scelus pandendum. Teneris
 vi, ma. providere alimenta proli. P. mater
 verba providebit. C. mater primo trien-
 ra non nio nihil tenetur dare, præter lac proli
 r. C. etiam illegitimæ. P. dubium est, an
 erenu hæc mea est proles. Nam mater e-
 utiquam fuit cognita ab alio, & dubitat
 quodid an ex me, an ex alio conceperit. C.
 men a. ubi posuistis causam generationis,
 ces ubi ad alimenta concurrite, & æqua-
 liter onus sustinete, nisi alter vestrum
 est ditior. Hic enim plus tenetur
 contribuere. P. mi Pater videtur esse
 variu iniquum, ut ex dubio fundamento
 umini priatur certa obligatio, hic autem
 fundamen- tum obligationis est pater-
 oxio nitas, quæ respectu utrius est dubia.
 C. ad quem physi accedit proles. P.
 ad me. C. similitudo te probat esse
 es. C. Patrem. P. similitudo hæc potest
 medic referri in imaginationem matris, me
 P. ad tempore conceptionis in phantasia ha-
 angu- bentis. C. ita quidem. P. ergo non
 catione- neor ad alimenta tali proli. C. sen-
 trina

Sz

sentia

tentia communis apud Lugo de iust. P. no
 d. 3. dicit te teneri. Gobat autem & apier
 alii docent in hoc casu neutrum teneri eam
 ad alendam prolem, & hæc à neutro bolo.
 posset aliquid surripere, ideoq; illanar
 debere provideri à matre, ac si plane quibus
 nesciret quis eam cognovisset, quibus
 singuli sunt in possessione contra pro
 lem exigentem alimenta, & cum ipse defæv
 fiat rei, proles autem sit actor, huius & pa
 incumbit probatio, quod ille sit Pa
 ter. Actore autem non probante rit I
 absolvitur reus. P. correxi ieiunium gnati
 C an fortè die esuriali nihil comedeo un
 disti? P. comedi bis carnes residua ceder
 die cinerum. C. sic erat confitendum nulla
 nec ineptis terminis involvendum P. a
 nefas. P. volui non intelligi. C. an po
 cufasne te de hac ineptia? P. accubavit
 C. venisti conscientiam loturus, & quat
 illam in hoc Sacro & pellucido fonte deo
 inquinas. P. derisi alterum. C. non confo
 ne ei nocuisti? P. nocui; hucusq; obend
 sibus convulsis, nec manibus, nec ped
 dibus valer. C. nonne tu es veneficus? rat,
 P. non,

e iust. P. non, sed sapiens. C. unde tibi hæc
 em & sapientia stulta. P. magistro Patre
 teneram didici. C. potius magistro dia-
 neutro bolo. Potesne sine novo maleficio per-
 q; illanare maleficiatum? P. possum
 plane quibusdam signis sublati. C. fac
 quia hoc, & damnum compensa. P. si fe-
 a protero, daemon in me deserviet. C. non
 m ipi deserviet, tantum ei nuntium remitte,
 r, huius & prorsus eiura tyrannum. Rever-
 te Pa-tere ad DEUM Patrem tuum, ipse
 obanti erit Protector tuus; Imaginem S. I-
 unium gnatii & alias Reliquias SS. semper
 come tecum deporta, non audebit ad te ac-
 fidu- cedere stygius hostis. P. Reliquiarum
 endum nulla mihi est. C. meo beneficio erit
 endum P. adulterium commisi cum Berta,
 C. ac- an possum illi nubere, sublato per me
 accu- sa vivis eius marito, illam insciam, nec un-
 us, equam in eadem consensura. C. si
 o fondeo occidisti maritum, ut cum eius
 C. non-sonforte liberius peccares, non ha-
 sq; ob- bendo intentionem ei nubendi, potes
 nec pe- nubere. P. occidi, quia mihi certum
 neficio- erat, cum propter hoc nefas mea vitæ
 non,

infidari. C. an cum moderamine fuit
 inculpatae tutelae occidisti? P. nihil mae
 minus sperantem in via silvestri occi- mihi
 cidi. C. intentio nubendi semper diei u
 praesumitur in foro externo, quoties losé
 occisor vult contrahere cum adultera etiam
 P. at ego certus sum, nunquam me oblig
 habuisse intentionem Bertae nubendi, hi g
 C. si ita est, licebit illi nubere. P. in un
 scelus proximi confitentis auditum u. sic t
 ni revelavi. C. commisisti peccatum Una
 135 sacrilegii, faciendo contra reveren- se iun
 tiam debitam Sacramento. P. ego ris,
 laicus non teneor ad sigillum confes- P. u
 sionis. C. omnes tenentur, ad quos etia lia S
 confessione sola pervenit notitia pecca- nia
 ti. P. sed si esset aliquod veniale, an teri
 peccarem graviter, illud detegendo. Vig
 C. non datur parvitas materiae in ma- casti
 teria sigilli. V. P. La Croix & Bur- dive
 semb: l. 6. t. 4. c. 3. P. meus Parochus oblig
 scrupulū nō habet, revelando peccata apu
 suorum penitentium etiam de nomine an
 C. secutus es peccatē, sequeris penas poti
 aeternas datam si penitentia nō feceris. si te
 fultne.

mine fuitne hæc revelatio cum damno fa-
 nihil mæ? P. scienti aliunde hoc nefas,
 i oc- mihi aliàs ignotum dixi. Jeiunium
 imper- diei unius bis violavi comedendo gu-
 rotica- losè lacticia. C, nonne obligabaris
 altera- etiam aliunde ad hoc jeiunium. P.
 n me- obligabar, quia illud & superior mi-
 bendi- hi graviter præcepit, & confessarius
 P. intunxit, & ego ipse DEO vovi. C.
 im u- sic tibi erat hoc nefas explicandum.
 ratum Una die bis lacticia edendo violavi
 eren- jeiunium lege Ecclesiastica, Superio-
 . ego- ris, confessarii & voti, præceptum.
 onfesi- P. utiq; si in quadragesimali Vigi-
 uos ex- lia S. Mathiæ comedam hic in Polo-
 pecca- nia cum lacticinis non teneor confi-
 le, an- teri circumstantias quadragesimæ,
 endo- Vigilæ 4 temporum. C. rectè iudi-
 n ma- cásti: Nam in hoc ieiunio non sunt
 & Bu- diversi fines, & motiva diversimodè
 ochus- obligantia, ut in priori. P. Tristabar,
 ccata- apud quendam emi merces, C. cur,
 omine- an Ideo, quod homines non emant
 pænas- potiùs apud te, quàm apud alium,
 eceris- si Ideo fuit æmulatio licita. P. tri-

S 4

stabar

136
 stabar ideo, quia hoc est bonum al-
 teri, & ego ideo negligor. C. an
 movebaris affectu; removendi illud
 bonum proximi. P. ita est. C. quo-
 ties? P. bis. Item bis tristabar bono
 alterius. C. si ideo, quia hoc bonum
 fuit tibi vel aliis noxium, aut ideo,
 quia tu illo cares, vel quia proximus
 illo est indignus, excusaris. P. trista-
 bar ideo, quod alter me inferior cre-
 scat in excellentia, ita ut me fiat su-
 perior, & ego apprehendi ipsum in-
 crementum excellentiæ, ut mihi ma-
 lum. Gavissus sum alterius malo. C.
 an gravi & quoties? P. gravi v.
 7. Scripta secreta valde, altero
 gravissimè invito legi. C. quoties?
 P. bis. Presentavi bis ad benefi-
 cium quendam indignum, solo re-
 spectu humano ductus. C. in gratiam
 lixæ non auderes offendere Regem.
 Talis promotio cedit in grave da-
 mnum Ecclesiæ, cui etiam debetur
 restitutio. Damna tenetur compen-
 sare ante omnes indignus, qui pro-
 cura-

curavit sibi beneficium, post hunc,
 qui providit, deniq; cooperatores.
 P. pollutiones crebras procuravi. C.
 quoties? P. non assequor numerum.
 C. quando es ultimo confessus? P.
 10 menses hodie finiti. C. an sing
 gulis diebus hoc scelus patrâstis? P.
 à mense uno destiti ab hac noxa,
 quàm aliis mensibus singulis diebus
 exerceui bis vel ter cum affectu ad
 liberas. Cogitationibus veneris
 delectabar sine affectu ad ullum,
 C. quoties? P. nescio. C. fu-
 itne hæc delectatio vicibus 100.
 P. non fuit. C. sed totâ vitâ
 fuit & millies? P. fuit &c.

CRUX]

CRUX CORONÆ THEOLOGICÆ.

*Catholici capitis est Corona, non tamen
ei insertis lapidibus pretiosis, addimus
Crucem.*

**Crux erit infensi mordax censura
Theonis,
Fortiter assumptus, Crux fuit
ipse labor.**

*Sed si requiris omnino etiam hic Cru-
cem, sit Crux ex Magnate.*

Aliàs

**Ratio agendi cum Magnate
arrogante.**

PÆnit: Thesauro Regni iniurius
fui, sed calculatlone facta eva-
dam, C. restitutione facta eva-
ditur infernus, non fucis, & menda-
ciis. P. utiq; communitas non est ra-
tionabiliter invita, ut pro cura the-
sauri aliquid accipiatur. C. sed non
cum iniuria eius? Respublica pro
cura

A cura hac constituit certum salarium,
 sine nota furti, nefas plus accipere.
P. sed est parvum salarium, **C.** non
 erat acceptandum officium, si vide- **137**
 batur parvum salarium. **P.** mea ob-
 sequia salario maiora, **C.** famulus
 nequit sine peccato compensare sibi
 obsequia, quæ iudicat salario maiora
P. Sacerdotum ista sunt commenta,
 verior est praxis communis, **C.** pe-
 nes Ecclesiam est veritas, praxis ta-
 lis est contra legem etiam naturæ:
 iniquè accepta restituenda. **P.** Ver-
 bum, quod semel assumpsit, nunquam
 dimisit, **C.** nihil huc facit Div:
te Verbum, sed facit multum lupus,
 qui raptam ovem devorat, nec resti-
 tuit. Non lupus sequendus, sed
rius Christus, qui ea, quæ non rapuit, e-
 xolvebat. **P.** me lupum vocas? **C.**
va- iniustitia vocat. Cui lupi nomen e-
va- xosum, reddat unicuique ius suum.
da- **P.** utique sine restitutione salvari pos-
ra- sum? **C.** qui est restituendo, nec
he- restituit, salvari nequit. **P.** ego ca-
non vebo
pro
a

vebo testamento, ut successores restituant. C. delegationem res ista, non recipit. Verum propositum restituendi non differt reddere unicuique; sius sum. P. mi Pater turbas me tua importunitate, ne dicam morositate. In trecentis millibus defraudavi bonum commune, & tantam summam deberem restituere, aliud esset de aliquot millibus. C. quo maior summa, maior obligatio restituendi. P. quando restituet lupus ovem assumptam. tunc & ego restituum. C. lupum impotentia excusat. P. sed & ego non sum restituendo, nam ablatam summam expendi in bona immobilia & mobilia. C. hoc ipso potentia est restituendi: sed mihi non est potentia iniquum rei alienae detentorem absolvendi; nisi firmo se obstringat restitutionis proposito. P. summam ablatam fundabo aliquot Collegia Societatis. C. fundationes ex bonis propriis, non alienis DEUS acceptat. P. sumus in mora, da Pater absolutionem.

tionem. C. huic pramittendus dolor
 cum firmo proposito non peccandi,
 & restituendi ablata. P. quid fa-
 ciendum iam doleo, & restitutionem
 propono. C. quot actibus hæc sum-
 ma ablata? P. parum refert. C.
 imò multum ad integritatem mate-
 riales Sacramenti. P. tribus actib9,
 plura non memini. C. præterea non-
 ne aliquod debitum gravat. P. quid
 ad te mi Pater, si quid debeo, tu non
 soives pro me. C. modestè respon-
 deat Judici reus. P. confitebar
 ego aliis, & nunquam sic exagitabar
 C. confessarii est etiam quærere de
 debitis, an illa tempore præfixo per-
 soluta? an etiam cum gravi damno
 rationabiliter invitæ creditoris reten-
 ta. P. dico itaq; me creditoribus
 4. tempore quidem elapso, gravia
 non reddidisse debita, sed cur me alii
 confessarii multorum criminum mor-
 talium reum sic non turbabant? C.
 fors rudes vel surdi erant. P. tales
 ego sponte quæsi. Nunc pœnitet

in scio.

in scilolum incidisse. C. qui sponte
 quærit confessarium indoctum, sur-
 dum, cæcum, nec numerum, nec spe-
 ciem peccati interrogantem, hic pæ-
 nitens, est impænitens, confessio eius
 invalida, & repetenda. P. ego non
 pro generali confessione veni. Ab-
 solve me. C. ad generalem instituen-
 dam est obligatio, cùm præteritæ con-
 fessiones non fuerunt integræ mate-
 rialiter, idq; mala fide. Si animus
 comparabitur pro confessione gene-
 rali intra duas horas, confitenti, hoc
 loco aures dabo. At curandum, ut -

Sit simplex humilis confessio,
 pura, fidelis.

PÆnit: Quæram alium mitiorem
 confessarium. C. per me licet,
 at doctus & prudens quæren-
 dus. Non enim imperito medico
 graves morbos permittimus curan-
 dos, sed peritis præsentibus medicis,
 Imposita Coronæ Theologicæ, cru-

ce ex Magnete svavi, cordis ferrum
ad astra trahente in ratione agendi
cum Magnate, restant indigitanda
crucis talis brachia. S. Bonaventura
in Luc: c. 23. ait. Crux quâ mun-
dus latro crucifigitur, est paupertas
Spiritus, cuius 4. sunt brachia: con-
temptus gloriae, pœcuniæ, Patriæ &
Parentelæ. Et crucis in Corona
Theologica erectæ totidem sunt bra-
chia.

138

*Primum brachium dextrum cum lem-
mate: Dextera tua Domine percussit
inimicum.*

Aliàs

Ratio agendi eum Principe
belli iniusti.

PÆnit: Victoriã ex hoste Patriæ
relatã, meæ insolenter dexteri-
tati adscripsi, sed dextera Do-
mini fecit virtutem. Nam in alio
conflictu, milite meliùs animato &
armato, hostium minoribus copiis vi-
ctri-

stricem porrexi herbam. Mea su- nian
 perbia me humiliavit, & elatum cor, xer
 militem oppressit. Si mihi prorsus grav
 diffusus in DEI adiutorio totam spem levi
 posuissem, vincere potuissem. Ac fact
 cuso me etiam de hoc, quod ante hoc occi
 conflictus conscientiam non expiave- exp
 rim: interea ambigo, san tenebar? C. con
 Præceptum Divinum confitendi o. Sum
 mnia mortalia obligat per se in arti. part
 culo mortis, sive hoc sit ex morbo, rest
 sive ex periculo mortis in prælio, na
 vigatione, partu periculoso &c. P. Sec
 respectu consanguinitatis fovi tres pig
 tales, qui plures personas in exercitu
 repræsentabant, ut plura stipendiâ re-
 ciperent. C. est obligatio ad resti- Ra
 tutionem talis furti, & compensatio-
 nem damnorum inde fluentium, P.
 ter offerente se occasione, cum teneret P
 vi officii, non corripui eos, qui pra-
 vum & corruptum victum compor- vit
 tabant, cuius causâ milites prope 100 nec
 mortui cum damno respub: quod imn
 curabo compensari, Extorsit pecu- bab
 niam

niam à populis ter, ut eâ acceptâ, e-
 xercitum aliò transferrem, sed & hoc
 gravamen beneficio restitutionis al-
 leviabo. Pro damno levi in horto,
 facto contra severam prohibitionem,
 occidi unum militem Sacramentis non
 expiatum, disciplinam militarem meâ
 connivent à collapsam volens erigere.
 Summam trium millium in militem
 partiendam in meos usus converti, sed
 restituam &c. &c.

*Secundum brachium sinistrum cum E-
 pigraphe. In sinistra illius gloria &
 divitiæ.*

Aliàs

Ratio agendi cum divite avaro

PÆnit: In necessitate positus nega-
 vi elemosynam. C. in quali ne-
 cessitate, an in extrema, vel gra-
 vi? P. non capio verbum istud. C.
 necessitas extrema est, ex qua pauperi
 imminet periculum mortis, quod pro-
 babiliter incurretur, si proximi Indi-

T

gentiæ

139 gentiæ non succurreretur; item est illa, ex qua est periculum proximum incidendi in tale malum, quod mortali aequiparetur, ut est perpetuus carcer, amissio oculorum, mutilatio manuum proximum peccati gravis periculum, ut si quis ob inopiam vellet se interficere. Necessitas gravis est, cum quis ob egestatem est in periculo, ne incidat in miseriam magnam, quæ vitam valde molestam faciat ut si quis é statu commodo deiectus, cogeretur victitare solo pane, & oleribus, vel ita quis esset nudus, ut ei præ frigore immineret periculum gravis morbi, vel qui longo tempore in carcere permolesto tenetur, vel dura premittur servitute. P. in his necessitatibus negavi eleemosynam. C. quoties hæc negata in extrema necessitate, etiam ex bonis aliquo modo ad statum necessariis? P. 7. C. quoties in gravi? P. forté non tenemur sub mortali graviter indigentibus dare stipem. C. tenemur saltem ex illis, quæ sunt statui

tui superflua, nec necessaria ad statum
 presentem satis commodè ducendum,
 praesertim si putemus alios non suc-
 cursuros. P. negavi quinquies. C.
 Christus in paupere eget: si pauperi
 non succurrimus, Christo non succur-
 rimus à quo habemus, quidquid ha-
 bemus. P. timendo malum tempo-
 rale non impedivi peccatum mortale
 proximi, cum facile ter possem. Ni-
 mis sollicitus fui, de divitiis acquiren-
 dis, & conservandis cum inani timo-
 re, ne perdantur, vel non acquiran-
 tur. C. nonne haec sollicitudo induxit
 superfluum timorem, & ex hoc diffi-
 dentiam ad DEUM? P. induxit ter
 Timore etiam pannico amittendi
 temporale, pridie Festi decrevi non
 audire Missam die Festo quam ta-
 men audivi. C. an cum morali in-
 terruptione repetitum est hoc propo-
 situm, & quoties? P. ter. Lubrican-
 tes famulos pœna gravi non mulcta-
 vi. C. defectui levi pœna debetur
 levis. P. gràve fuit delictum in ma-

teria lubrica & venerea. C. an exordium
 hac conniventia pestis hæc propagata, furem
 & in quot famulis? P, propagata in lente
 tribus. C. non connivemus si da occio
 mna temporalia in nostris bonis fiant, rari.
 & connivemus, si gloria DEI sit inculo
 ctura omni alia gravior. P. furem et h
 cum erepto mihi violenter aureo fuis e
 gientem iussi interfici, sed fors licet, gred
 quia in defensionem honoris & aurei, censu
 C. defensio honoris respicit hic & pact

140 nunc lædendum honorem, & non iam e. 3.
 læsum; si occasio hæc fuisset in de nast
 fensionem honoris ignominiosè læ Sef;
 dendi, foret excusatio, sed quia fuit coge
 in solam recuperationem aurei, cul mult
 pabilis mortaliter est. Pro recupe incu
 ratione enim unius aurei, nefas occi aliq
 dere furem nisi illi, qui ferè unum dent
 solùm haberet aureum pro sustenta sed l
 tione sui, & suorum, nec eum posset levi
 aliter recuperare. P. cur etiam non cens
 licuit mihi? C. furtum aurei respe P, i
 ctu divitis est quid leve in ordine ad hoc
 occisionem, licet sit materia gravis in talis
 ordine

n ex ordine ad peccatum. Licet tamen
 agata, furem cum re magni momenti va-
 ta in lente vg: 40. imperiales, fugientem
 da occidere si aliter nequeat res recupe-
 fiant, rari. Aliàs si liceret absq; vitæ peri-
 sit it- culo sic rapere aliena, multùm cresce-
 urem ret hominum malitiã, & audacia. Ta-
 co fu- lis enim fugiens re ipsa censetur ag-
 licitè, gredi bonum, quod rapit: non item
 aurei, censetur aggredi honorem, dum im-
 ic & pactâ vg: alapâ fugit. Vide Ilfung
 n iam e. 3. n. 94. P. faminam coegi ad mo-
 n de nasterium. C. Concilium Trident:
 e la: Sel; 25. de Reg: c 18. excommunicat
 a fut cogentes ad Monasterium aliquam
 cul- mulierem effectu secuto. P. utiq; non
 cupe- incurrerem excommunicationem, si
 occi- aliquem è masculis cogere. C. Tri-
 num- dent: solùm loquitur de femina. P.
 enta- sed levi tantùm metu coegi. C. si
 posse- levi solùm metu, non incurristi hanc
 non- censuram sed cur hæc coactio facta?
 espe- P. ut renuntiaret bonis Paternis. C.
 ne ad hoc est invito eripere ius notabile, &
 vis in talis renunciatio supponit gravem me-

tum nec est valida, & à iure repro-
 bata. Vide Sanchez consil. 4. c. 1. d. 34.
 P. sed ingressa Monasterium iuravit
 se non revocaturam, nec usuram be-
 neficio rescindendi. C. si ita, teneur
 stare renuntiatione, nisi dispensatio-
 nem in iuramento obtinuerit. Vide
 Lugo de iust: l. 22, P absq; causa col-
 lationem sumpsi mane die esuriali, &
 vespere canavi. Quoties die ieiunii
 hibi toties 5, amigdala comedi. C.
 qua rationes P. ne potus noceat, sed
 aliquibus diebus comedi sæpius in
 fraudem ieiunii ad tollendum eius in-
 commodum. C. an in fraudem tā-
 lem comedendo perventum fuit ad
 eam quantitatem, quæ sufficit ad sati-
 andum appetitum. P. fuit perven-
 tum una die. V. Dian; p. 1. ref; 24
 Comedi carnes in cæna die Snbbati,
 dubitans, an sit hora 12. noctis, sed
 fors per id non peccavi mort: C. in
 die Sabbati præceptum est in posses-
 sione, ne comedas nisi horâ 12. P. tunc
 etiam peccavi mort: feriâ 5tâ come-
 dendo

141

dando carnes in dubio, an sit hora
 noctis 12. C. in tali dubio libertas
 est adhuc in possessione edendi, nisi
 sit 12. P. curavi non [dari operariis
 esuriales cibos, cum gravi eorum mur-
 mure, & maledictionibus, nisi in ea
 quantitate, quæ sufficit laborantibus
 leviter. C. factoribus, pictoribus & a-
 liis, quorum labor levis est, hæc quan-
 titas debetur: sed agricolæ, & gravi-
 ter operantes, excusantur à quantitate
 Non alligabis os bovi trituranti. P.
 pro salvanda vita ex consilio medico-
 rum, directe procuravi bis pollutionem
 C. impium consilium iuxta omnes. P.
 semen hoc erat aggressor vitæ meæ.
 C. erat aliâ viâ occurrendum tali ag-
 gressori, P. hæc non supererat, uxore
 valde distante, & morte vicinâ. C.
 non tamen erat procuranda pollutio,
 cum in ea sit periculum consentiendi
 in delectationem P. utiq; ad conser-
 vationem vitæ matris alias morituræ,
 licita est expulsio directa fatûs ina-
 nimati, adeoq; idem dicendum de

pollutione, in meo casu. C. ne tunc
 I 42 licita est directa expulsio fœtus, quia
 semper est periculum homicidii, cum
 incertum sit, quando nam fœtus ani-
 metur: sunt gravissimi Authores di-
 centes fatum quandoq; primâ vel 2dâ,
 vel 3tia die animari post conceptio-
 nem. V. Croix. P. utiq; aggressorem
 vitæ licet occidere privata autoritate,
 semen autam in meo, & fœtus in al-
 lato casu est aggressor vitæ. C. etiam
 aggressorem non licet directè occide-
 re, nam id esset agere ultra modera-
 men inculpatæ tutelæ. Nam sine hac
 directa intentione potest se quispiam
 sufficienter tueri, intendendo tantum
 defensionem sui. Vide S. Thom: 22,
 q 64 ar 7. Est etiam opposita sen-
 tentia Less: I 2. c. 9. &c. sit satis pro-
 babilis. P. in servi ad criptitii glebæ,
 aliquoties sine iusta causa profugi
 fonte, iurist art ficialis aquæ morsu ex-
 primit aliquot initiales literas, signan-
 tes nomen meum, & eius conditio-
 nem, sed id feci sine damno sanitatis,

& in

& in
 bito
 tica
 tuta
 ni c
 loc
 red
 tale
 lere
 est
 per
 ral
 ere
 bus
 fan
 tri
 de
 bi
 illo
 na
 P.
 tri
 me
 ex
 in

& in vim alterius gravioris pænæ, dubito an licitè. C. pænâ hanc exoticam, nec lege vel consuetudine statutam, Viri docti censent rectæ rationi dissonam, & per eam hic servus in locis, in quibus posthac versabitur, reddetur infamis, nec poterit propter talem infamiæ obicem sibi fugâ consulerè etiam in casibus, in quibus fas est servo, à Domino fugere, ut si sit periculum proximum mortis corporalis, vel Spiritualis, nisi fugiat. P. credulâ aurem dedi detrahentibus duobus in re gravi cum damno magno famæ. C. præpediendâ erat detractio tristi vultu, vel abscessu, aut exemplo de S. Vitale publicè infami ob falso sibi afflictos cum scortis concubitus, vel illo dicto. Non omnia veritati consonant, quæ per hominum ora sonant. P. requisitus ad solvendum pium Patris mei legatum, ineptè reposui, vel meus inferni, vel purgatorii ignibus examinatur Pater? si primum, non indiget ullis suffragiis: si secundum, det

det pœnas delictorum: patiat^r inte-
rea, certus æternæ vitæ. Pro mensura
peccati sit plagarum modus. C. ho-
minem exiit talis filius, qui Patrem
in extrema necessitate non iuvat, fe-
ris, quàm hominibus similior. Redde
quod debes. P. at fortè nihil debeo,
quia Patris testamentum causâ pieta-
tis factum, caret solennitate requisita
à iure C. probabilius est ultimas
voluntates obligare saltem in conscien-
tia, quamvis fiant sine solennitatibus
à iure requisitis. P. mihi licebit sen-
tentiam solùm probabilem sequi. C
& licebitne Patri é flammis purgan-
tibus manus tendenti non succurrere?

143 P. quis scit an est in purgatorio? si
non est, damnum patiar, pium lega-
tum reddendo. C. hæc redditio si
non animæ Patris certè danti, vel a
nimabus consanguineorum multùm
proderit. Ergo nec in Patrem, nec
in te vis esse pius? An ignoras? quòd
Psalmes ait: Beatus qui intelligit su-
per egenum & pauperem, in die mala

libera-

liberabit eum Dominus. Impietas
 in animam Patris non meretur in die
 mala liberari. P. mi Pater ne me
 impietatis argue. Utiq; quovis Festo
 Pater & Ave pro anima Patris, &
 pretium rei legatae dabo Ecclesiae. C.
 Plebeius quidam legavit pretium pro
 bove vendendo accipiendum, dandum
 loco pio. Uxor satisfactura ultimae
 voluntati mariti, bovem simul cum
 capone venalem exposuit. Pretium
 bovis gr: 15 caponis fl: 30. assigna-
 vit, nec posse se unum sine altero
 vendere. Empta merx designato pre-
 tio. Dati Ecclesiae g 15. pro bove
 accepti: nonne animus est dandi cum
 simili fraude pretium rei legatae? P.
 quidni? debitis enim aliis realibus gra-
 vor. C. cur eorum non fuit restitu-
 tio? P. nemo tenetur ad actum he-
 roicum. C. vel tanta est difficultas
 restitutionis? fors non est, unde hac
 fiat P. gloriae & divitiae in domo
 mea, sed non habeo donum dandi;
 dando aliquid mærore contabesco. C.
 vince

vince te, vince, nãm si te viceris,
 longe maiorem coronam habebis,
 quàm alius facilioris naturæ. Nec dic:
 nemo tenetur ad actum heroicum
 Nam id est verum de actu, qui est
 solùm de consilio, non de præcepto.
 P. quid tamen priùs debeo solvere?
 C. si non esses solvendo omnibus,
 deberes primò debita realia exsolve-
 re, postea ultimæ voluntati Patris sa-
 tisfacere. At quia es tanti, succurre
 quantocyùs animæ Patris, sicut tibi
 quondam succurri velles, nec alia sol-
 vere differ. Non sis vir divitiarum.
 Non tibi ut mancipio dominantur
 opes, potiùs tu earum esto Dominus.
 Quia DEUS subiecit pedibus homi-
 nis, hæc non in capite, vel corde fe-
 renda. &c. &c.

*Tertium brachium superius cum in-
 scriptione.*

*Durissimum Judicium his, qui præ-
 sunt fiet.*

Altas

Aliàs

Ratio agendi cum Prælato
[claustrali.]

PÆnit: Per] dissimulationes sui
causa, quòd subditi passim pec- 144
cent venialiter, sed hoc non ha-
beo pro mort: C, notabile malum est,
si in communitate Religiosa invale-
scat consuetudo peccandi venialiter,
& reus peccati gravis est Superior, si
per eius conniventiam, ut plurimum,
& passim non servetur aliquà Regula
vg: silentii, vel ingressus in aliena
cubicula sine venia, licet violatio talis
Regulæ, nec veniale esset. Observa-
tio enim talis Regulæ multum con-
fert ad decorem, ædificationem, & u-
tilitatem talis communitatis, & sæpe
arcet in subditis gravia mala, talia
itaq; dissimulans Superior, infideliter
fungitur suo officio, & valde nocet
communitati, graviusq; delinquit,
quàm si administrando temporalia,
gravem committeret negligentiam.

Vide

Vide Lugo de iust: d. 9. P. subditos
 oneravi laboribus, ipse nihil digitto
 tangens. Causavi murmur in subditis
 negando &c. non providendo necessa-
 ria. Dubius hæreo, an hanc præla-
 turam retinere possim, defectum na-
 talium habendo. C. solent omnes Re-
 ligiones gaudere hoc privilegio, non
 solum, ut eorum Religiosi, & si de-
 fectum natalium habeant, in prælatos
 eligi possint, sed etiam ut in omni-
 bus eorum irregularitatibus possint
 dispensare etiam in homicidio volun-
 tario occulto, ut habet Castropalao
 n. 2. P. malè consului communita-
 tis paupertati vendendo fructus agro-
 rum sine necessitate, pretio quidem
 corrente, sed cum damno domûs, nam
 hoc verè triplo maius pretium clau-
 stro pro hac merce obveniret &c.

*Quartum brachium inferius cum lem-
 mate,
 Potestatibus subditos esse, dicto obedire:
 ad Tir. 3,*

Aliàs

Aliàs

Ratio agendi cum subdito Re-
ligioso Regulari.

PÆnit: Regulas mei Ordinis sub 145
 nulla culpa obligantes non ser-
 vavi. C. singulæ Regulæ Re-
 ligiousis vix possunt violari absque
 peccato; ut habet Dicast: de panit:
 d. 9. & Less: in auctul: docens sin-
 gulas Regulas cuiuscunq; Ordinis vix
 violari posse sine peccato, quia in eo
 est saltem deordinatio, quod membrum
 plerumq; non conformat se toti, & qui
 ita transgreditur, ordinariè nimiùm
 servit suæ sensualitati, vel valde iudi-
 cii proprii est tenax, vel impatiens,
 aut acediosus. P. ego & propositum
 habui tales regulas non servandi. C.
 certum videtur esse, te per tale pro-
 positum peccasse venialiter, quia cum
 secundum tuum statum tenearis ten-
 dere ad perfectionem, consistentem in
 observatione Regularum, si has non
 serves, negligis media ad perfectio-
 nem imò

nem imò Elizalde docet, tale propo-
 situm esse pecc: mort. P. absq; venia
 egressus sum de die ex clauftro. C.
 si animo pernoctandi extra, peccâsti
 mort: Si id fecisti ex causa iusta, cum
 præsumpta saltem facultate, quando
 conveniri non poterat Superior, nec
 fuit veniale pecc: P. fuit hic egres-
 sus sine iusta causa, sine animo per-
 noctandi. V. Croix n. 93. Remu-
 nam ex tacita, quàm defacto cense-
 bam existere, alteram ex præsumpta
 seu interpretativa, quæ defacto non
 existit, sed existeret, si Superior pe-
 teretur, tertiam ex nulla licentia con-
 sumptam non dete i Superiori, sed
 146 dubito an tenebar detegere: C. non
 tenebaris, utpote non usurus amplius
 illa re, circa quam etiam Superior non
 poterat amplius disponere. V. Lugo
 Unam etiam rem donavi, alteram
 vendidi sine facultate, an teneor ma-
 nifestare: C. teneris, quia ad rem
 hanc repetendam adhuc habet ius mo-
 nasterium. V. Croix. At hæ res an
 erant

erant materia peccati gravis? P. una
 erat pretiosa, altera vilis. Delibera-
 vi, an velim in mortale consentire. C.
 hoc est hæerere, an DEUM velis præ-
 ferre, an peccatum? Sic te exposuisti
 periculo proximi consensûs, sed in
 quale peccatum? P. in mollitiem :
 Dubito tamen an per hæc peccata de-
 liqui contra vota Religiosa, quia ego
 servus originarius cuiusdam Domi-
 ni feci vota Religiosa. C. putat Sua-
 rez servos invito Domino valide vo-
 vere, nec ius positivum induxit inva-
 liditatem, sed Sanchez, dicit eos inva-
 lidè profiteri l. 5. c. 4. Si autem sci-
 vit Dominus suum subditum Reli-
 gionem ingressum, nec repetiit intra
 annum, iuxta Suarez censetur iuri
 suo celsisse, nec posse postea repetere.
 P. scivit Dominus meum ingressum.
 In via longa existens temere dimisi
 habitum. C. si ad horam tantum
 peccasti venialiter. P. ad longius
 tempus. C. cur dimisisti? P. ut

sic celarem statum & liberius vaga-
 rer. C. excommunicationem incur-
 risti. P. alia autem hebdomada po-
 sui ex principali fine rem gravem
 furandi, an & per hoc incurri excom-
 municationem? C. excommunicatio
 incurritur tunc, cum prima intentio
 est, occultare statum, etiam per su-
 perinductas vestes sæculares habitus
 Regulari; ut docet Sanchez & CC.
 contra Suarez &c. cum aliàs facile
 posset eludi legis finis qui est ne quis
 vagetur. P. cum essem periculosè
 infirmus extremam unctionem susci-
 pere nolui' ratus, me statim morituro-
 rum. C. imò extrema unctione
 suscepta, multi aliàs morituri. super-
 vixerunt, & sine hac multi satis ces-
 serunt, qui supervixissent. Refer-
 tur in Gemma Prædicantium tr: 2.
 Anonymus magnæ Vir existimatio-
 nis extrémè æger, interrogatus vel-
 letne Sacro Oleò ungi? Nolite, in-
 quit, nolite talia loqui: nam omnes,
 qui in-

qui inunguntur, statim moriuntur :
 hæc ubi dixit, vixit, stultissimæ va-
 pinationis fidem, mendax alloquin-
 vates, in se expertus. Cùm vero fe-
 rali linteo indueretur, de repente si-
 bi redditus, elata voce, reclusisq; o-
 culis, quia inquit, ab extremæ un-
 ctionis Sacramento ita abhorruï, an-
 nos centum purgatoriis in ignibus
 CC. distinebor, reddendus haud dubiè sa-
 nitati, nisi salutarem Olei Sacri me-
 dicinam respuissem. Sacra enim un-
 ctio non est, ut ego malè opinabar,
 mortis acceleratio, sed dilatio. Sic
 locutus iterum vivere desiit. Tu quòd
 mortem evaseris, debes in acceptis
 DEO. P. mihi à Superiore licentiã
 iniustè negatã usus sum re, dubitans
 an liceret. C. non licebat. Sic si
 iniustè negetur dispensatio, non ideo
 deobligãmur. P. usus sum etiam li-
 centiã quam superior antecedens de-
 dit, iam ipse officio perfunctus. C. si
 hæc licentiã non fuit revocata à Suc-
 cessore, licebat eã uti. P. fuit revo-
 cata,

cata. A quopiam habente licentiam
dandi, accepi 100. imagines, non ha-
bita venia acceptandi. C. si dans e-
rat eiusdem Superioris subditus, non
erat necessaria licentia acceptandi,
dare quippe & accipere, sunt corre-
lativa, P. dans erat subditus diversi
Superioris. C. accipe licentiam pro
re accepta a tuo Superiore. P. a
Prælo inferiore obtinui pro quadam
re licentiam, quam mihi negavit Præ-
latus Superior, imò eam dare prohibi-
buit inferiori. Dubito an hæc facultas
valet? C. multa fieri prohibentur,
quæ tamen facta tenent suppo-
sito quod prohibeantur non irritan-
do actum. V. Croix. P. aliquoties
nolui Superiori præcipienti obedire
in re levi, asserendo me nolle parere
C. si expressisses hinc, te esse para-
147 tum obedire in materia gravi, sed
nunc te non obedire, quia res nunc
præcepta levis est, excusareris à mor-
tali inobedientiæ formalis delicto. P.
at id non expressi, paratus tunc non
obedi-

obedire etiam in gravi re. C. quoties
 sic deliquisti? P. ter. V. Tamburi-
 num. Hæc sunt mea Religiosi, sed
 irregiliosi crimina, impia verò mea
 nequam Sacerdotis sunt hæc delicta.
 Baptisavi aliquos solenniter non be-
 nedictâ aquâ. C. quot sic baptisasti?
 P. tres. C. an ex commissione Pa-
 rochi? P. ita est. Monstrum pro-
 creatum ex homine masculino & bestia
 baptisavi, C. si sub conditione, benê
 fecisti, quia fortè fuit homo. P. ba-
 ptisavi absolutè. Infantem expositum
 cum chartula testante de Baptismo
 rebaptisavi. C. poteras sub condi-
 tione rebaptisare, quia Baptismus ob-
 stetricum meritò censetur dubius, nisi
 sint probè & ritè instructæ. Ad hæc
 infans posset à Jndæo vel alio exe-
 crante Baptismum esse expositus. V.
 Gobat t. 2. n. 397. P puerum pro-
 ximum morti, veritus parentes iudæ-
 os, nolui baptisare. C. & vita expo-
 nenda est pro proximo in extrema ne-
 cessitate Spirituali constituto. P. ante

U₃

sum-

sumptionem calicis, certò deprehendi me consecrâsse aquam pro vino, & sumpsi. C. effundenda erat aqua cum particula consecrata in aliud vas, & consecrandum vinum post tacitam eius oblationem, quo sumpto, sumenda erat aqua cum particula. P. ego nec vinum turbatus consecravi. Sine speciali approbatione confessiones monialium bis excepti. Usus sum notitiâ confessionis. C. an cum gravamine penitentis? P. ita est, sed multò maius gravamen eiusdem penitentis sequeretur ex non usu scientiæ in confessione habitæ. C. per hoc non excusaris à pecc: gravi, quoties fuit talis usus. P. bis. Sponso confesso mihi multas fornicationes à se cum sponsa commissas post Pascha sponsam eandem dicentem se in Paschate ultimò confessam, negantem omnes fornicationes, quas sciebat esse noxas mortales absolvi. C. absolvere non debuisti. (Ita Lacr: mox citandus,)

sed

sed tacendo prorsus sponsi crimina:
 debebas dissimulanter super eam di-
 cere: *Misereatur &c.* P: tunc uterer
 notitiâ confessionis. C. licet uti no-
 titiâ confessionis, quando usus nul-
 lum infert gravamen, vel incommo-
 dum pœnitenti, nec confessio reddi-
 tur odiosa. Item si ex non usu scien-
 tiæ confessionis deberet confessarius
 facere aliquid intrinsecè malum, usus
 illius scientiæ est licitus, & necessarij.
 DEUS enim obligando ad sigillum
 non potest velle id; quod est intrin-
 secè malum. Exemplum ponit La-
 Croix l. 6. p. 2. n. 1969. P. non præ-
 missio saltem actu contritionis consci-
 us pecc: mort: Sacramenta ministra-
 vi C. quæ Sacramenta: P. pœ-
 nitentiæ & matrimonii. C. de ma-
 trimonio minus est huius enim soli
 coniuges sunt ministri. Dic quo-
 ties confessiones reus pecc: mort:
 excepisti, & quot hominum: P. ex-
 cepi ter, sed quot hominum: curiosa
 est quæ.

184

est quæstio. C. non curiosa. Nam licet Gobat, Stoz &c. dicunt sufficere si dicatur: peccata absolvi in mortali; sed verius Bonac: Croix &c. docent, debere dici clarè numerum confessionum, seu absolutionum, quia quævis absolutio est in se completa nec una spectat ad alteram, & per singulas fit gravis Sacramentis iniuria. P. transiens, Lutheranism ex duello letaliter faucium, non iuvi ad fidem, & actus supernaturales, licet moneretur ab aliis officii, hinc in hæresi animam exhalavit. Extremam unctionem invito Parocho bis dedit. Missam coram excommunicato vitando celebravi. C. quoties? P. vicibus 30. p. m. Alienas Reliquias pro Reliquiis Sanctorum proposui bis; falsa miracula prædicavi ter. 25to ætatis meæ Anno, horâ 12 inchoando, præbyteratum horâ 11 accepi, putans me excusari parvitate materiæ. C. non hic parum pro
nihilò

nihil
 est
 præ
 ris
 qua
 spe
 ver
 La
 ant
 par
 tur
 mu
 rin
 ca
 dif
 res

nihilò reputatur, quia ab hoc, quod 149
 est parum pendet, impletio totius
 præcepti. P. hæc sunt mea regula-

ris verè irregularis omnia delicta,
 quæ me excruciant, ut penè in de-
 sperationem agant. C. vide, quàm
 verum sit illud D. Chrysostomi de

Laz: conc: 4. effatum. Mulieribus
 ante partum labor est ingens, post
 partum vero relaxatio, sed dum par-

turimus corruptos affectus, delecta-
 mur gaudemusq; cæterum ubi fue- 150
 rimus enixi malum illum puerum pec-
 catum, tum conspecta fæditate partûs
 discruciamur gravius, quàm mulie-
 res parturientes: hæc auremos &c.

CLAU-

C L A U S U L A C
CORONÆ.

SAera litera perhibetne viginti
quatuor Seniores mittebant Co-
ronas suas ante Thronum. Ego
Coronam Decennii Theologici, unà
cum Capite coronato mitto, seu potius
submitto infallibili Sacræ Romanæ
Ecclesiæ iudicio. Tibi vero Lector
prænotata ante Rationes agendi cum
penitentibus impensè commendo, ut
mentem Authoris, & modum proce-
dendi in Sacro Tribunali faciliùs as-
sequaris. Porro ut in concurrenti-
bus quotidie difficultatibus scias, quo
recurrere sit necessum, ostendet viam,
& manuducet, numerum marginalem
indicans, sequens.

IN-

Index Coronæ Theologicæ.

A.

Abortum fetus inanimati, an licet procurare numero 142.

Absolutio an danda deftituto sensus? 61. 75.

Absolvi non debet, qui ex Confessione complicit, scitur reticere nefas. 10.

Absolutio cum onere sistendi se Superiori 70. 73.

Adulterium 119. 134. *Affinitas ex matrimonio.* 76.

Alimenta proli etiam illegitimæ an debet Parens providere? 134.

Ambitio 127.

Approbatu in una Diocesi, in alia peregrinus. an possit excipere confessiones n. 58. *Aspectus coitus bestialis* 12.

Asylum n. 78. *Attentionis in oratione modi.* 86.

Avaritiæ peccata quæ sunt? 139.

B.

Baptismus dubius iterandus 58. 147

Baptismus monstri 147.

Bellum ex ratione probabiliori susci-
piendum 88.

Bona caduca spernenda 117.

Beneficium ex quali simonia acceptum
debet restitui 67. 68.

Beneficium datum indigno 136.

In beneficio vexam quando redimere
fas 70.

Bulla cenæ an est in eo rigore in Par-
tibus Septemtrionalibus 18.

C.

Cantiones obscenæ 12. 125.

Carnium comestio in ieiunio an licita
ante septennium 100.

Casus reservati an est quando à quo-
cunq; approbato possint absolvi 24.

Cæli quæ gaudia 108.

Censura per absolutionem tollenda 106.

Clerici percussio cui est reservata 22.
23. 24.

Clerici percussor 97.

Cognatio Spiritualis 42.

Cogitationes turpes vide veneræ.

Cogere ad monasterium non licet 140

Collatio in ieiunio 141.

Communio non danda in nigris 86.

Communione quando dare non licet 63

Compen

- Compensatio stipendii* 120.
Complacentia vana 117.
Concubina eiicienda ante 48.
Confessiones sacrilegæ 9. 72. 130.
Confessionis Præceptum quando obligat
 - - 138.
Confessarius indoctus 137.
Confessarius debet remedia contra pec-
cata præscribere 5.
Confessionis scientiã an uti licet ali-
quando? 147.
Confessio generalis 137.
Confessio dimidiata quando potest esse?
 - - - 62.
Conscientia erronea 15.
Conscientiæ vermis 150.
Consecratio aquæ pro vino. 147.
Consuetudo an excusat á simonia. 68.
Correptio fraterna 131.
Corrigendi nocentes. 139.
Credibilitatis fidei motiva 25.
Crimen quale dirimit matrimonium 76
Cruce in qua latro mundus crucifigitur
quæ? 138.

D

- Debita solvenda* 34. 137. *quæ prius?* 143
Debitum conjugale. 40. 43.

Decimæ

- Decima cur solvenda?* 36. 60. 91.
Defensio honoris, & rei 140.
Delectatio sensualis, & merè Spiritua-
lis venerea 133.
Derisio 118. *Detractio* 14. 72. 142
Dispensare quis possit in impedimentis
matrimonii 8. *in lege ieiunij* 71. 98.
in irregularitate 144.
Dispensatio requirit causam 89.
Dissimulatio perniciosa 144.
Dolor præmittendus Confessioni 74. 94.
Domini quæ peccata? 33.
Duellum ex condicto svadere 19. *acce-*
ptare 47. & *ad illud provocare ve-*
titum sub excommunicatione 119
Dubium iuris Canonici quomodo tolli-
tur? 58.

E

- Ebrietas* 27. 28. 49. 96. 122. 123. 124.
Egressus è claustro sine scitu 145.
Eleemosynæ dandæ sub quo peccato? 139
Emptio infra dimidium an valet? item
rei alienæ? 117. 111.
Excommunicatio minor 42.
Excessus in cibo & potu si causet pol-
lutio nem, quale est peccatum? 133.

Extrema unctio vitam prorogat 138.
an danda saucijs in duello? 60.

*Extrema necessitas facit omnia commu-
nia.* 130.

F

Famæ restitutio 51.

*Famulus ultra stipendium an possit ali-
quid surripere?* 137.

Festo die labor damnificat. 16. 31.

Fides quæ bona? 76.

Filij impietas in animam Patris 133.

Fursi gravis quantitas unde sumenda

51. 73.

Fur ut possit restituere 120. *vide tit:
restitutio.*

Fur fugiens an possit occidi? 140.

*Furtum rei parvæ, an & quando est
mortale?* 130.

Furtum rei propriæ 130.

H.

Habitus Religiosi dimissio 146.

*Habituated interdum differenda absolu-
tio* 49.

Habitus malus extirpandus 123.

*Hæresis an in partibus Septentrionali-
bus sit casus reservatus?* 21. 29.

Homicidium Sacerdotis 96.

Jejunium

I

Jejunium naturale 64.ⁿ *Ecclesiasticum*
15. 17. 100. 141. *ex diversis motivis*
præceptum 135, *ab eo qui excusatur*

- - 141

Incestus 85. *Incendiarij* 20.

Infirmis providendus Confessarius, 44.

Focus turpis 18.

Ira 122. *Irae remedium* 41.

Inimicis parcendum 120 *Invidia* 146.

Inobedientia in re levi an pec: mort: 147

Interdictum contra populum 65. 107.

Irregularitas ex homicidio 96, *dispensatio ab ea*, 144.

Judex imperitus 127.

Judici munera an licet acceptare: 105.

Juramentum dare indifferenti an obligat: 47.

Juramentum 31. *sine animo jurandi*,

46. *sine animo implendi*. 47. *juramentum mercatoris* 102.

Jurata sponsalia 104

L

Laudare delinquentes quale pec: 104.

Lectio librorum hereticorum & prohibitorum 19. 34.

Legore

Legere secreta alterius quale peccatum?

136.

Lex naturæ obligat ad impossibilia moraliter 53.

Liberare reum à pœna an licet? 88.

Licentia seu facultas quotuplex? 146.
quali uti licet? 196.

Ligamen matrimonij, 44.

M

Maledictio 14. 71. *quando peccatum mortale?* 86.

Malum imprecari quando licet? 132.

Matrimonii minister quis? 126.

Matrimonium dirimit metus gravis, cognatio spiritualis, 42. 95. 109.
affinitas, honestas crimen 76. 134
clandestinum an valet? 59. *requirit assistentiam proprii Parochi,* 60. 108.
invito presente Parocho contractum an subsistit? 103.

Martyres strictè an sint, qui in obsequio pestiferorum decedunt? 102.

Merces corruptæ 138.

Missæ die Pesto ommissa 15. 73. *propositum non audiende* 139. *celebrata sine cingulo &c.* 64. *in Ecclesia polluta, non observatis ritibus* 60. *coram excommunicato vitando.* 188.

X

Monere Confessarius quando debet 31.
Moneta falsa usus 106.
Morbi, sanitas animæ 71.
Mortem optare nefas propter leve in-
commodum 39.
Motiva credibilitatis fidei, 25. vitandi
peccati 4.
Mulier excantans 92.
Mutuator iniquus 32.

N.

Necessitas extrema & gravis quid sint?
- - - 129.
Necessitas extrema facit omnia commu-
nia 84. 130.
Numerus peccati explicandus & inter-
rogandus. v. 136.

O.

Occidere directè aggressorem vitæ an
licet 142.
Occidere hominem privato quando licet
- - - 39. 140.
Oculorum defixio in facie 85.
Officium Divinum qualem attentionem
requirit 54.
Officia danda dignis 88.
Offense remissio 110.
Operarius ignavus 31.

Oscula turpia 85.

Ordo requirit certam etatem 139. &
contactum materiae 65.

P.

Parochi in beneficio residentia 55.

obligationes 56. 57. Assistentia ma-
trimonio 91.

Pater alere tenetur prolem etiam ille-
gitimam 134.

Parrini in baptismo à quo designandi?

- - 95.

Patroni causarum piacula 82.

Penitentiae Sacramentum à conscio mor-
talis collatum 148.

Penitentia sacrilegae confessionis an o-
bligat? 15. quomodo obligat ritè con-
fessos? 114.

Penitentia qualis injungenda? 2. 95. 16.

Peccati periculum proximum 124.

Peccatum minus eligendum præ majori
112. in causa 123.

Peccati numero additum, circiter, quid
sonat? 82.

Peccatum oblitum ante Communionem
confitendum 47.

Perjurium 6. 48. 123.

Pestiferis ministrare cuius est? 102.

X₂

Pis

Pia legata solvenda 143.

Pollutio 30. 85. 87. 131. *com procurare an licet aliquo casu* 141.

Pollutioni species adiectæ 11. *eius remedia* 11. 86.

Pregnans ad ieiunium an tenetur? 99.

Precepti negativi & affirmativi differentia, 100.

Praelati defectus 134.

Pretium mercis, an & quando augere licet. 120.

Probabilis sententia quando sequenda?
80.

Propositum quale debet esse in Confessione? 94.

Pudor sacrilegus 72. 77.

Puniendi nocentes 129.

R.

Rapina post intestatum Clericum 28.

Regulæ Regularium an possint violari sine peccato? 145.

Religiosi defectus 146.

Renuntiare bonis 140.

Reservati casus Religionum an reservantur laico Superiori? 86. *à Reservatis an, & quando possit absolvere quis approbatus?* 10. 28. 31. 88.

Restitutio

Restitutio 30. 125. ex homicidio &c. 50.
cum equali damno detentoris 52.
difficilis 137.

Restitutio fructuum horis respondentium 54.

Restitutionis modi, 24. 73. 83. 85. 120.
occisio 130.

Restituendum cui? 101.

Restitutio simoniace acceptorum 89
honorum immobilium 121.

Reus capitis quid docendus ante Confessionem 84.

Rudis Confessio 31. 90.

Rusticus à Domino profugus tenetur redire 32.

Rustici cum nobili sponsa inscia conditionis valet matrimonium 37.

S.

Sacrilegæ confessiones repetendæ 9. 72.

- - 130.

Servi profugi pena nova, 142.

Scandalum 13. 87. 125.

Sapientia mundi stulta 109.

Servorum religiosa vota an valent? 146.

Sigillum Confessionis 135. 147.

Simoniacæ pena & absolutio 67. 69.
divisio 66. 69.

Simula.

*Simulatio administrationis Sacramen-
torum* 126.

*Sponso inferi, ea licent in materia ca-
stitatis, que non sponso,* 37.

Sponsalia iurata 104. *per quid dissol-
vuntur?* 91. 103. 104.

*Sponsalibus mutuo consensu dissolutis,
non cessat impedimentum publicæ ho-
nestatis?* 103.

*Stipendium operarius an possit sibi oc-
cultè compensare)* 38.

Stipendium pro Missa 63.

Stuprum ad quid obligat? 35.

Superbia 117.

Superstitio 91. 146.

*Superior defectus subditorum dissimu-
lans* 144.

*Suspensionis censura violata an inferi
irregularitatem?* 106.

T

Tabaco an fas est ante Communionem uti
133. *Tactus impudicus* 38.

Testamentum non solenne an valet? 143.

*Tentationes contra fidem quomodo vin-
cendæ?* 72. *contra castitatem quo-
modo?* 86.

Tepiditas in servitio DEI 128.

Tortura 79.

Turpi-

Turpium locutio 125.

V.

Venditio ad creditum supra pretium
summum, 103.

Verbum DEI omittens Parochus toto
mense, an peccat mort? 56.

Venditor vitia mercis an debet dicere? 103

Veneficus 124.

Veneræ cogitationes & desideria, 12.
34. 85.

Vesperarum quod est tempus? 62.

Vexam iniustam in beneficio an redi-
mere licet? 68.

Unitus vel Schismaticus an possit am-
plecti ritum Latinum? 129.

Vocatio ad Religionem abjecta 129.

Votum non bibendi certum potum 92.
faciendi omnia ex voto 101.

Vota Religiosa quomodo Martyres effi-
ciunt? 102.

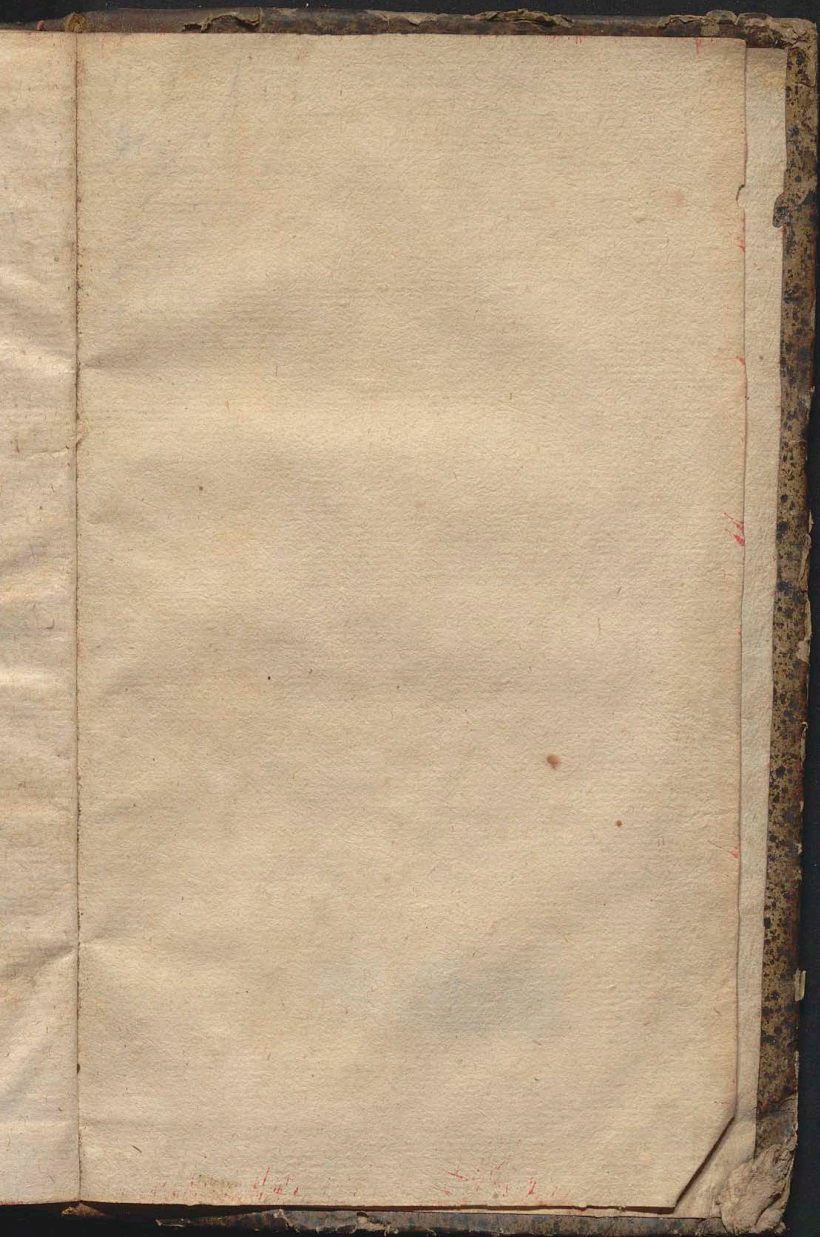
Voti dispensatio ad quem spectat? 92.

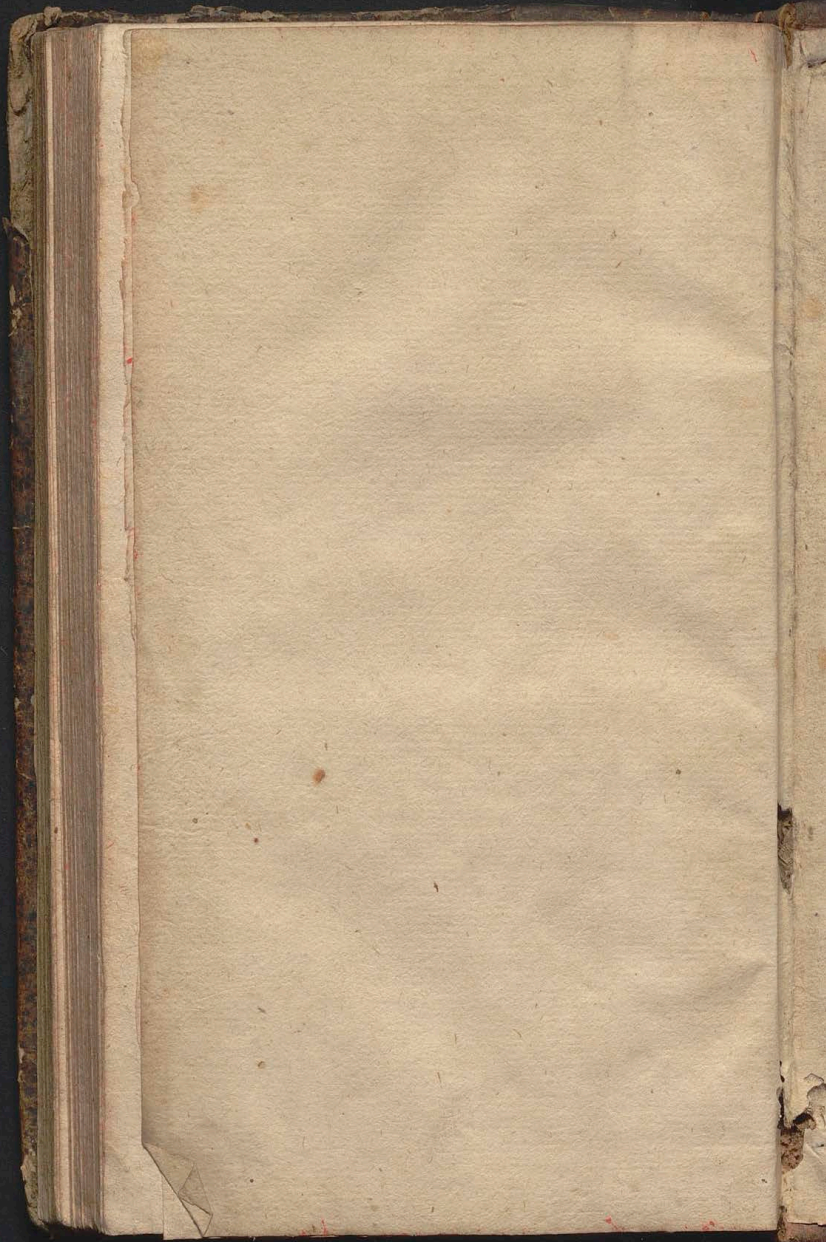
Votum solenne castitatis dirimit matri-
monium, 27.

Votum in præjudicium alterius an o-
bligat? 44.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0025783

